

ËU VI PAROLAS ESPERANTON

(Kurs i shkurtër i gjuhës ndihmëse ndërkombëtare)

Bardhyl Selimi

Ĉu vi parolas Esperanton?

(Kurs i shkurtër i gjuhës ndihmëse ndërkombëtare)

Botoi: Albana Esperanto - Instituto
Redaktor : Doc. Vasil Pistoli

Tiranë 2004

Parathënie

(e përditësuar në nëntor 2013)

Ky kurs i shkurtër vjen pas botimit dhe shpërndarjes së tre teksteve para këtij, pas vitit 1990, përkatësisht, atyre të doc. Vasil Pistolit, i vitit 1991, të Zef Mjedës i vitit 1993 dhe i Agim Perajt (broshurë - çelës) i vitit 1995.

Një tekst i hartur nga z. Gjergji Gusho, vite më parë, ende s'ka gjetur dritën e botimit. Shqiptarët deri më 1990 e kanë mësuar Esperanton me broshurën - çelës në format xhepi hartuar nga ing. Çefo Fico që në vitet 20 - të të shekullit të kaluar.

Para se të propozoja këtë kurs të shkurtër, që nga viti 1993 kam qarkulluar në mesin e nxënësve një broshurë me përmbajtje të ngjashme, redaktuar nga doc. Vasil Pistoli dhe z. Eilliam R. Harmon (SHBA), hartuar nga unë mbi bazën e kurseve franceze për të rinj që morën emrin "Metoda e Zagrebit", pasi kroatët i përhapën ato gjërësisht. Ishte në fakt një metodë vërtet praktike dhe e kapshme më shpejt nga të rinjtë. Në vitin 2000 Federata Esperantiste Italiane, personalisht zoti Renato Corsetti, e shumëfishoi atë në formë libri me qëllim që ta përhapte në Kosovë, në bibliotekat e Prizrenit, Gjakovës dhe Prishtinës.

Më vonë kam hartuar edhe një Fjalor Bashkëbisedues shqip - esperanto, Konversacia Vortaro) si dhe një broshurë të re çelës me porosi të miqve të huaj.

Tashmë ekziston edhe një fjalor pak a shumë i mjaftueshëm shqip - esperanto në formë elektronike që përditësohet herë pas here edhe me terminologji nga degët e ndryshme të shkencës e teknikës.

Shpresoj që ky kurs në formë libri, i plotësuar me një fjalor të përzgjedhur minimum dy kahësh, në fund, të shërbejë si ndihmës për nxënësit, studentët dhe këdo qoftë tjetër për t'u njohur me bazat e Esperantos, me qëllim që mandej ata të thellohen duke studjuar literaturë plotësuese, e cila nuk mungon.

Esperanto ka nisur të përhapet në Shqipëri më gjërësisht pas vitit 1990, ndonëse esperantista të veçuar, madje shumë të shquar kanë ekzistuar që një qind e gjashtë vjet më parë, veçanërisht në qytetin e Shkodrës, si dom Lazër Shantoja, Cuk Simoni, Mark Kakariqi, Janko Pali, vëllezërit Mikel dhe Eilhelm Koliqi, dr. Hamdi Sulçebe, ing. Çefo Fico, Zef Mjeda, doc. Vasil Pistoli, redaktor i këtij kursi, që nuk jetojnë më.

Janë tanimë me qindra të rinjtë dhe studentat që kanë kryer kurset elementare të kësaj gjuhe, por nuk i kanë thelluar më tej njohuritë e tyre, dhe nuk janë përfshirë në lëvizjen esperantiste brënda vendit. Janë me dhjetëra studentët që kanë studjuar dhe janë diplomuar për turizëm e kulturë ndërkombëtare në Poloni, duke përdorur si gjuhë pune Esperanton. Këta të fundit, pas vitit 1997 e në vazhdim, kanë mbrojtur me diplomat e tyre tema nga historia, gjeografia dhe kultura shqiptare, gjë që është padyshim një ndihmesë për popullarizimin e vendit dhe popullit tonë në opinionin shkencor dhe pedagogjik ndërkombëtar.

Esperantoja është ndër 100 gjuhët më të përdorura ndër 6800 gjuhë që fliten në botë. Përdoret si gjuhë e zgjedhur nga rrjetet sociale google,

skype, facebook. Edhe telefonat e sotëm me ekran të prekshëm janë në gjendje ta përdorin esperanton. Jepet mësim zyrtarisht në shkolla dhe universitete të 28 vendeve.

Grupi i dyte i studenteve qe ndoqen kursin e larte per Turizem ne Poloni duke përdorur si gjuhë pune edhe Esperanton.

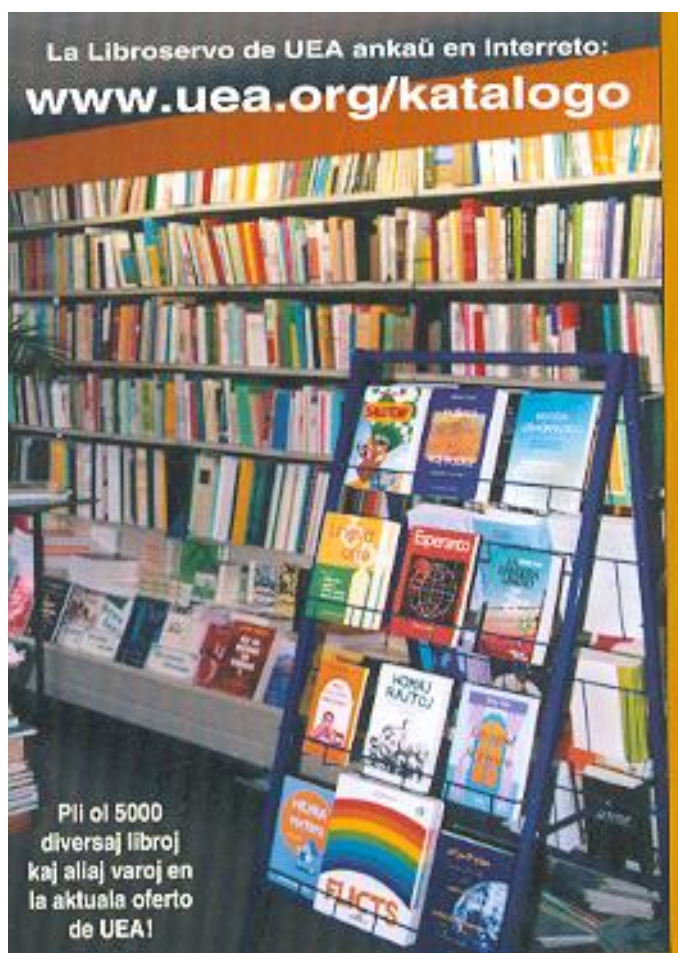
Kongresi i 89 - të botëror i Esperantistëve në Pekin, gusht 2004

Kongresi i këtij viti në Rejkjavik (Islandë)

Ajo është një alternativë e gatshme për t'u pranuar të paktën fillimisht nga Bashkimi Evropian që po zgjerohet me hapa marramendëse, si gjuhë komunikimi mjaft e leverdisëshme, demokratike, sepse është neutrale dhe e thjeshtë në përvetësim. Me të drejtë, Akademia Franceze e Shkencave e ka konsideruar atë si "kryevepër e logjikës dhe e thjeshtësisë" ndërsa UNESCO ka nxjerrë dy rezoluta të rëndësishme në favor të përhapjes së saj, si gjuhë e paqës dhe e bashkimit të popujve mbi baza demokratike.

Shumë institucione dhe organizata ndërkombëtare e kanë pranuar qëkur atë si gjuhë pune, si psh Shoqata botërore e radiotelegrafisë, Kryqi i Kuq Ndërkombëtar, Partia Radikale Transnacionale, etj. Qindra radiostacione dhe televizione transmetojnë rregullisht emisione edhe në Esperanto, si Radio Polonia, Radio Pekini, Radio Vatikani, Radio Havana, Radio Viena, etj. Në Esperanto botohen, po ashtu, qindra revista e gazeta, janë përkthyer shumica e kryeveprave të letërsisë botërore dhe janë shkruar dhe shkruhen vazhdimisht vepra në origjinal me karakter politik - shoqëror, letrar - artistik dhe shkencor gjithfarësh.

Rreth 5000 tituj librash në Esperanto janë aktualisht në shitje pranë UEA - së, Shoqatës Botërore Esperantiste.

Në Shqipëri janë shkruar dhe përkthyer disa libra nga shqipja në Esperanto, si psh libri "Skanderbeg - heroo de Albanio" nga Cuk Simoni në vitin 1921, "Asdreni - poemoj" nga doc. Vasil Pistoli në vitin 1991, "Poemoj" nga Enkela Xhamaj në vitin 1992, romani "Lëkura e Qenit" e Fatos Kongolit, novelat "Parrullat me gurë" të Ylljet Aliçkës, poemat "E shtuna në shtatë ditë" të Luljeta Lleshanakut, novela "Polakja" e

Bajram Karabollit, etj; Janë në dorëshkrim, ende të pabotuara cikli i plotë i Mujit dhe Halilit, si dhe i përrallave popullore shqiptare nga Zef Mjeda. Presin botimin romane të tjera të Fatos Kongolit, Ismail Kadaresë, Adem Demaçit, Visar Zhitit dhe vëllime me poezi të Sali Bashotës, Eqrem Bashës, Mimoza Ahmetit, Flora Brovinës etj

Po ashtu, nga Esperanto në shqip, si “Nova Realismo” e Bruno Vogelmann - it nga doc. Vasil Pistoli, “La Fašismo - totalismo ŝtato” e Zhelju Zhelevit nga Bardhyl Selimi, etj. Artikuj për Shqipërinë botohen në revistat MONATO, ESPERANTO, SENNACIULO, LA GAZETO, LA DOMO etj. Kongreset, konferencat dhe takimet ndërkombëtare të esperantistëve janë të vetmet ku nuk ndjehet fare nevoja për përkthyes dhe ku njerëzit shprehin lirisht, rrjedhshëm dhe pa komplekse lloj - llojshe, sidomos pa asnjë farë inferioriteti gjuhësor e kulturor, siç ndodh zakonisht në të gjitha rastet e ngjashme, kur si gjuhë pune përdoren të ashtuquajturat “gjuhë të mëdha” si anglishtja, frëngjishtja, italishtja, gjermanishtja etj, ku edhe njerëz të shquar të artit, shkencës e politikës, më tepër nuk kuptojnë se sa kuptojnë çfarë thuhet aty.

Esperantistët janë në përgjithësi njerëz optimistë dhe të gatshëm për të ndihmuar njëri tjetrin. Ata shpresojnë që nëpërmjet një gjuhe të vetme ndërkombëtare, pa mohuar gjuhët kombëtare dhe vlerën e tyre kulturore, njerëzit mund t’i përmirësojnë dukshëm marrëdhëniet e tyre reciproke. Madje edhe nismëtari i kësaj gjuhe, zoti Luigj Zamenhof, kur e shpalli atë në vitin 1887, pati si qëllim fisnik mirëkuptimin dhe paqën midis kombësive të ndryshme edhe nëpërmjet përdorimit të një gjuhe të përbashkët neutrale, natyrore, fonetike e të thjeshtë siç është Esperanto.

Është e këshillueshme për ata që janë të interesuar të kontaktojnë me mua (adresa Rr. Fortuzi 9/1/3 Tiranë 1016, tel 00355 4 238 558, 0035568 25 80 758 e - mail bselimi@gmail.com) ose me kolegët e mij, zotërinjtë

Shaban Hasani 00355682080677, shabanhasani@gmail.com; Gjergji Gusho: 0035583222326, gjergji_gusho@yahoo.com; Agim Peraj: (00355694472430, agimperaj@yahoo.it; Sajmir Beqiraj: (00355684030613, s_beqiraj@yahoo.com; Nehat Sokoli: 00355682587699, nehatsokoli@gmail.com; Engjell Gusho: 00355692350111, engjellgusho@yahoo.fr; Rita Permeti: 0035542363 360; 00355686857800 ; Luan Jaupi: 00355682165870, luanjaupi@hotmail.com; Enkela Xhamaj: 00355685135105, xhamajkl@yahoo.com;

Mund të regjistroheni në listen tonë:

[albanaj - esperantistoj - subscribe@yahoogroups.com](mailto:albanaj-esperantistoj-subscribe@yahoogroups.com)

dhe në faqen

www.esperantoshqipria.weebly.com

Gjithësesi, ata mund të kontaktojnë edhe me organizatën ndërkombëtare të Esperantos UEA me qëndër në Hollandë (UEA, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam Nederlando, tel 0031 10 436 10044; fax 0031 10 436 1751; e - mail uea@inter.nl.net) dhe në internet: www.uea.org).

Instituti shqiptar i Esperantos mund të marrë në provim këdo që shpreh dëshirën dhe, në rast suksesi, të lëshojë diplomën përkatëse zyrtare.

Autori

Kursi i larte ne Esperanto ne Bydgoszcz, Poloni

Mësimi i Parë

(La Unua Leciono)

Alfabeti - Alfabeto

A	adreso	B	bileto	C	celo	Ĉ	ĉ eko
D	dialogo	E	ekrano	F	fakto	G	granito
Ĝ	ĝirafo	H	himno	Ĥ	ĥameleono	I	intereso
J	jodo	Ĵ	ĵurnalisto	K	kalendaro	L	leopardo
M	modelo	N	nektaro	O	optimisto	P	pasporto
R	refreno	S	sekreto	Ŝ	ŝablono	T	testo
U	uragano	Ŭ	ŭ ato	V	vulkano	Z	zodiako

Zanoret (Vokaloj)

A	I	O	E	U
---	---	---	---	---

Shënim : Ŭ nuk është zanore por bashkëtingëllore, ajo është një u e shkurtër siç është W në anglisht. Prandaj nuk llogaritet kur numërohen rrokjet.

Theksi (Akcento) bie gjithnjë në zanoren e parafundit. Psh **Albanio** (te i - ja); **Popolo** te o - ja e dytë; **Baldaŭ** te a - ja e parë sepse ŭ s'është zanore.

Shkronjat (literoj) e veçanta janë :

Ĉ = Ĉ; Ŝ = Sh; Ĝ = Gj; Ĵ = Zh; Ĥ = Një tingull midis h dhe k; ŭ = u e shkurtër

Psh: **Ĉielo** - qiell **Ŝiri** - me këputë **larĝ a** - e gjërë **ĥoro** -
kor **morgaŭ** - nesër

Këto shkronja shkruhen me kapuç sipër, por në kompjutera ato ende s'gjenden, prandaj i shkruajnë me apostrof djathtas, ose me x djathtas, ose në forma të tjera, me marrëveshje. Ka përpjekje për një **alfabet universal** ku psh Ĝ shkruhet J, Ŝ shkruhet Sh, Ĵ shkruhet Zh, Ĉ shkruhet Ch, J shkruhet y etj. Me siguri, po të miratohet Esperanto si gjuhë ndërkombëtare edhe në Internet, do gjenden mënyrat për ta shkruar

atë korrekt sikurse edhe gërmat e mjaft gjuhëve të tjera, përfshi ato me cirilike, kineze, arabe etj.

Disa rregulla të përgjithshme:

Emrat (Nomoj) mbarojnë të gjithë me **o** në fund në rasën emrore dhe nuk ndryshojnë në lakim, veçse në kallëzore, ku mbarojnë me **n**. Shikoni fjalët që morëm për alfabetin më sipër, ato shprehin emra.

Mbiemrat (Adjektivoj) mbarojnë me **a** në fund ose me **an** në kallëzore. Kështu frato = vëlla **frata** = vëllazëror; urbo = qytet, **urba** = qytetës; Bono = mirësi, **bona** = i mirë; amiko = mik, **amika** = miqësor.

Shumësi (Pluralo) formohet me **j** në fund ndërsa **shquarja (distingo)** bëhet me “**la**” përpara

Kështu **floroj** = lule në shumës, **la floroj** = lulet, **krajonoj** = lapsa, **la krajonoj** = lapsat

Ja tani një lakim i thjeshtë (deklinacio):

La pomo	La domo	La lando	La homoj	La floroj
De la pomo	De la domo	De la lando	De la homoj	De la floroj
Al la pomo	Al la domo	Al la lando	Al la homoj	Al la floroj
La pomon	La domon	La landon	La homojn	La florojn
Pri la pomo	Pri la domo	Pri la lando	Pri la homoj	Pri la floroj

Foljet (Verboj) në mënyrën dëftore i formojnë kështu kohët e thjeshta:

E tashme (prezento) me **as** në fund;

E shkuara (preterito) me **is** në fund;

E ardhshmja (futuro) me **os** në fund.

Mi kantas manĝos	Mi kantis	Mi kantos	Mi manĝas	Mi manĝis	Mi
Ci dancas	Ci dancis	Ci dancos	Ci amas	Ci amis	Ci amos
Li ludas	Li ludis	Li ludos	Li legas	Li legis	Li legos
Ŝi skribas	Ŝi skribis	Ŝi skribos	Ŝi dormas	Ŝi dormis	Ŝi dormos
Ĝi saltas	Ĝi saltis	Ĝi saltos	Ĝi mortas	Ĝi mortis	Ĝi mortos
Ni laboras konstruos	Ni laboris	Ni laboros	Ni konstruas	Ni konstruis	Ni
Vi laboras konstruos	Vi laboris	Vi laboros	Vi konstruas	Vi konstruis	Vi

Ili lernas Ili lernis Ili lernos Ili ripozas Ili ripozis Ili ripozos

Ndajfoljet (Adverboj).

Ndajfoljet e prejardhura bëhen me e në fund.

Psh **bone, bele, dolçe, rapide, alte, proksime, fore, plezure.**

Shënim

Në fjalorët e vegjël të Esperantos gjënden zakonisht vetëm rrënjët e fjalëve, psh **labor, kant, kuir, lud, leg, am,** etj. Duke ditur qysh mbarojnë emrat, mbiemrat, foljet, etj ne mund të formojmë vetë fjalë të reja ose të gjejmë kuptimin e fjalëve që hasim në tekste.

Përemrat Veturë (Personaj Pronomoj), siç e pamë më sipër, janë:

mi, ci, li, ŝi, ĝi (analogia e **it** në anglisht), **ni, vi, ili.**

Takim i te rinjeve esperantistë ne Durrës

Ja disa fjali të thjeshta (propozicioj):

Mi ŝatas belajn florojn. La knabo ludas kun pilko. Ili volas kanti. La patro estas laca.

A mund t'i përktheni këto fjali në shqip, sigurisht me ndihmën e fjalorthit në fund të kursit ? Provojeni!

Përktheni tani nga shqipja në Esperanto: Djemtë do të lozin me top. Ajo i pëlqeu lulet e bukura

Ja tani disa **pyetje (demandoj)** që bëhen për t'u prezantuar;

Kiu vi estas - Cili jeni?

Mund të përgjigjeni: Mi estas Pranvera, mi estas la fratino.

Kio vi estas - Çfar jeni ju?

Mund të përgjigjeni psh: Mi estas knabo. Mi estas albano. Mi estas filo.

Kie vi loĝas - Ku banoni?

Mund të thoni: Mi loĝas en Durrës. Mi loĝas en studenta domo.

Kiam vi naskiĝis - Kur keni lindur?

Mund të thoni : Mi naskiĝis antaŭ dudek jaroj. Mi naskiĝis postmilitare.

Kial vi venis - Pse erdhët?

Mund të thoni : Mi venis por vidi vin. Mi venis por ekzameniĝi.

Kies libro estas ĝi - I kujt është ai libër ?

P.sh : Ĝi estas la libro de Fatmir. Ĝi estas libro de biblioteko.

Kio estas ĝi - Ç'është ajo (ai send)?

Mund të themi: Ĝi estas tablo. Ĝi estas domo. Ĝi estas pomo.

Kien vi iras - Ku po shkon?

Mund të themi: Mi iras al Vlora. Mi iras al hejmo. Mi iras al kunveno.

Kiel vi faris tion - Si e bërë atë?

Mi faris tion facile. Mi faris tion rapide. Mi faris tion plezure.

Kiom kostas ĝi - Sa kushton ajo (ai send)?

Mund të themi: Ĝi kostas ducent lekojn, ĝi kostas kare.

Kia estas vi - Si jeni ju (në pikpamje cilësore)?

Psh Mi estas bona knabo. Mi estas nigrhara. Mi estas blonda. Mi estas altstatura. Mi estas nervoza. Mi estas prudenta. Mi estas dolĉanima, grandanima.

Kian koloron ĝi havas - Ĉ'ngjyrë ka ai, ajo?

Ĝi havas bluan koloron, verdan koloron, blankan koloron.

Dhe tani, provoni t'u përgjigjeni pyetjeve:

Kiu vi estas? Kia vi estas? Kio vi estas? Kie vi loĝas?

Prapashtesa (Sufikso)

Prapashtesa **In** formon gjininë femërore për frymorët. Për jo frymorët nuk flitet për gjini.

Kështu knabo - djalë, ndërsa **knabino** - vajzë; belulo - bukurosh, ndërsa **belulino** - bukuroshe; junulo - djalosh, **junulino** - vashë ; onklo - dajë (xhajë) , **onklino** - teze (hallë) ; nepo - nip , **nepino** - mbesë.

Prapashtesa **Ist** tregon profesionin me të cilin njeriu nxjerr jetesën e vet.

Psh instrui - me dhënë mësim; **instruisto** - mësimpldhënës ose mësues; sporto - sport, **sportisto** - sportist profesionist.

Parashtesa (Prefikso)

Parashtesa **Mal**

Fjalët e kundërta (Antonimoj) formohen me parashtesën mal.

Psh **malbona** - i keq, **maldolĉa** - i hidhur

Parashtesa **Ge**

përfshin në një fjalë të dyja gjinitë, psh **geknabo** - vajzë ose djalë, **gepatro** - prind, **gekamarado** - shok ose shoqe, **geamiko** - mik ose mikeshë, **geedzo** - bashkëshort ose bashkëshorte, geparo - çift burrë e grua.

Fjalët e përngjitura (kunmetitaj vortoj) e kanë fjalën kryesore në fund. Psh **skribotablo** - tryezë shkrimi, **legolibro** - libër leximi, **amletero** - letër dashurie, **kuraĝvorto** - fjalë kurajuese

Provoni të përktheni:

lingvisto, skribmaŝino, lernoĉambro, eduksistemo, patrino, malrapida, gefianĉo

Dhe tani njihuni me një tekst të shkurtër ku janë paraqitur elementët gramatikorë të shtjelluar më sipër. Përkthejeni atë:

Amiko Marko

Marko estas mia amiko. Li estas lernanto kaj sportisto. Li nun sidas en ĉambro kaj lernas. Sur tablo estas paperoj kaj libroj. Ĝi estas skribotablo. La libroj sur la tablo estas lernolibroj. La patro kaj patrino de mia amiko ne estas en la ĉambro. Ili nun laboras. Lia patro estas laboristo. Li laboras en hotelo. La patrino instruas. Ŝi estas instruistino.

Kursi i Esperantos në Institutin e nxënësve me shikim të kufizuar, Tiranë

Mësimi i Dytë (La Dua Leciono)

Saluton ! Ĉu vi jam komprenis tion, kion ni prezentis en la unua leciono?
(Tungjatjeta, a e keni kuptuar atë ĉ'ka paraqitëm në mësimin e parë? Bone, ni daŭrigu! (Mirë, vazhdojmë!)

Kallëzorja (Akuzativo)

Kallëzorja në Esperanto ka ngjashmëri me shqipen, prandaj kuptohet më lehtë. Duhet pasur parasysh që, kur shprehim lëvizje, gjithnjë përdoret kallëzorja.

P.sh. *La birdo flugas en la ĉambro* dhe *La birdo flugas en la ĉambro*n. - nuk kanë të njëtin kuptim. Në rastin e parë 'Zogu po fluturon në dhomë, duke qënë që në fillim aty, ndërsa në rastin e dytë ai po fluturon nga jashtë për në dhomë.

Po kështu: *Mi iras en hejmon* do të thotë "po shkoj për në shtëpi" etj.

Mënyrat e tjera të foljeve formohen kështu:

Urdhërorja (Imperativo) me u në fund:

ni manĝu –të hamë, *laboru* - puno, *aŭskultu* - dëgjo, *hastu* - nxito
Kushtorja (kondicionalo) me *us* në fund:
mi venus se ne pluvus - do vija po të mos binte shi.

Paskajorja (Infinitivo) me i në fund:

danci - me vallëzue, *balai* - me fshi me fshesë, *viŝi* - me fshi me leckë.

Lidhëzat (Konjunkcioj)

Ja disa syresh:

<i>sed</i> - por	<i>Ĉar</i> –sepse	<i>tial</i> - prandaj	<i>ke</i> - që
<i>kio</i> - çfar	<i>kia</i> - i cili	<i>se</i> - në se	
<i>kia</i> - si	<i>kion</i> - atë që	<i>kies</i> - i të cilit	<i>por ke</i> - me qëllim që
<i>Aŭ</i> - ose	<i>ju pli...</i> , <i>des pli...</i> - sa më..., aq më...		

Shënim: Lidhëzja *ke* kërkon gjithnjë urdhëroren: *Mi volus ke vi aŭskultu min.*

Përemrat dëftorë (Montraj pronomoj)

Tiu - ai, ajo për persona
Ĉi tiu - ky, kjo për persona
Tie - atje
Tiom - aq
Tien - për atje
Tiel - ashtu
Tiuj - ata, ato

Tio - ai ajo, për sende e kafshë
Ĉi tio - ky, kjo për sende
Ĉi tie - këtu
Tiam - atëhere
Ĉi tien - për këtej
Ĉi tiel - kështu
Ĉi tiuj - këta, këto

Shëmbuj:

Li iris tien kaj ĉi tien - Ai eci andej - këtej.
 Ne estas tiel, kiel vi pensas - S'është ashtu sikurse e mendon.
 Ĝi kostis tiom kiom la alia - Ajo kushtoi aq sa tjetra.
 Tiam okazis teruraĵoj - Atëhere ndodhën tmerre.

Parafjalët (Prepozicioj)

En - në, brënda.

P.sh. La letero estas en la tirkesto - Letra është në sirtar.

El - nga (brënda) një objekt.

P.sh. *Mi venas el la hejmo* - Vij nga shtëpia.

Sur - në, në kuptimin mbi.

P.sh. *La vazo estas sur la tablo* - Vazoja është mbi tryezë.

Sub - ndën (diçkaje).

P.sh. *Ili staris sub malferma ĉielo* - Ata po rrinin nën qiell të hapur.

Supre - sipër (diçkaje).

P.sh. *Supre de la domo* - sipër shtëpisë.

Malsupre - poshtë

Al - në, (për tek një objekt).

P.sh. *Mi iras al la centro* - Po shkoj drejt qendrës.

De - nga (jashtë një objekti).

P.sh. *De tie ĝis c'i tie* - Nga atje deri këtu

Super - Përmbi

P.sh. *La lampo pendas super la tablo* - Lampa varet përmbi tryezë.

Preter - përbri.

P.sh. *La aŭto preterpasis la centron* - Automobili kaloi përbri qendrës.

Ĉe - tek (ngjitur).

P.sh. *La kato kuŝas ĉe la muro* - Macja po rrin tek muri.

Apud - pranë.

P.sh. *La arbo estas apud la domo* - Pema është pranë shtëpisë.

Antaŭ - para,

P.sh. *Mi venos antaŭ la dua* - do vij para orës dy.

Antaŭ la lernejo - Para shkollës.

Post - pas

P.sh. *Li venos post mi* - Ai do vijë pas meje.

Post la lernejo - Pas shkollës.

Trans - përtej.

P.sh. *La landlimo estas trans la rivero* - Kufiri është përtej lumit.

Tra - nëpër.

P.sh. *La tunelo pasas tra la monto* - Tuneli kalon nëpër mal.

Per – me (anën e, nëpërmjet)

P.sh. *Mi skribas per komputilo* - Unë shkruaj me kompjuter.

Kun – me (bashkë me)

P.sh. *Mi venis kun mia nepo* - Erdha me nipin tim.

Ĉirkaŭ - përrreth

P.sh. *Ĉirkaŭ la domo* - rreth shtëpisë.

Ĉirkaŭ la kvina - rreth (orës) pesë.

Inter - ndërmjet

P.sh. *Li staris inter arbo kaj la muro* - Ai qëndroi ndërmjet pemës dhe murit.

Duke bashkuar parafjalë me emra apo fjalë të tjera mund të formojmë kuptime të reja.

P.sh.

En+iri = Eniri - me hy brënda

Kun+meti = bashkëvendos

Sub+e = Sube - poshtë diçkaje

Tra+vidi = Trividi - tejshoh

Preter+iri = preteriri - me i kalu përbri, me parakalu etj

El+iri = Eliri - me dalë

Trans+iri = Transiri - shkoj përtej

Mal+antaŭ = Malantaŭ – prapa

Ĉe+esti = Ĉeesti - me qënë i pranishëm

Ja tani një tekst tjetër me të dy personazhet tanë simpatikë, Markon dhe Anën, ku mund të gjeni të shprehura elementët gramatikorë të dhënë në dy mësimet e para.

La amikino de Marko

Marko havis amikinon. Ŝia nomo estas Ana. Ŝi estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas geamikoj. Ana venis al la hejmo de Marko

- Bonvolu eniri, amikino!

- Saluton, Marko. Kion vi faras?

- Saluton. Mi legis, sed nun mi volas paroli kun vi.

- Ĉu vi havas bonan libron?

- Jes, mi havas bonan libron. Mi ŝatas legi nur bonajn librojn. Ĉu vi volas trinki kafon?

- Jes. Ĉu viaj gepatroj kaj gefratoj estas en via hejmo?

- Ne. Jen la kafo. Ĝi estas ankoraŭ varma. Mi nun kuiris ĝin

- Dankon. Mi povas trinki ankaŭ malvarman kafon.

Marko rigardas la belajn okulojn de Ana. Mi vidas ke li amas ŝin.

Nu, ĉu vi komprenis la enhavon? (Epo, a e kuptuat përmbajtjen). A ka shumë fjalë të reja që s'i dini? I gjeni ato në fjalorin në fund të kursit.

Dhe tani përpikuni të përktheni në Esperanto këtë tekst të shkurtër në shqip:

Më pëlqen të lexoj libra të reja dhe interesantë. Ato i blej vetë ose i marr hua në bibliotekë. Unë mbaj shënime nga librat. Unë i ruaj ato me kujdes. Unë dashuroj një vajzë (djalë) të klasës sime. Ai (ajo) është i (e) singertë, i (e) ëmbël në fjalë, serioz(e) në studim dhe shoqëri.

Nxënësit esperantistë të shkollës Hoteleri - Turizëm në Tiranë

Mësimi i Tretë (La Tria Leciono)

Sot do njihemi me disa **prapashtesa të tjera** me ndihmën e të cilave formohen kategori të tëra fjalësh.

Ul - përdoret për të personifikuar atë që ka cilësinë e dhënë.

<i>Bela</i> - i bukur	<i>Belulo</i> - bukurosh;
<i>Ŝanco</i> - fat	<i>Ŝanculo</i> - njeri me fat;
<i>Granda</i> - i madh	<i>Grandulo</i> - njëri i bëshëm, trupmadh ose thjesht njëri i madh;
<i>Ami</i> - me dashuruue	<i>Amulo</i> - njeri i dashur;
<i>Labori</i> - me punue	<i>Laborulo</i> - njëri i punës;
<i>Scii</i> - me ditë	<i>Sciulo</i> - njeri i dijes, etj

Ej - shërben për të treguar vendin ku kryhet veprimi në fjalë. **P.sh.:**

<i>Lerni</i> - me mësue	<i>Lernejo</i> - shkollë;
<i>Kuiri</i> - me gatue	<i>Kuirejo</i> - guzhinë;
<i>Danci</i> - me vallëzue	<i>Dancejo</i> - sallë vallëzimi;
<i>Sporto</i> - sport	<i>Sportejo</i> - sallë sportive ose shesh sporti;
<i>Ludi</i> - me lujtë	<i>Ludejo</i> - shesh loje;
<i>Aŭto</i> - automobil	<i>Aŭtejo</i> - parking automjetesh;
<i>Futbalo</i> - futboll	<i>Futbalejo</i> - fushë futbollit, etj

Ebl - regon që veprimi është i mundëshëm për t'u kryer. **P.sh.:**

Legebla manskribo - dorëshkrim i lexueshëm;
Trinkebla akvo - ujë i pijshëm;
Farebla laboro - punë që mund të kryhet;
Irebla vojo - udhë që kalohet;
Portebla telefono - telefon celular (portabel), etj

Ind - regon meritim të diçkaje. **P.sh.:**

Leginda libro - libër që ia vlen të lexohet;
Farinda studo - studimi që ia vlen të kryhet;
Spektinda filmo - film që vlen të shihet;
Aminda - që ia vlen të dashurohet;
Kondamninda krimo - krim që ia vlen të dënohet.

End - tregon detyrim për t'u kryer. P.sh.:

Farenda laboro - punë që duhet kryer patjetër;
Diskutenda afero - çështje që duhet të diskutohet;
Irenda vojo - udhë që duhet kaluar doemos;
Laŭdenda konduto - sjellje që duhet lavdëruar, etj.

Ushtrim: Përktheni në shqip fjalëformimet

<i>kelnerino</i>	<i>mallonge</i>	<i>malrapide</i>
<i>travidebla</i>	<i>malamiko</i>	<i>Antaŭvidi</i>
<i>alporti</i>	<i>malmulte</i>	<i>tralegi</i>
<i>Malantaŭ</i>	<i>Finfine</i>	<i>trinkebla</i>
<i>junulino</i>	<i>Malriĉulo</i>	<i>laborejo</i>
<i>trinkejo</i>	<i>Antaŭĉambro</i>	<i>Tagmanĝo</i>
<i>Senvoĉe</i>	<i>sciulo</i>	<i>Ĝuebla</i>
<i>notenda</i>	<i>Belulino</i>	<i>Rapidulo</i>

Ushtrim: Përktheni nga shqipja në Esperanto

I mënçuri i lëshon rrugën budallait. Në sallën e mbledhjes erdhën shumë njerëz të ditur. Guximtari nuk trëmbet nga vështirësitë. Sheshi i luftës ishte pas atij mali. Fjalët e tij duhen dëgjuar dhe respektuar.

Përemrat e pacaktuar (Nedifinitaj pronomoj)

<i>Iu</i> - dikush	<i>Io</i> - diçka	<i>Ie</i> - diku
<i>Ien</i> - për diku	<i>Iel</i> - disi	<i>Iam</i> - dikur
<i>Ies</i> - i dikujt	<i>Ial</i> - për një arsye	
<i>Ia</i> - njëfarësoj	<i>Iom</i> - pak	

Shëmbuj:

Kiom da pano vi volas? - Iom.

Kiel vi pasis la ekzamenon? - Iel.

Ushtrim: Përkthe:

Ishte një herë dikush me një forcë mbinatyrore. Diku ndodhi një tërmet i fortë. Ajo u nis për diku me të bijën. Unë vura re diçka në sjelljen e tij. Ata u vendosën në tokën e dikujt tjetër.

Dhe tani erdhi rradha e tekstit me Anën dhe Markon..

En kafejo

Ana kaj Marko longe parolis antaŭ la lernejo. Poste ili ĝoje iris tra la strato. Estis varma tago. Ili vidis kafejon kaj en ĝi kukojn.

- Ni eniru kaj manĝu! - diris Marko

- Ĉu vi havas sufiĉan monon?

- Kompreneble, mi havas mil lekojn.

- Ho, vi estas riĉa.

La kelnero alportis multajn kukojn. Ili manĝis kaj post la manĝo la kelnero denove venis. Marko serĉis en unu poŝo, serĉis en alia... Lia vizaĝo estis malĝoja. Kio okazis poste? Ĉu vi scias?

Ĉu vi komprenis la enhavon de la teksto? Ĉu vi notis la gramatikajn elementojn prezentitajn ĉi supre? Traduku ĝin kaj klopodu rediri parkere aŭ per viaj propraj vortoj (Pĕrkthejĕni atĕ dhe pĕrpiĕuni ta rithoni vetĕ pĕrmĕndĕsh ose me fjalĕt tuaja) “Bonan tagon!” kaj “Ĝis revido!” (ditĕn e mirĕ dhe mirĕ u pafshim!)

Ekskursion ne Ancona, Itali, me nxenes esperantiste

Mësimi i Katërt (La Kvara Leciono)

Bonan tagon ! Kiel vi fartas ? (Mirë dita! Si jeni). Hodiaŭ ni daŭrigos kun aliaj gramatikaj elementoj. Jen ili:

Përemri vetvetor (refleksiva pronomo) “Si”

Ky përemër përdoret vetëm për vetën e tretë dhe është shumë i rëndësishëm për të përcaktuar përkatësinë. Kështu ne themi:

Mi lavas min

Ci lavas cin

Li lavas sin

Ni lavas nin

Vi lavas vin

Ili lavas sin

Në se do të shkruanim: *Li lavas lin* ose *Ili lavas ilin*, mund të kuptohej që *Ai po lan atë*, jo veten e tij, ose *Ata po lajnë ato*, jo veten.

Mi prenis mian ĉapelon

Vi prenis vian ĉapelon

Li prenis sian ĉapelon

Li prenis lian ĉapelon

Ĉu vi povas traduki ĉi tiujn propoziciojn?

Përemri i pacaktuar vetiak “oni”

Përdoret vetëm për vetën e tretë shumë për të treguar personat që veprojnë kur s’është e qartë se cilët janë ata. P.sh.

Oni diras ke baldaŭ okazos ĝeneralaj balotoj. - Thonë se së shpejti do bëhen zgjedhjet e përgjithëshme.

Oni faras tion per maŝinoj. - Këtë e bëjnë më makina.

Prefikso “Re”

Përdoret për të treguar që veprimi përsëritet. P.sh.:

Redonu al mi la libron! - Ma kthe librin!

Mi revidis tiun domon. - E ripashë atë shtëpi.

Ŝi retrovis sian katon. - Ajo e rigjeti macen e saj.

Prefikso “Ek”

Tregon që veprimi sapo ka nisur. P.sh.

*Mi ekstaris. - Unë u ngrita (nga vendi).
Li ekparolis rapide kaj laŭte. - Ai nisi të flasë shpejt dhe me zë të lartë.
Ili ekiris al sia hejmo. - Ata u nisën për në shtëpinë e vet.*

Prefikso “Eks”

Ka kuptimin e “ish”. P.sh.

La eksministro vizitis nin hieraŭ. -Ish - ministri na vizitoi dje.

Prefikso “Mis”

Ka kuptimin e “keq”. P.sh.

Ne miskomprenu min! - Mos më keqkupto.

Sufikso “Em”

Tregon prirjen për diçka, ose qejf për diçka.

P.sh.: *Li estas scivolema, parolema kaj serĉema. - Ai është kureshtar, fjalaman dhe kërkimtar.*

Sufikso “Er”

Tregon elementin e një bashkësie. P.sh.

<i>sablo - rërë</i>	<i>sablero - kokrizë rëre;</i>
<i>programo - program</i>	<i>programero - një numër i programit;</i>
<i>akvero - pikë uji</i>	<i>polvero - kokrizë pluhuri.</i>

Sufikso “Ar”

Tregon bashkësinë që formohet nga sendet që përmban rrënja. P.sh.

<i>arbo - pemë</i>	<i>arbaro - pyll;</i>
<i>vorto - fjalë</i>	<i>vortaro - fjalor;</i>
<i>homo - njëri</i>	<i>homaro - njerëzim;</i>
<i>Ŝtato - shtet</i>	<i>Ŝ tataro - bashkësia e shteteve.</i>

Foljet “devi”, “voli”, “povi” kërkojnë gjithnjë paskajoren. P.sh.

*Mi volas danci kun vi. - Dua të vallzoj me ju.
Oni devas plenumi la taskojn akurate. - Detyrat duhen plotësuar mirë e bukur.
Ili ne povas ataki nin. - Ata s’mund të na sulmojnë.*

Tasko: (Detyrë)

Traduku albanlingven:

Çu vi povas vidi sen okulvitroj?
Fatmira volis demandi sian instruistinon pri iu afero sed la lecionhoro finiĝis.

La avino ne povis enspiri facile.
Ankaŭ malbona lernantino povas kuiri bone.

Ĉu vi konas la vortojn? Turnu vin al la vortaro je la fino de la lecionaro!

Traduku Esperantlingven:

Punëtorët e rifilluan punën pas dy orësh. Shqiptarët janë liridashës dhe paqedashës. Thuhet se drejtori i ri është i rreptë. Secili duhet të bëjë punën e vet. Dhentë dhe dhitë po kullosin në fushë.

Erdhi rrada e tekstit të leximit.

Niaj leteroj

Marko skribis al mi belan leteron. Ĝi estas vera amletero. En la letero estis ankaŭ lia foto. Kiam mi revenis el la lernejo, mi volis ĝin denove legi. Mi rapide eniris en mian ĉambron. Tie staris mia fratino Vera antaŭ mia tablo kaj legis mian leteron. En ŝia mano estis ankaŭ la foto. Mi diris kolere:

- Kion vi faras tie? Ne legu la leterojn de aliaj!

Mia fratino fariĝis ruĝa. La foto falis el ŝia mano sur la tablon kaj la letero ankaŭ. Ŝi diris:

- Pardonu...mi serĉis mian libron.
- Sed vi bone scias, ke viaj libroj ne estas sur mia tablo. Ankaŭ ne en mia ĉambro! Redonu la leteron al mi!

Ŝi ricevis bonan lecionon; ŝi ne plu legos leterojn de aliaj. Ankaŭ mi ricevis lecionon: mi devas bone fermi la pordon de mia ĉambro.

Nu, ĉu vi kaptis la sencon de la rakonto, okazintaĵo? (Hë, a e kapët kuptimin e tregimit, e ndodhisë?)

Ĉu vi povas rediri ĝin per viaj propraj vortoj? Jen kelkaj demandoj por helpi vin:

Kial Marko skribis leteron al Ana?
Ĉu ankaŭ Ana amas Markon?
Kion faris sia fratino?
Ĉu tio plaĉis al Ana?
Kiel reagis Ana?
Ĉu Vera komprenis sian kulpon?
Kiajn lecionojn ricevis Vera kaj Ana?

Familja esperantiste e Zef Mjedes pret mikun hollandez Jacques Tiunder

Mësimi i Pestë (La Kvina Leciono)

Saluton, ĉu vi pretas ricevi novan lecionon? Bone. Ni daŭrigu! Hodiaŭ ni konatiĝos kun **nombroj** en Esperanto. Jen ili:

0 - nul	1 - unu	2 - du	3 - tri	4 - kvar	5 - kvin
6 - ses	7 - sep	8 - ok	9 - naŭ	10 - dek	

Me ta mund të formojmë të gjithë numrat deri në 100. Kështu,

11 - dekunu 21 - dudekunu 35 - tridek kvin

91 - naŭdekunu 57 - kvindek sep 19 - deknaŭ

49 - kvardek naŭ ... etj

100 - cent 1000 - mil

1000000 - miliono 1000000000 - miliardo

Pra,

245 - ducenttridekkvin 1985 - milnaŭcentokdekkvin 2001 - dumilunu

Numërorët rrjeshtorë formohen me **a** në fund:

unua, dua, tridekkvina, milnaŭdeka.

Si **ndajfolje**, ata marrin një **e** në fund:

unue - se pari, due, kvare, trideke.

Nënfishat bëhen me **on** në fund:

kvarono - ĉerek duono - gjysëm

kvinono - një e pesta centono - 1/100

Shumëfishat bëhen me **obl** në fund:

kvinoblo - pesëfishi miloblo - mijëfishi... etj.

Numrat kolektivë bëhen me **op** në fund:

duopo - një dyshe kvaropo - një katërshe

Numrat ndarës bëhen me ndajfoljen **po**:

po du - nga dy po dek - nga dhjetë po cent - nga njëqind.

Veprimet aritmetike:

Adicio - mbledhja *subtraho* - zbritja
Multipliko - shumëzimi *Divido* - pjesëtimi
potencigo - ngritja në fuqi *elradikigo* - nxjerrja e rrënjës... etj

$5+7 = 12$: kvin plus sep faras dekdu;
 $14 \times 3 = 42$: dekkvaroble tri estas kvardekdu;
 $\frac{3}{4}$ de 40 = 30: trikvaronoj de kvardek estas tridek;
 $(16)^{1/2} = 4$: la dua radiko de dekses estas kvar;
 $(4/9)^{1/2} = 2/3$: la dua radiko de kvarnaŭonoj estas du triono;
 $30 : 5 = 6$: tridek dividita per kvin estas ses;
 $3^2 = 9$: la dua potenco de 3 estas 9;

Tasko: Legu laŭte kaj solvu!

$21 + 9 =$ $\dots 16 : 2 : 4^2 = \dots$ $3/5 + 20 - 3.2 = \dots$ (3.2 = tri punkto du)

Sufikso « et »

Jep një imazh të zvogluar të objektit. P.sh.

pordo - derë, *pordeto* - deriçkë; *monto* - mal, *monteto* - kodër

Sufikso “Eg”

Jep një imazh të zmadhuar të objektit. P.sh.:

pordego - portë kështjelle; *montego* - mal shumë i madh

Fjalëza “da” (vorteto “da”) përdoret për të treguar masën e një sendi, pas pyetjes “kiom” dhe kërkon gjithnjë rasën emërore (nominativon). P.sh.:

Mi aĉetis du kilogramojn da pomoj.

Ŝi trinkis glason da lakto.

Kiom da metroj longa estas tiu vojo, tiu rivero?

Përemrat përgjithësues (ĝeneraligaj pronomoj)

Këta përemra merren menjëherë nga përemrat e pacaktuar duke u shtuar në fillim gërmën ĉ.

<i>Ĉiu</i> - gjithkush	<i>Ĉio</i> - gjithçka	<i>Ĉie</i> - kudo	<i>Ĉien</i> - gjithëkund
<i>Ĉial</i> - për çdo arsye	<i>Ĉiam</i> - gjithnjë	<i>Ĉia</i> - çfarëdolloj	<i>Ĉiel</i> - gjithësesi
<i>Ĉiom</i> - sa të duash	<i>Ĉies</i> - i gjithëkujt		

Në se përemrit pyetës ose përgjithësues i shtohet pas fjalëza **“ajn”** përsëri marrim përgjithësim të një shkalle më të lartë:

Kiu ajn - kushdo qoftë *Kio ajn* - çfarëdo qoftë *Ĉiam ajn* - kurdo qoftë

Në se në fillim vihet fjalëza “**ĉi**” objekti afrohet :

Ĉi tiu - ky Ĉi tio - ky send Ĉi tien - këtej (për)

Krahasimi (komparo)

Barazia - egaleco: Tiom...kiom ose tiel...kiel P.sh.
Tiu domo estas tiom granda kiom la mia.

Krahasimi i thjeshtë - *simpla, relativa komparativo:*

Pli...ol (ose malpli...ol)
P.sh.

La mielo estas pli dolĉa ol la sukero.
La amo estas pli profunda ol la malamo.
Ĝi kostas malpli ol salo

Krahasimi absolut - absoluta komparativo:

Plej...el (ose malplej... el) P.sh.:

Drini estas la plej longa rivero el ĉiuj aliaj riveroj en Albanio.
Sotir estas la malplej kapabla lernanto en nia lernejo.

Përdoret dhe një çift fjalëzësh :

ju pli....des pli - sa më shumë aq më shumë.

P.sh.: *Ju pli forta la malamiko des pli decidema nia rezistado* - sa më i fortë armiku aq më e vendosur rezistenca jonë.

Parafjala (prepozicio) “dum” - gjatë. P.sh.
Ne parolu dum la manĝo! - Mos fol gjatë ngrënies!

Ndajfolja (adverbo) “ankoraŭ” - ende.

P.sh. *Li ankoraŭ ne respondis al mia letero.* - Ai s’është përgjigjur ende ndaj letrës sime.

Ndajfolja “jam” - tashmë.

P.sh. *Mi jam parolas Esperanton.* - Tashmë e flas Esperanton.

Ndajfolja „ja” - në të vërtetë.

P.sh. *Ili ja sciis tion ekde januaro pasinta.* - Ata e dinin atë që janarin e kaluar.

Tasko: Traduku Esperanten!

Çdo njëri e don vendin e vet. Kushdo që veproi ashtu ka bërë gabim. Durrësi është po aq i madh sa dhe Elbasani, por më i madh se Pogradeci. Lindita tashmë i bëri detyrat

shtëpijake. Dimri s'ka ardhur ende, por koha është më e ftohtë se më parë. Korabi është mali më i lartë në Shqipëri. Teuta mëson më mirë se Artani por më pak se Valbona.

Së fundi, të njihemi me tekstin e serialit tonë.. Përpikuni të dalloni aty elementët gramatikorë që sapo mësuam. Mi bondeziras sukseson al vi!

Nova Aŭto

Sinjoro Rapid, amiko de Marko, eniris vendejon de aŭtoj. Tie li vidas belan sinjorinon kiu plačas al li. Sinjoro Rapid demandas:

- Kiu aŭto estas la plej bona?
- Tiu ĉi estas la plej bona el ĉiuj.
- Ĉu ĝi estas rapida?
- Ĝi estas pli rapida ol aliaj.
- Ĉu ĝi estas ankaŭ forta?
- Ho, jes, ĝi estas tre forta.
- Certe ĝi estas multekosta?
- Kompreneble, ĝi estas la plej multekosta el ĉiuj.
- Dankon! Bedaŭrinde mi ne a ĉetas novan aŭton, ĉar mia malnova aŭto estas la plej malmultekosta el ĉiuj. Mi ankoraŭ veturos per ĝi.

Dum li tion diris, li denove rigardis la belan sinjorinon. Sed la vendisto diris: - Estus pli bone ke vi ne rigardu ĉi tiun sinjorinon. Ankaŭ ŝi estas tre multekosta. Mi scias, ĉar mi estas ŝia edzo.

Nu, ĉu plaĉis al vi la historieto? Ĉu vi jam komprenis ĝin? Ĉu tutan? Klopodu rediri ĝin per viaj vortoj.

Jen kelkaj demandoj:

- Kiun rimarkis sinjoron Rapid en la aŭtovendejo?
- Ĉu li intencis aĉeti ion tie?
- Kion diris la vendisto?
- Kian lecionon ricevis sinjoro Rapid?

Me mikun esperantist Jacques Tuinder ne rrugën që të shpie në shtëpinë e Zef Mjedës në Shkodër

Mësimi i Gjashtë (La Sesa Leciono)

Saluton al ĉiuj! Ni komencu per subaj demandoj. Kion signifas en la Albana:

<i>alporti</i>	<i>Ĉeesti</i>	<i>enfali</i>	<i>kvarmonate</i>	<i>nepardoninde</i>
<i>alveni</i>	<i>Ĉiuokaze</i>	<i>Enmeti</i>	<i>malamiko</i>	<i>piediri</i>
<i>alveturi</i>	<i>Ĉiutage</i>	<i>Finfine</i>	<i>Malantaŭ</i>	<i>plenplene</i>
<i>ellabori</i>	<i>intersalti</i>	<i>malmulte</i>	<i>revidi</i>	<i>Antaŭĉambro</i>
<i>Antaŭvidi</i>	<i>elpreni</i>	<i>jarcento</i>	<i>Matenmanĝo</i>	<i>scivola</i>
<i>Tagmanĝo</i>	<i>tralegi</i>	<i>travidebla</i>	<i>Trilingva</i>	<i>trinkebla</i>
<i>Internacia</i>	<i>Malĉeesta</i>	<i>farenda</i>	<i>Vespermanĝo</i>	<i>interkulturo</i>

C' u vi povas formi novajn tiajn vortojn? Diru al mi dek tiaj vortoj!

Mohimi (neado)

Përemrat mohues bëhen nga ato të pacaktuar duke vënë në krye „nen“.

<i>Neniu - askush</i>	<i>Nenien - për askund</i>	<i>Nenies - i askujt</i>
<i>Nenio - asgjë</i>	<i>Neniam - askurrë</i>	<i>Nenial - për asnjë arsye</i>
<i>Nenia - asnjëlloj</i>	<i>Neniom - aspak</i>	<i>Neniel - as sesi</i>
<i>Nenie - askund</i>		

Shënim:

Në Esperanto nuk mund të përdoren dy mohime në të njëjtën fjali, sikurse në shqip. P.sh.: në shqip ne themi „Nuk bëra asgjë“. Këtu ka dy mohime. Në Esperanto mund të themi:

Mi faris nenion ose Mi ne faris ion.

Fjalëza “je”

“Je” zëvendëson përemrat e tjerë, aty ku nuk është e qartë se cili syresh duhet përdorur pikërisht. P.sh. ne themi:

Je via sano! - Për shëndetin tuaj!
Mi venos je la sesa. - Do vij nga ora gjashtë.

Tio okazis je dekdue de aprilo 86. - Ajo ndodhi më 12 prill 86.

Prepozicioj:

Anstataŭ - në vend të. P.sh.:

*Anstataŭ la direktoro venis la vic - direktoro. - Në vend të drejtorit erdhi nëndrejtori.
Li admonis ŝin anstataŭ sian kamaradon. - Ai e qortoi atë në vend të shokut të saj.*

Sen - pa.

P.sh.: Mi ne povas fari tiun laboron sen vi. - S'mund ta bëj atë punë pa juve

Kontraŭ - përballë.

P.sh.: La sidejo de partio situas kontraŭ tiu de sindikatoj. - Selia e partisë ndodhet përballë asaj të sindikatave.

Por - për (dikë, për një qëllim, etj).

P.sh.: Ni laboras por nia estonto. - Punojmë për të ardhmen tonë.

La patrino aĉ etis la ludilon por sia filo. - Nëna e bleu lodrën për djalin e vet.

Ekster - jashtë. P.sh.:

La lernanto respondis ekster la leciontemo. - Nxënësi u përgjigj jashtë temës mësimore.

Li ĵetis la pilkon ekster la ludejon. - Ai e hodhi topin jashtë sheshit të lojës.

Krom - përveç.

P.sh.: En la kinejo estis krom mi ankaŭ multaj aliaj gejunuloj. - Në kinema ishin veç meje edhe shumë të rinj e të reja të tjerë.

Cis - këtej. P.sh.:

Restu cis tiu linio! - Rri këtej asaj vije!

La objekto situis cis la rivero. - Objekti ndodhej këtej lumit.

Kun - me, bashkë me.

Li venis kun siaj amikoj. - Ai erdhi bashkë me miqtë e tij.

Laŭ - sipas.

P.sh.: La problemo, laŭ mi, estas ne grava. - Problemi sipas meje, s'është i rëndësishëm.

Pri - për.

P.sh.: Ši pensas tutan tagon pri sia amanto. - Ajo mendon tërë ditën për të dashurin e vet.

Malgraŭ - me gjithë.

P.sh.: Malgraŭ la malfacilaĵoj ili sukcesis realigi la planon. - Me gjithë vështirësitë ata arritën ta realizojnë planin.

Pro - për shkak të.

P.sh.: Pro ofta interrompado de elektra kurento oni ne povis enkomputili la tutan tekston. - Për shkak të ndërprerjeve të shpeshta të energjisë elektrike ata s'mundën ta hidhnin në kompjuter tërë tekstin.

Maltrans - këtej (sikurse cis).

P.sh.: Maltrans la monto trov iĝas olivarbaro. - Këtej malit ndodhet një pyll me dru ulliri.

Nota: Mos i ngatërmoni fjalët

“per” - me anën e, “por” - për një qëllim dhe “pro” - për arsye se !

Sufikso “ig”

Formon folje të reja ose i bën kalimtare foljet jo kalimtare. P.sh.:

Ši beligis sin antaŭ la spegulo. - Ajo u zbukurua para pasqyrës.

La patrino purigis la ĉambron antaŭ la alveno de gastoj. - Nëna e pastroi dhomën para ardhjes së mysafirëve.

Ili plaĉigis al vizitantoj sian novan ekspozicion. - Ata bënë që vizitorët ta pëlqenin ekspozitën e tyre të re.

Pra “igi” ka kuptimin “me bë”

Sufikso “iĝi”

Ka kuptimin e anasjellë, d.m.th. “me u bë” prandaj formon folje jo kalimtare. P.sh.:

Šia vizaĝo ruĝiĝis kaj flaviĝis kiam ajn oni demandis ŝin pri sia amo. - Fytyra e saj skuqej dhe verdhej sa herë që e pyesnin për dashurinë e saj.

La leciono komenciĝis je la deka. - Mësimi filloi në orën dhjetë.

Foljet «Plaçi » dhe «Ŝati »

E para është jo kalimtare, e dyta kalimtare, ndërsa kuptimi i përafërt. P.sh.:

Tiu junulino ege plaçis al Saimir sed ŝi ne ŝatis lin. - Ajo vashë i pëlqeu jashtëzakonsht Saimirit por ajo s'e pëlqente atë.

Ni ŝatas nađi, skati kaj grimpi - Na pëlqen të notojmë, të rrëshqasim dhe të ngjitemi.

Shënim: Kushtorja e « ŝati » kërkon gjithnjë paskajoren! P.sh.:

Mi ŝatus demandi, ĉu vi venos a ŭ ne. - Do te desha të pyes, në se do vini apo jo?

Lidhëzja (interjekcio) “ke”

Kërkon gjithnjë urdhëroren. P.sh.:

Mi deziras ke ni kantu. - Dëshiroj që të këndojmë.
Estus bone ke vi silentu. - Do qe mirë që të heshtësh.

Tasko: Traduku Esperantlingven!

Asnjëri s'e kish kryer detyrën e shtëpisë. Vera e kërkoi gjithkund në shtëpi librin e saj, por nuk e gjeti. Asnjë ngjyrë nuk i pëlqeu nënës. Në orën 6 ata zakonisht hanë darkë. Dje ra një shi i imët. Tomorri është një mal shumë i madh në jug të Shqipërisë. Shtëpia u pastrua para ardhjes së miqve. Mua më pëlqejnë lulet, ndërsa vëllait loja me top. Do doja që t'ju shihja më të lumtur. Mësuesi tha se detyra e shtëpisë është pak e vështirë. Ai kërkon që nxënësit të jenë të vëmendëshëm gjatë mësimit.

Nu, ĉu vi povas fari tion? Sukceson al vi!

Teksti i sotëm, përsëri, synon që ju t'i kuptoni elementët gramatikorë që shtjelluam më sipër.

Maja

Maja estas beleta junulino. Ĉiuj ŝiaj geamikoj amas ŝin. Antaŭ tri tagoj malbono okazis: Sur strato aŭto faligis ŝin. Maja malsaniĝis kaj havas altan temperaturon. Ŝia patrino diris ke ŝi devas resti hejme. Morgaŭ ŝi vokos kuraciston. La kuracisto venis je la naŭa horo por helpi al Maja.

- Diru « aaa.. », montru viajn piedojn, malvestu vin!

La kuracisto ĉion bone rigardis kaj fine diris:

- Unu semajnon restu hejme...ne iru sub aŭton! Trinku multan teon matene kaj vespere. Mi deziras ke vi estu trankvila. Post unu semajno vi fartos pli bone. Mi venos revidi vin.

- Doktoro, ĉu mia bonega amiko Karlo povas veni vidi min?

- Hm...jes...jes... Li povas veni...sed ankaŭ li estu trankvila.

Ĉu vi povas nun respondi al la subaj demandoj:

Kio okazis al Maja?
Kion faris kuracisto kun ŝi?
Ĉu ŝi resaniĝus baldaŭ?
Kian deziron havis ŝi?
Kian konsilon donis al ŝi la kuracisto?

Ĝis revido!

Gjatë një konference ndërkombëare në Tiranë

Mësimi i Shtatë (La Sepa Leciono)

Çu plaçis al vi la rakonto pri Maja? Bone, ni daŭrigu!

Fjalët “Mem”, “Nur”, “Sole”

Ato përkthehen pak a shumë njësoj si “vetëm” por kanë kuptime të ndryshme. Kështu:

Mem - vetë, si në shëmbullin

Mi plenumas miajn taskojn mem. - I kryej detyrat e mija vetë.

Nur - vetëm, si në shëmbullin

Li parolis nur unu vorton. - Ai foli vetëm një fjalë.

Sole - vetëm, si në shëmbullin

Ŝia patrino loĝas sole en la hejmo. - E jëma e saj jeton e vetme në shtëpi.

Bone, çu vi povas formi tiajn novajn propoziciojn? Diru almenaŭ kvin.

Folja “estas” kërkon ndajfoljet. P.sh.:

Estas facile diri tion, sed malfacile fari. - *Eshtë lehtë ta thuash atë por vështirë ta bësh.*

Estas varme en la ĉambro. - Eshtë nxehtë në dhomë.

Sufikso « Aĵ »

Tregon zakonisht që objekti ka në bazën e vet materialin që përshkruan rrënja e fjalës. P.sh.:

<i>Ligno</i> - dru	<i>Lignaĵo</i> - diçka e drunjtë	<i>vitro</i> - qelq	<i>Vitraĵo</i> - diçka prej qelqi
<i>papero</i> - letër	<i>Paperaĵo</i> - sende prej letre	<i>pasto</i> - brumë	<i>Pastaĵo</i> - brumëra
<i>Dolĉa</i> - i ëmbël	<i>Dolĉaĵo</i> - ëmbëlsirë	<i>Fuŝa</i> - kot	<i>Fuŝaĵo</i> - katraurë
<i>sukero</i> - sheqer	<i>Sukeraĵo</i> - prodhim sheqeri	<i>më kot</i>	

Sufikso “Ec”

Tregon cilësinë abstrakte. P.sh.:

Bela - i bukur

Beleco –bukuri

<i>Dolça - i ëmbël</i>	<i>Dolçeco –ëmbëlsi</i>
<i>Rapida - i shpejtë</i>	<i>Rapideco - shpejtësi</i>
<i>Sincera - i sinqertë</i>	<i>Sincereco –sinqeritet</i>

Ja tani disa përshëndetje:

Bonan Tagon!	Bonan Matenon!	Bonan Nokton!	Bonan Vesperon!
Saluton!	Ĝis la revido!	Dankon!	Ne dankinde!
Mi petas!	Pardonu!	Bonvolu!	Bonan Apetiton!
Longvivu!	Estu bonŝanca!	Bonvenon!	

Mi kredas ke vi komprenas ilin. Ĉu?

Nun traduku la jenajn vortojn:

<i>Ridegi</i>	<i>Tranokto</i>	<i>Foriri</i>	<i>Forlasi</i>	<i>Ekde</i>	<i>Formanĝi</i>	<i>Forpreni</i>
<i>Knabineto</i>	<i>Laŭdire</i>	<i>Laŭeble</i>	<i>Saĝulo</i>	<i>Ekscii</i>	<i>Poŝtkarto</i>	<i>Diableno</i>
<i>Senutila</i>	<i>Elkuri</i>	<i>Ekami</i>	<i>Ĝisnuna</i>	<i>Translima</i>	<i>Forkuri</i>	

Duke bashkuar parafjalë ose njësi të tjera leksikore ju mund të formoni, siç e patë, shumë e shumë fjalë të reja.

Dhe tani teksti i ri:

Ĉiam malfrue

Marko dormis matene tre longe. Kiam li vidis la sunon, subite li eksaltis. Ĉiam li malfruas kiam li devas iri al la lernejo. Li scias ke la instruistino malŝatas tion. Sed hodiaŭ li ne volas malfrui. Li rapide surmetis la vestaĵon. Rapide li trinkis la kafon. Poste, kun la libroj en la mano, li kuris kaj saltis laŭ la strato. La homoj rigardis lin kaj diris: „Kia malsaĝa knabo!“ Baldaŭ li estis antaŭ la lernejo. Li volis eniri, sed li ne povis. Ĝi estis fermita. Li vidis nek instruiston, nek lernantojn. Li eksidis antaŭ la lernejo kaj pensis:

- Kio okazis...? Diable, nun mi memoras! Hodiaŭ estas ja dimanĉo!

Ĉu vi povas respondi al la jenaj **demandoj** por pli facile rediri la tekston?

Ĉu Marko aliris lernejon frue?
 Kio okazis tiun dimanĉan matenon?
 Ĉu Marko trovis siajn gelernantojn ĉe la lerneja domo?
 Kion rememoris li?
 Kian lecionon vi ricevas de tiu ĉi historio?

Esperantistë të huaj në pazarin e Krujës

Mësimi i Tetë (La Oka Leciono)

Bonan Tagon? Kiel vi pasigis la tempon? Ĉu vi jam progresas en la posedo de Esperanto? Ni bondeziru!

Uzo de « De »

Ĝi montras posedon: La hejmo de Flora estas tute nova.

Ĝi montras raporton: La koloro de tiuj muroj estas flava.

Ĝi montras parton: La resto de la mono iris por bagatelaĵoj.

Prepozicio “Al” postulas ĉiam dativon. Ekz.

Skribu al mi tuj post la alveno.

Donu al ŝi ĉion bezonatan.

Helpu al ili per viaj manoj.

Sufikso “Aĉ” tregon zvoglím, përbuzje përbukurinë e personit ose sendit. P.sh.:

Mi ne ŝatas tiun domaĉon. - S'e pëlqej atë farë shtëpie.

Li havas ĉevalaĉon. - Ai ka një gërdallë.

Sufikso “Ad” tregon se veprimi në fjalë vazhdon. P.sh.:

Mi ĉeestis dum lia parolado. - Isha i pranishëm gjatë fjalimit të tij.

La pafado daŭris dek minutoj. - Breshëria zgjati dhjetë minuta.

Dum studado ĉiuj devas esti tre atentaj. - Gjatë studimit të gjithë duhet të jenë tepër të vëmendëshëm.

Prefikso « Fi » tregon përçmim moral për një person. P.sh.:

Li estas fihomo. - Ai është pusht.

Ne eniru tiun fidomon! - Mos hyr në atë shtëpi të keqe (në pikëpamje morale)!

Multaj fiagoj aŭtorigas tiun junulon. - Shumë veprime të ulta kanë për autor atë djalë.

Participoj pasivaj kaj aktivaj

En Esperanto same, kiel en la Albana, ekzistas participoj. Ili estas - it - , - at - , - ot - , - ant - , - int - , - ont -

« La kato manĝas la muson » aŭ « La kato manĝantas la muson ».
 “La muso manĝigas de kato” aŭ “La muso estas manĝata de kato”.
 La kanzono estas kantita de Fatmira. Fatmira kantintas la kanzonon

Vini re!

Për kohën e tashme kemi - at - dhe - ant - ; për të shkuarën - it - dhe - int - ; për të ardhshmen - ot - dhe - ont - .

<i>Kantanto - këngëtar (jo profesionist)</i>	<i>Kantato - diçka që këndohet (P.sh. kenga)</i>
<i>Leganto - lexues</i>	<i>Legato - diçka që lexohet</i>
<i>Amanto - dashnor/e</i>	<i>Amato - i, e dashuruar</i>
<i>Manĝoto - diçka që do hahet</i>	<i>Manĝonto - ai që do hajë</i>

Çu vi povas kompili frazojn kun tiuj novaj gramatikaj elementoj? Provu!

Tasko: Diru la sencon de ĉi subaj vortoj!

<i>Subteni</i>	<i>Malaperigi</i>	<i>Elteni</i>	<i>Utiligi</i>	<i>Deteni sin</i>
<i>Alivorte</i>	<i>Kunordigi</i>	<i>Sinteno</i>	<i>Loĝigi</i>	<i>Memorigi</i>
<i>Plifortigi</i>	<i>Renovigo</i>	<i>Starigi</i>	<i>Utiligebla</i>	<i>Esperigi</i>
<i>Forigi</i>	<i>Devigi</i>	<i>Senmorta</i>	<i>Malplenigi</i>	<i>Senesperigi</i>
<i>Sciigi</i>	<i>Kelkfoje</i>	<i>Transdoni</i>	<i>Superrigardo</i>	<i>Altstatura</i>

Almetu la prepoziciojn:

Mi petas glason_____ kafo kaj iom_____ akvo. La knabino ŝatas esti bela, pro tio ŝi bel_____ sian vizaĝon. Tiu knab_____ agis malbone kaj plor_____is la knabinon.

La hodiaŭa **teksto** celas ripetigi kaj plifortigi jam ellernitajn elementojn.

Malbela Tago

Hodiaŭ mia patrino estis tre maltrankvila. Mi venis el la lernejo kaj raportis al ŝi, ke mi ricevis malbonan noton. Ŝi diris :

- Knabaĉo, vi devas pli multe laborigi vian kapon. Kiom da malbonaj notoj vi havas?

Mi estis malĝoja.

- Iru en vian ĉambron kaj lernu! - ŝi diris.

Mi sidis en mia ĉambro, sed mi povis nek lerni, nek legi. Miaj pensoj estis ĉe ludoj kun miaj amikoj kaj ĉe sporto. Mi diris al mi mem :

- Ĉu mi estas tiom malsaĝa, kvankam mi lernis multe?

Tiam patrino eniris en la ĉambron kaj aŭdis miajn vortojn. Ŝi tuj respondis :

- Ne, mia kara, vi ne estas malsaĝa. La problemo estas, ke vi devas lerni multe pli. Tiam vi ne havos nur malbonajn notojn.

- Ankaŭ nun mi ne havas ilin. Mi havas bonon noton al muziko. - mi diris.

La patrino subite eksidis. Tio denove plibeligis la tagon. Sed la problemo tamen restis.

Respondu al demandoj:

Kio malĝojigis la patrinon?

Kiu estis la kaŭzo, laŭ ŝi, ke ŝia filo ricevas malbonajn notojn?

Ĉu tiu knabo estas vere malsaĝa?

Kion devas fari la knabo ?

Kian lecionon ricevas ni de ĉio ĉi tio ?

Miku esperantist german Hartmut Fillmann ne kalane e Petreles Tirane

Mësimi i Nëntë (La Naŭa Leciono)

Saluton al ĉiuj ! Hodiaŭ ni konatiĝos kun lastaj afiksoj en Esperanto. Jen ili:

Sufikso “an” tregon përkatësinë në një grup. P.sh.:

klubano - antar klubi	partiano - antar partie	samklasano - bashkënxënës
sampatriano - bashkëpatriot	kristano - kristian	islamano - mysliman etj

Sufikso « uj » tregon enën ose mbajtësen e objektit. P.sh.:

panujo - sepet buke	monujo - kuletë parash	Albanujo - vendi i shqiptarëve
pomujo - mollishte	fagujo - ahishte	sukerujo - ena e sheqerit

Sufikso “il” tregon mjetin me të cilin kryhet veprimi që përshkruhet te rrënja. P.sh.:

muzikilo - instrument muzikor	Tranĉilo - thikë	Manĝilo - lugë e pirunj
traborilo - shpuese vrimash	vojmontrilo - tabelë rrugore	fajfilo - fyell

Sufikso “um” ndonëse s’ka një kuptim plotësisht të caktuar përdoret shpesh. Ja disa shëmbuj:

plena - i plotë	plenumi - përmbush, kryej	proksima - i afërt	proksimume - përafërsisht
aero - ajër	aerumi - ajros	vento - erë	ventumi - shfryej, freskoj
mastro -	Mastrumi -	suno -	sunumi -
Gusto -	gustumi -		

Sufikso “estr” tregon kryesinë. P.sh.:

ŝtatestro - kryetar shteti	lernejestro - drejtor shkolle
urbestro - kryetar bashkie	partiestro - kryetar partie

Sufikso “id” tregon pjellën e diçkaje frymore. P.sh.:

homido - foshnjë	hundido - klysh qeni
kokido - zog pule	Ĉevalido - mëz, apo visk

Sufikso “ing” tregon këllëfin e diçkaje. P.sh.:

kandelingo - mbajtëse qiriu	plumingo - mbajtëse e pendës	cigaringo - çibuk etj
-----------------------------	------------------------------	-----------------------

Sufikso “ĉj” përdoret për t’i bërë përkëdhelës emrat mashkullorë. P.sh.:

patro - baba Paĉjo - babake Petro - Peĉjo etj

Sufikso “nj” përdoret për t’i bërë përkëdhelës emrat femërorë. P.sh.:

patrino - nënë panjo - mamake, nënoke, etj

Sufikso “iv” është i afërt me “ebl”. P.sh.: kreiva - krijues

Sufikso “ism” tregon një ideologji

Kristanismo	Anglismo	Alkoholismo	Socialismo
Rasismo	Totalismo	marksismo	Naciismo

Prefikso “bo” përdoret për të treguar lidhjet familiare pas martesës. P.sh.:

frato - vëlla	bofrato - kunat	patro - baba	bopatro - vjehërr
bofilo - dhëndër	bofilino - nuse		

Prefikso “dis” tregon ndarje. P.sh.:

doni - jap	disdoni – shpërndaj
Ŝiri - këpus	Disŝiri - bëj copë e çikë
Iri - shkoj	disiri - shkoj gjithandej
disigi - ndaj	Disiĝi - ndahem

Tasko: Diru la sencon de jenaj vortoj :

nekredebla	organizado	Informado	parolrajto	tiukaze
libervole	Parolado	Survoje	restado	Ĉirkaŭaĵo
homaro	Kredeble	Kunvojaĝi	Domaĉo	vagonaro
Manĝaĵo	Novaĵo	Mirinda		

Kiel oni uzas la kondicionalon? (si përdoret kushtorja?). Ja një fjali:

Se la vetero estus bona, mi certe venus.
Ĉu vi povas diri kelkaj aliajn propoziciojn?

Adverboj “kvazaŭ” kaj “apenaŭ”

La patro frapis al la pordo, kvazaŭ li estas fremdulo (la patro frapis al la pordo kvazaŭ fremdulo). - Babai trokiti në derë, sikur të jetë i huaj.

Mi apenaŭ finis mian laboron, kiam ŝi alvenis. - Unë sapo e mbarova punën kur ajo erdhi.

Li apenaŭ scias legi. - Ai pothuaj s’di të lexojë.
Li estis apenaŭ foririnta, kiam vi venis. - Ai sapo ishte larguar kur erdhët ju.
Uzo de « ne »

Depende de la loko kie estas, la vorteto « ne » donas al la propozicio diversajn sencojn. Ekz.

Mi ne kantas ĉiutage - Unĉe s'kendoj ĉdo ditĉe.
Ne mi kantas ĉiutage. - Nuk jam unĉe qĉe kendoj ĉdo ditĉe

Adjektivo de loka rilatiĝo.

enlande - brĉnda vendit	survoje - rrugĉs surtere - tokĉsore	subakve - nĉnujĉe
propramane - me duart e veta	enaere - nĉ ajĉr	eksterlande - jashtĉ vendit

Nova teksto

Planoj pri veturado

Petro kaj Marija volis vojaĝi al alia lando en libertempo. Li decidis iri al Italio, bela lando kun malnovaj urboj kaj aliaj belaĵoj. Ili estis feliĉaj.

- Kie estas mia vestaĵo? - ŝi demandis.

- Ne forgesu kunporti la libron por lerni Esperanton. Ni povus komenci jam en la vagonaro.

- En la vagonaro ni nenion faros, kara Petro. Ni veturos per aŭto. Mi havas sekreton: mia onklo Bonifacio plenumis mian deziron kaj donis al mi sian aŭton por uzo. Ĝi jam staras antaŭ la domo.

- Sed mi devas diri....

- Nenion diru, karulo, ni eksidu en la aŭto.

Ankaŭ la vestaĵoj estis en la aŭto. Sed ili ankoraŭ sidadis kaj atendis.

- Do, karulo, - ŝi diris - kial ni ne ekveturas?

- Karulino, ankaŭ mi havas sekreton. Mi veturigis la aŭton, sed mi ne scias kiel. Mi neniam lernis tion.

Ĉu plaĉis al vi tiu rakonto?

Ĉu vi povas rediri ĝian enhavon helpe de jenaj **demandoj**?

Kian sekreton havis Marija? Kaj Petro?

Kian planon havis ambaŭ ili?

Ĉu ili realigis ĝin?

Ĉu tiu plano estiĝus alimaniere?

Bonan tagon ! Ĝis revido!

Takim esperantistësh në kalanë e Shkodrës

Mĉsimi i dhjetĉ (La Deka leciono)

Bonan matenon!

Jen alvenis la deka leciono. Hodiaŭ ni klopodos ripeti ĉiujn jam lernitajn gramatikajn elementojn, kiel afiksojn, finaĵojn, prepoziciojn, ks., kiuj, kiel vi jam vidis, estas tre utilaj kaj gravaj. Jen ili:

Prefiksoj:

bo dis ek eks fi ge mal re

Sufiksoj :

aĉ ad aĵ an ar ĉj ebl ec eg ej em

er estr et id ig il in ind ing ist nj

obl on op uj ul um

Tasko : Formu po unu propozicio per ĉi - supraj afiksoj.

Finaĵoj :

o a e on an en i u us

as is os it at ot int ant ont

iu io ia ie ies ien ial iel iom iam

Tasko: Diru po unu vorto kun ĉi supraj finaĵoj.

Prepozicioj:

al anstataŭ antaŭ apud cis ĉe ĉirkaŭ

da de dum ekster el en ĝis

inter je kontraŭ krom kun laŭ malgraŭ

per po por post preter pri pro

sen sub super sur tra trans maltrans

Tasko: formu propoziciojn kun ĉi supre menciitaj prepozicioj.

Nova teksto

Familianoj kunvenas

Kiom rapide pasas tagoj! Morgaŭ estas la naskiĝtago de via patro, Marko. Alvenos kelkaj familianoj kaj geamikoj. Ĉu vi bonvolus iom helpi? Trovu iomete da tempo por ordigi vian ĉambron. Mi ŝatus kuiri ion bonan. Por la naskiĝtaga kuko mankas lakto en la hejmo. Necesas havigi iom da manĝaĵo en vendejo. - Bone mi aĉetumos por la naskiĝtago. Sed anstataŭ sidi kaj manĝegi kun neinteresaj familianoj, mi ŝatus ekskursi kun klubanoj. - Kun kiuj klubanoj? - diris la patrino kaj ĵetis iajn paperojn en la paperujon. - Morgaŭ frue kunvenas anoj de mia sporta klubo. - Sed, kara mia, ĉu ĝuste morgaŭ vi devas foresti? Ĉu vi ne intervidiĝas kun viaj samklubanoj tri foje semajne? - Ĉu mi rajtas proponi, ke mi kunmanĝos kun la familianoj, sed en la dua parto de la tago, mi foriros kun miaj geamikoj. Post la kuko Maria kaj Petro certe parolos pri la malsukcesa veturado per aŭto. Malinterese. Mi ne plu volas tion aŭdi. Kial ni ne havas iun ideoriĉan onklon Bonifacio en nia familio? !

La patrino ridetis je liaj vortoj. Ŝi scias ke Marko iom tro parolas hodiaŭ - Kara Marko, ne sufiĉas nur riĉeco de la ideoj. Necesas ankaŭ monujo plena por realigi ilin.

La patrino post iom da silento daŭrigis:

Nu, antaŭ kelkaj minutoj telefonis Ana, kaj ankaŭ ŝi vizitos nin morgaŭ. Ŝi tre ŝatas dolĉajn kukojn, kvankam ŝi atentis por ne dikiĝi.

Tuj Marko ŝanĝis la opinion. Sen Ana dum la ekskurso li estus tre soleca. - Patrino, tiuokaze mi tamen pasigos la morgaŭan tagon hejme.

Respondu al la demandoj:

Kial Marko ne ŝatas longe sidi kun samfamilianoj? Kion intencas fari li? Kiu jam telefonis al lia patrino? Ĉu Marko realigis sian planon por ekskursi? Kial?

Me studentë shqiptarë e të huaj në Dhërmi

Mësimi i njëmbëdhjetë- La Dekunua Leciono

La kompleksaj formoj de tempoj de la verbo

a) per helpverbo

Mi estis skribinta	La letero estis skribita
Mi estas skribinta	La letero estas skribita
Mi estos skribinta	La letero estos skribita

Mi estis skribanta	La letero estis skribata
Mi estas skribanta	La letero estas skribata
Mi estos skribanta	La letero estos skribata

Mi estis skribonta	La letero estis skribota
Mi estas skribonta	La letero estas skribota
Mi estos skribonta	La letero estos skribota

b) per participoj

Mi skribintis	Ĝi skribitis
Mi skribantis	Ĝi skribatis
Mi skribontis	Ĝi skribotis

Mi skribintas	Ĝi skribitas
Mi skribantas	Ĝi skribatas
Mi skribontis	Ĝi skribotis

Mi skribintos	Ĝi skribitos
Mi skribantos	Ĝi skribatos
Mi skribontos	Ĝi skribotos

Ekzemploj :

Kiam via domo estis konstruata, mia domo estis konstruita
Kiam oni estis konstruanta vian domon, oni estis konstruinta la mian.
Oni transportis lin en hospitalon, en kiu li estis operaciita.

Nova Teksto

La Vojaĝonto

Ĉu vi memoras pri nia amiko Marko? De unu monato kaj duono li laboras kiel helplaboristo en la fabriko. Lia laboro ne estas tre laciga; ofte li havas tempon por pensi pri la bela vojaĝo, kiun li faros dank' al la mono, kiun li nun gajnas. Ĉiam li revas pri vojaĝoj. Kiam li estis knabeto, li kutimis iri al la stacidomo por rigardi la trajnojn, kiuj haltis tie. Li enviis la staciestron, kiuj rajtis haltigi ilin. Vojaĝintoj elsaltis, dum la trajno ankoraŭ ruliĝis; sur la kajo vojaĝontoj jam serĉis liberajn sidlokojn per la okuloj. Kien ili ekveturos? Ĉu al Germanio, ĉu al Svislando, ĉu al Pollando? Marko baldaŭ mem forvojaĝos. Li povas fari tion ekde nun, sed ĉikaze la fabrikestro pagus al li nur tri kvaronojn de la salajro. Pli bone resti ankoraŭ kelkajn tagojn.

Tasko : Respondu al la demandoj:

Kial Marko nun laboras? Kion revas li? Ĉu tio eblas? Kial li ne forvojaĝas ekde nun?

Traduku en la Albanan:

Juĝito estas homo, kiun oni juĝis

Juĝato estas homo, kiun oni juĝas

Juĝoto estas homo, kiun oni juĝos

La tempokomplemento

Matene mi bone laboras = la matenon mi bone laboras

Hodiaŭ mi laboris la tutan tagon. = La postan tagon li revenis.

Skizoj pri Historio de Internacia helpa Lingvo en Albanio

Doc. Vasil Pistoli

La internacia helpa lingvo Esperanto estas kreita en 1887 de pola okulisto Ludoviko Lazaro Zamenhof (1859 - 1917). Ŝajnas ke la unua albana esperantisto estis Mark Kakarriqi, kiu lernis Esperanton en Parizo en 1907. Laŭ "Enciklopedio de Esperanto" p:22 - 23, la unua albana Esperantisto estis Lazër Shantoja en Shkodra en 1913. La malnova Esperantisto Janko Pali kiu renkontis Lazër Shantoja - n en 1912, memoras ke li sin ekokupis pri Esperanto pli frue. En 1928 estis eldonita en Albanio Esperant - lingva verko pri Skanderbeg, 144 p. kompilita de Cuk Simoni kun antaŭparolo de ĉeĥa profesoro Miloš Subaš. Mem Janko Pali lernis Esperanton en 1926, kaj en 1931

fariĝis membro de UEA. Post du jaroj li skribis artikolon pri albana historio kaj lernejo eldonita en la “Internacia Pedagogia Revuo” de Dresdeno (Germanujo). Same laŭ “Enciklopedio de Esperanto” la unua lernolibro pri Esperanto en Albanio aperis en 1928.

Ĉu vi komprenis la enhavon? Ne forgesu tiajn faktojn el nia movada historio! Ĝis revido!

Miq esperantiste nga Izraeli, ShBA etj. ne kalane e Gjirokastres

Mĉsimi i dymbĉdhjetĉ - La Dekdua Leciono

Saluton! La kompleksaj tempoj de la verbo estas iom malfacilaj, ĉu ne ? Ni devas ripeti ilin de fojo al fojo. Hodiaŭ klopodu formi propoziciojn per la subaj vortogrupoj:

estis

estas vizitintaj
la gejunuloj estos vizitantaj
estus vizitontaj

estu

Ĉu vi povas traduki ilin albanlingven?
Bonvolu noti:

Tuja futuro formiĝas per tuj +futuro. Ekz. *Ili tuj foiros.*

La uzo de “Tute ne”. Ekz. *Li tute ne parolas japane.*

La uzo de “Ne tute”. Ekz. *Tio ne tute estas vera.*

Ekzistas ankaŭ en Esperanto tiel nomataj “senpersonaj verboj”. Jen ili: Pluvas, ŝajnas, neĝas, eblas.

Ekz. Tutan hieraŭon pluvis kaj neĝis. Ŝajnas al mi ke vi estas iom ebria. Ĉu eblas telefoni vin je la sesa?

Traduku:

*skii parkejo gvidisto Beligi benzinujo motorcirklo skianto Remilo
Ŝipestro rajdanto Poŝtkarto Dizelmotoro gastejo kampadejo kampadisto Stampilo
hotelestro policisto leterportisto Trafiksildo Oceanŝipo flughaveno postveturilo*

Posedaj Pronomoj

Ekzemploj :

Mia libro estas interesa; la via ne. Viaj libroj estas interesaj; la ŝiaj ne.
Via pano estas pli freŝa ol mia. Kies ludilo estas tiu?
Esperanto estas ĉies lingvo. La situo de la urbo estas favora.

Nova teksto

Kien vi estas vojaĝonta

Verŝajne vi demandas vin, kien Marko estas vojaĝanta? Eble al Japanio ? Fakte la japana samideano ja estis invitinta lin, sed la flugo estus tro multekosta. Eble li iam vizitos Japanion, ekzemple post kiam li estos finstudinta en la universitato. Nun li estas malkovronta Eŭropon! Kiel ano de Esperanto - Asocio, li scias en kiuj urboj estas grupoj. Fine alvenas la granda tago! Estas la sepa kaj duono, kaj Marko matenmanĝas. Kutime li estas manĝemulo, sed hodiaŭ, pro nervozeco, li tute ne havas apetiton. La gepatroj jam estas finmanĝintaj de longe; la patro donas al sia filo lastajn konsilojn dum la patrino malfacile kaŝas sian malĝojon, pro tio ke sia filo vojaĝos tute sola.

Demandoj:

Kial Marko ne flugas al Japanio? Ĉu li estas invitita al Japanio? Kiam li povus viziti tiun foran landon? Kien li vojaĝos nun ?

Legajo

La vivo de Zamenhof

Lazaro Ludoviko Zamenhof naskiĝis la 15 - an de decembro 1859 en Bialystok, en tiama rusa Polujo, kie lia patro, Marko Zamenhof, havis lernejon kaj instruis francan kaj germanan lingvojn. Lia patrino instruis al li, ke ĉiuj homoj estas fratoj, sed en la stratoj de sia naskiĝurbo la juna Zamenhof estis atestanto de konstantaj malpacoj inter la kvar gentoj, kiuj loĝis tie: poloj, rusoj, hebreoj kaj germanoj. Evidente la fakto, ke tiuj homoj ne komprenis la lingvojn de la aliaj, estis unu el la ĉefaj kaŭzoj de la miskomprenoj. Tio jam frue vekis en la sentema knabo Zamenhof la deziron interfratigi la homojn per komuna lingvo, kaj tiu ideo okupis lin dum lia tuta vivo.

Ĉu vi jam scias iom pri la vivo de Zamenhof? **Ne forgesu tion!** Ĝis la revido!

Nje çift esperantistësh koreano - jugorë në kalanë e Beratit

Mësimi i trembëdhjetë - La Dektria Leciono

Bonan matenon al çiu! Hodiaŭ ni prikonsideros la **transitivajn kaj netransitivajn verbojn**.

Jen modelo: La trajno haltas. Li haltigas la trajnon.
La trajno veturas tra la urbo. Li veturigas la trajnon.
Ŝi komencas la lecionon. La leciono komenciĝas.

Tasko: Kompletigu

La kato kur_____. La birdo flug_____. La knabo ir_____.
La ŝoforo vetur_____. La laboro fin_____. La instruisto lern_____.

Traduku:

Ĉu la kato kuras tra la ĉambro? Ĉu la birdo flugas tra la fenestro? Ĉu li estas ĉe la spektaklo? Ĉu la aviadilo flugas trans la maron? Ĉu la hundo saltas trans la tablon? Ĉu la birdoj flugas al la suna Albanio? Petrit rigardas la trajnon. Li vizitas Tirana - n, nian ĉefurbon. Li vizitas nian ĉefurbon, Tirana - n.

Jen nomlisto de transitivaj kaj netransitivaj verboj. Memoru ĝin!

Transitivaj verboj Netransitivaj verboj

Aboni	Batali	Bani	Boli
Fendi	Bruli	Fermi	Ĉesi
Fini	Daŭri	Flari	Droni
Fleksi	Enui	Friti	Indigni
Klini	Inklini	Komenci	Krevi
Kuiri	Kuŝi	Movi	Lumi
Paŝti	Odori	Rosti	Pasi
Ruli	Pendi	Streĉi	Sidi
Sufoki	Stari	Ŝanĝi	Soni
Trompi	Ŝpruci	Ŝveli	Varii

Tasko: Formu propoziciojn kun ĉi supraj verboj.

Traduku:

onklino cindrujo glaciaĵo malplena vizitado sennuba nervozigi porkaĵo ekkrii bruego
rekomenci katido dikulo lacega mallaŭta flugeti dancejo ofta

Tasko: Kompletigu la mankantajn vortojn:

La internacia lingvo Esperanto estas kre_____ doktoro Zamenhof, pola kuracisto. Esperanto apartenas al ĉ _____ kaj nen_____. Esperanto havas ankaŭ literatur____. Ĝi konsistas el pluraj miloj _____ originalaj verkoj kaj traduk_____ ĉefverkoj de la naciaj kaj lokaj literaturoj. Vidint_____ teatraĵon kaj legint_____ poemon en Esperanto, oni ne plu dubas pri la kultura valoro de la internacia lingvo. Mi estas lern_____ la internaci_____ lingv_____ Esperant_____ antaŭ dek jaroj! Ekde tiam mi vizitis mult_____ fremd_____ land_____ kaj lernis tre facile plur_____ ali_____ lingvo_____.

Nova teksto

Se li estus sciinta...!

Marko estas sidante en la luksa veturilo, kiu ekveturas silente; nur la bruo de la glacoviŝiloj estas aŭdebla. La ŝoforo kaj sia edzino ŝajnas ignori sian gaston, kiu sin demandas ĉu li ekparolu, ĉar li komencas enui. “Kia veturaĉo”, ekdiras Marko. Nenia respondo. “Feliĉe vi alvenis”, li daŭrigas, “alie mi estus malsekiĝinta ĝis mia haŭto. Se mi estus sciinta, ke tiom pluvos, mi estus atendinta plian tagon, antaŭ ol ekvojaĝi”. Ambaŭ daŭ re silentas kaj Marko ne plu kuraĝas paroli. “Strangaj birdoj!” li pensas, kaj rigardas la pejzaĝon. Du horoj tiel pasas sen ununura vorto. Fine la ŝoforo haltigas la aŭton kaj diras: “Ni ne pluveturas.” Marko elaŭtiĝas kaj atendas alian veturilon ĉe la rando de la strato.

Demandoj:

Kial Marko troviĝas en la aŭto? Ĉu ĝi veturigis lin ĝis la loko destinita? Kion faris Marko poste? Per kia veturilo vi kutime vojaĝas?

Kaj nun ni konatiĝu kun du versaĵoj de nia fama albana poeto Asdreni. Tradukis Esperantlingven s - ro Vasil Pistoli.

Naturo	Mi amas
Al mi plaĉas herbo	Sur herbaro mi deziras
kaj la ora fonto	kanti, gajiĝi, ripozi
Ĝi malalten fluas	Gardi ĉirkaŭ mi brutaron,
lenta kaj trankvila	kiam paŝtas kiam trinkas.
birdoj kiam kantas	Gardi verdan ĉirkaŭaĵon
sur la branĉoj staras	plantojn kiam blovas vento.
Ĉe arbaj folioj	Gardi homojn laborante
vin sendorma lasas.	kaj virinojn kiam kantas!
Ili bele ŝajnas,	
apud mi estantante!	Ha! Mi amas ankaŭ florojn
	malfermante florflietojn!
La bordoj garnitaj	Papiliojn kiuj flugas
Je floroj broditaj	kaj sur floroj kaj lokiĝas
arbaro je ombro	mi volas ke najtingalo
altiras kuŝiĝi	kantu, kaj sun' estu varma

ekvibras folioj	kaj verdiĝu la arbaro
mi ilin rigardas	kaj ne ĉesu la kukulo!
Belega kaj plaĉa	
mirinda tre ege	Albanion ankaŭ amas
naturu juniĝas	mi ĉar tie domon havas
nepriskribeblece!	kie staris ĉe dornejo
	kaj mi ludis kun ŝafidoj;
	jen ĉi tiujn ege amas
	mi pli bone ne deziras
	nur mi tien iri volas
	Dum mi vivos, dum mi ekzistos!

Miq esperantiste ne kalane e Butrintit

Mĉsimi i katĉrmbĉdhjetĉ - La Dekkvara Leciono

Saluton! Hodiaŭ ni ekzercos la

Akuzativon.

Vidu ekzemplojn:

Marko manĝas frukton. Frukton manĝas Marko. Marko konas tiun, kiun vi serĉas. Marko estas tiu, kiun vi serĉas. Bonan tagon! Saluton! Mi iras mian propran vojon. Mi iros Parizon. Mi revenas domon. Mi revenas hejmen. Mi vojaĝos Hispanujon. Li mortis la morton de la herooj. Mi sciigas vin la novaĵon. Li petas min grandan sumon. Mi sendos la libron lundon. Li restis plurajn horojn. Ni venos la dek - trian de Junio. Mi aŭdas lin kanti. Li igis la kuraciston veni. Traduku tiun tekston en Esperanton. Traduku en la anglan. La urbo estas dividita en du politikajn opiniojn. Kion mi faru koncerne mian filon?

Vidu la diferencon:

<i>Mi promenas en la parko</i>	<i>Mi promenas en la parkon</i>
<i>Li kuras post Marko</i>	<i>Li kuras post Markon</i>

Noto: Ambaŭ formoj estas akcepteblaj: Li aperis sur la scenejo. Li aperis sur la scenejon. Vi frapis sur la pordo. Vi frapis sur la pordon

Vidu la diferencon:

<i>Marko batis Petron anstataŭ Paŭlo</i>	<i>Marko batis Petron anstataŭ Paŭlon</i>
<i>Mi konis lin kiel studento</i>	<i>Mi konis lin kiel studenton</i>
<i>Mi amas lin pli ol mia frato</i>	<i>Mi amas lin pli ol mian fraton</i>

Modeloj de propozicioj kie oni uzas la aktivajn kaj pasivajn formojn de la verbo.:

- A. La patrino volas purigi la ĉambron. Ĝi jam estas purigita de Ana.
- B. Multaj turistoj vizitas la katedralon. La katedralo estas vizitata de multaj turistoj.
- C. Venu! Mi petas! Ne petu, postulu ke li venu!

Tasko: Diru mem kelkajn propoziciojn tiajn.

Nova teksto

Ne antaŭvidita renkonto

Marko nun troviĝas en la stacidomo. Li plu vojaĝos al Bavario, kie okazos renkontiĝo de junaj esperantistoj. Por ke li alvenu akurate, li decidis veturi per la trajno. Atendante sur la kajo, li subite ekaŭdas malantaŭ si "Saluton, samideano! Mi

nomiĝas John! Verŝajne vi veturas al Bavario. Ĉu ni vojaĝu kune?” Diris tion juna anglo, kiu estis vidinta la verdan stelon gluitan sur la dorsosako de Marko. Ambaŭ nun sidas en la kupeo kaj vigle babiladas. Esperantistoj estas tre parolemaj. Multnombraj kaj diversaj estas la diskutataj temoj. La aliaj vojaĝantoj sin demandas cerbumante, kiun lingvon tiuj junuloj parolas tiel flue. Ili miras ke tiuj junuloj sin komprenas tre facile kaj ankaŭ ili ekvolus tiel bone kompreniĝi en internaciaj rilatoj.

Demandoj:

Kion aŭdas Marko dum li atendas la trajnon? Kiel John scias, ke Marko estas esperantisto? Kiel aliaj vojaĝantoj opinias pri la lingvo parolata de ambaŭ junuloj?

Aliaj gramatikaĵoj:

Uzo de “de”

Marko estas salutata de John. La paroloj diritaj de Marko eniris ties orelojn.

Uzo de “per”

La porko estis mortigita per kuglo. Ni vidas per okuloj, ni iras per piedoj, ni laboras per manoj.

Traduku:

Detyra e shtëpisë u zgjidh nga të gjithë nxënësit. E gjithë puna u krye me krahë. Gjuha e folur nga ilirët është nëna e shqipes. Letrën po e dërgoj me postën elektronike.

Uzo de “ke”

Mi demandas, ĉu li havis agrablan vojaĝon. Li petis, ke mi helpu lin. La vendisto postulis, ke mi pagu tuj. La amiko skribis, ke mi respondu lin baldaŭ. La patro promesis, ke li donacos min pli belan skribilon.

El Historio de Esperanto

Projektoj de Internaciaj Lingvoj

Oni dividas la projektojn de internacia lingvo en du kategorioj kaj distingas lingvojn “a priori” kaj lingvojn “a posteriori”. La lingvoj “a priori” estas kunmetitaj el arbitraj elementoj nur grupigitaj laŭ logikaj principoj. Al ili apartenas ekzemple la projekto “Solresol” de Sudre, bazita sur la muzikaj notoj.

La lingvoj “a posteriori” kontraŭe prenis siajn elementojn el la ekzistantaj naturaj lingvoj. Nur sur tiu bazo praktika solvo de la mondlingva problemo estas ebla, kiel pruvas Esperanto, kiu apartenas al tiu c’i kategorio.

El la Monda Beletro

Aleksander Puŝkin: Letero de Tatjana al Anjegin

Mi skribas al vi - kio plia?
Ĉu vortoj diri povas pli?
Mi scias : nun per ironia
Malŝat' min punu rajtas vi.
Sed vi, se havas vi pri mia
mizer' eĉ guton da kompat',
min ne forlasos en ĉi stat'.
Komence volis mi silenti,
kreditu, neniam el ĉi font',
eksciis vi pri mia hont',
se povus mi esperon senti,
ke mi vin vidos - iam ajn,
eĉ se nur tagon dum
semajn'
por aŭdi vin, kaj je
respondo
okazon havi, kaj - dum tag',
kaj nokto - revu en imaĝ'
pri vi ĝis nova
ekrenkonto.

Ĉerpita de Juna Amiko, dec.99

Tasko: Traduku ĝin en la albanan! Lerne ĝin parkere!

Esperanto i bashkon kombesit e ndryshem ne restorantin “La Perla” ne Tirane

Mĉsimi i pesĉmbĉdhjetĉ- La Dekkvina Leciono

Bonan matenon! Ni daŭrigu kun **gramatikaĵoj!**
La prepozicioj kiuj postulas la infinitivon estas :

Antaŭ ol, anstataŭ, krom, por, sen

Jen ekzemploj:

Oni devas lavi la manojn antaŭ ol manĝi. La patrino ŝatis ripozi anstataŭ veturi trajne. Marko povas nenion fari krom atendi ĉe la vojrando. Por ŝpari monon oni faras multon mem. Li foriris sen saluti nin. Adiaŭi sen plori.

Uzo de “Ĉu”

Ĉu mi lavu min tuj? Ĉu mi kisu vin? Ĉu mi skribu leteron?

Uzo de “Pli” kaj “Plu”

Mi ricevis nur ducent lekojn, ne unu lekon pli. Baldaŭ li ne plu havos monon en siaj poŝoj. Ni ne plu veturos.

Tasko

Traduku:

Unue oni laboru, poste oni ludu! Unue oni lernu la lecionon, poste oni amuziĝu!

Unue oni legu libron, poste parolu pri ĝi. Unue oni kaptu fiŝon, poste metu paton sur fornon!

Unue oni varmigu la supon, poste oni manĝu ĝin! Unue oni diskutu, poste oni decidu!

Ni rememoru la numeralojn!

Mi havas dek librojn. Mi posedas dudekmilojn da lekoj. Dek lernantoj ĉeestis. Kiom da libroj vi alportas? Kvar kaj du faras ses. Forigu la ses! La prelego daŭris ĉirkaŭ du horojn. La prelego daŭris horojn ĉirkaŭ du. Ĉirkaŭ du horoj pasis. Venis ĝis tridek lernantoj. Li povis kuŝi ok ĝis naŭ horojn. Mi havas centon da pomoj. Li arigis kelkdek voĉoj. Post dekkelke da sekundoj ĝi eksplodiĝis. En la deknaŭa jarcento vigliĝis nia renesanca movado. La dekkvinan de decembro naskiĝis li. Je la tria posttagmeze ni renkontiĝos kune. Frederiko la dua estis granda reĝo. Li ricevis duoblan sumon da mono. Ili kolektis duoble da pano. Duobligu vian profiton! El multaj milonoj fariĝis milionoj. Akiro kaj perdo rajdas duope. La lernantoj venis po kvar. Ili ricevis pomojn po kvin. Ĉiu infano ricevis kvin pomojn? Ili ricevis po kvin pomojn. Ili vendas podetale, pogrande, pobotele, poskatole. Multope ni pli frue finos la laboron ol unuope.

Vidu la diferencon:

Ili ricevis po kvin pomojn. Ili trinkis vinon po du glasoj.

Vizito ĉe konato

Marko veturis al universitato, kie sia konato havas ĉambron. Li ankoraŭ ne rekomencis la lecionojn sed laboris. Marko staras antaŭ la pordo de ĉambro kaj aŭdas ridojn, eĉ ridegojn. Sia amiko Henrik kartludas brue kun siaj kamaradoj. Kiam li ekvidis Markon ekkriis: Saluton, Marko! Vi estas sendito de Dio! Sidiĝu, ni nepre bezonas kvaran ludanton! Estas multe por rakonti. La venontan tagon Henrik vizitigas al Marko la urbon. Ili admiras la belegan katedralon kaj promenas laŭ la bordoj de la rivero. Ankaŭ la Palacon de Eŭropo ili vizitas. Ili estas en Strasburgo. “Ĉu la reprezentantoj de Eŭropo tie parolas Esperanton?” demandas Marko.

“Bedaŭrinde, ankoraŭ ne”, respondas Henrik, “sed Esperanto estos la pontlingvo de la futura Eŭropo...”

Tasko: rediru la tekston per viaj propraj vortoj!

El la albana literaturo

Unuaj venkoj de albanoj (1444 - 1450)

Neniu dubis ke turkoj, post favora momento, ĵetiĝus kontraŭ ribelinta Albanio. Pro tio, post la fino de laborado de la kunveno, Skanderbeg decidis sian ĉefan atenton al frua organizo de la albana armeo kaj al aliaj defendaj mezuroj. Estis klara ke Skanderbeg celis krei armeon kiu diferencus de dungataj bandoj aŭ neorganizataj kamparanaj rotoj, kiel tio estis ĉe feŭdoj. Ili ne estis kapablaj batali kontraŭ turkaj jeniĉeroj kaj spahioj. Skanderbeg, mirinda konanto de bonaj kvalitoj de la turka armeo kaj de ĝiaj mankoj, celis krei novan albanan armeon, disciplinatan, bone preparatan kaj pretan batali ĝis la fino kontraŭ malamiko.

Por kreado de tia armeo oni bezonis komenci jam de fundamento. Pro tio Skanderbeg, kiel notas liaj biografiistoj, en la aŭtuno de 1444 persone trairis tutan landon, iris de vilaĝo al vilaĝo, klarigis al kamparanoj signifon de milita mobilizo, aplikita unuafoje en Albanio kaj partoprenis al enskribado de rekrutoj. Samtempe, li inspektis fortikaĵojn, kontrolis ilian militpretecon, ordonis ripari kaj plifortigi ilin, studis vojojn je kiuj povus pasi malamikaj armeoj, kreis reton de informado, kiu povus sciigi al li pri movadoj de la ĉefa formacio de turkaj armeoj kiam aperus en albanaj landlimoj.

Tradukis Vasil Pistoli (jaro 1967)

Tasko: Traduku la tekston en Esperanton, notu en ĝi la uzon de akuzativo.

Nje bisede esperantistesh ne nje kafene ne Kruje

Mĉsimi i gjashtĉmbĉdhjetĉ - La deksesa leciono

Saluton gekursanoj! Kiel vi fartas! Bone? Mi ĝojas. Jen ni alvenis al la deksesa leciono. Ekde la dekunua leciono ni parolas kune nur en Esperanto. Ĉu tio malhelpas vin? Ĉu vi komprenas min? Klopodu ankaŭ vi paroli nur en Esperanto! Tiel vi ekposedos la lingvon pli bone kaj pli rapide? Ĉu ne?

Ni ripetu kelkajn afiksojn.

Sufikso “Op”

Ĉu vi ŝatas vojaĝi duope?

Sufikso “end”

Tiu letero estas skribenda.

Prefikso “Mis”

Mi mistrafis la vojon. Mi misaŭdis la mesaĝon. Ŝi misfaris la taskon.

Ankoraŭfoje pri la participoj de la verboj

Modelo A:

<i>Antaŭ vojaĝo oni estas nervoza</i>	<i>Vojaĝonte, oni estas nervoza</i>
<i>Dum vojaĝo oni estas ĝoja</i>	<i>Vojaĝante, oni estas ĝoja</i>
<i>Post vojaĝo oni estas laca</i>	<i>Vojaĝinte, oni estas laca</i>

Modelo B:

<i>Kiam ĝi estas purigita, la ĉambro estas pli bela</i>	<i>Purigite, la ĉambro estas pli bela</i>
---	---

Tasko: Agu mem laŭ supre menciitaj modeloj kun la propozicioj:

Post aĉeto oni estas kontenta _____
Dum dormo oni ripozas _____
Ĉar li estas punita la knabo ekploras _____
Post kiam ĝi estas studita, la leciono ŝajnas _____
facila _____

Tasko: Kompletigu:

Bala _____ la ĉambron, la dommastrino estas laca. Marko iras en la kuir _____ por scii, _ ili baldaŭ manĝos. Ĉiumatene la manĝaĵoj estas kuir _____ de la patro, ĉiuvespere _____ ili estas prepar _____ de la patrino. Tagmez _____ ambaŭ man ĝas en la fabrik - manĝejo. Ili hejtas la tut _____ dom _____ elektra hejtilo. Purig _____ la ĉambro aspektas multe pli bela _____ antaŭ _____. La filo amas la manĝ _____ kuir _____ de la patrino. Portu la ŝrank _____ en la salon _____ kaj metu la tapiŝ _____ sur la plank _____. La domo, ki _____ ni luas nun, estas pli bela _____ la antaŭ _____. Tut _____ semajn _____ ni bezonis por translokiĝi. Se mi est _____ vid _____ tiun domon antaŭe, mi est _____ aĉet _____ ĝin. Estus interes _____ scii, kiom

pagas nia najbaro pro triĉambr____ loĝejo. La infanoj ornamas si ____ ĉambr____ mem. Iliaj ____ patroj tute ne helpas ili ____.

Nova teksto

Pasigante la tempon babilante...

Vojaĝi duope ne estas enuige; la tempo forflugis kaj jam videblis la neĝkovritaj pintoj de la bavaraj Alpoj. Forlasinte la stacidomon de la urbeto, ili demandis pri la vojo; sed pro miskompreno de la donitaj klarigoj, ili ankoraŭ bezonas pli ol unu horon por atingi piede la celatan gastejon en la montaro. “Se mi estus lerninta pli serioze la germanan lingvon, ni ne estus erarintaj!” diris Marko. “Jen, ni alvenas!” ekkrias John, kaj forgesante sian lacecon, li marŝas pli rapide kaj atingas la domon. Alkurante de ĉie, ridantaj kaj ŝercantaj gejunuloj salutas ilin brue. John jam estas konata de pluraj, kiuj tuj montras al ili la domegon. Ili loĝos en agrable ornamitaj ĉambroj sur la unua etaĝo. Iliaj kunloĝantoj estas japano Susumu kaj la hungaro Janoŝ.

Demandoj: Kien veturas Marko? Ĉu junuloj trovis la domegon en monto rapide? Kial?

Simplaj versaĵoj por komencantoj

Tigro	Trajno	Vento
Sovaĝa bestego	Monstrega serpento	Ni ĝin ie ne vidas
similas al kato	tutkorpe malmolas	sed bone ĝin sentas
Montskuas ĝia bleko	En kavoj de l’ventro	Ĝi fajron incitas
mortigas ĝia bato	Eĉ homoj parolas	kaj fumon forsendas

Tondilo	Transistoro	Zebro
Portranĉa instrumento	Malgranda besto	Ĉevalo kun longaj oreloj
el par’ da elemento	kun stranga intestoj	kaj strioj sur sia felo
similaj, ne identaj	parolas, kantas	La stranga besto estas
Ĉiam interdependaj	en poŝ’ de vesto	Zooĝardena stelo

C’erpita el Ĉina Esperanto - Eldonejo, jaro 1995

El monda beletro

“Hamleto” de Ŝekspiro

Kvina Akto, Unua Sceno, Tombejo. Eniras du tombistoj kun fosiloj.

- Ĉu ŝi ricevos kristanan enterigon, ĉar ŝi ja intence foriris en la mondon de la feliĉuloj?

- Mi diras al vi, ŝi ricevos, faru do rapide ŝian tombon. La juĝisto pripensis la okazon kaj decidis, ke oni devas enterigi ŝin kristane.
- Kiel do ĝi povas esti, kiam ŝi dronigis sin ne pro defendo?
- Nu, oni trovis, ke tiel estu.
- Sed ili simple ne konas la leĝon. Ĉar konsideru: se mi konscie min dronigas, tio ĉi estas ago, kaj ago havas tri partojn: ĝi konsistas el agado, farado kaj plenumado. Sekve ŝi intence sin dronigis.

- He, aŭskultu do, kolego - fosisto..

- Sed permesu! Jen estas la akvo - bone; jen estas la homo - bone. Se la homo iras al tiu ĉi akvo kaj sin mem dronigas, tiam estas certe - ĉu li volas aŭ ne - ke li iras. Rimarku bone! Sed se la akvo iras al li kaj dronigas lin, tiam li ne dronigas sin mem. Sekve kiu ne estas kulpa en sia propra morto, tiu ne ĉesigas sian propran vivon.

Bone, ĉu vi komprenis la enhavon. Kontrolu ĝian tradukon laŭ vi kaj laŭ la jam ekzistanta teksto en la albana lingvo.

Ne forgesu: En Esperanto jam ekzistas tradukaĵoj de pluraj klasikaĵoj!

Ekskursio esperantistesh ne Vlore

Mĉsimi i shtatĉmbĉdhjetĉ- La Deksepa Leciono

Bonvenon al vi ĉiuj al la deksepa leciono! **Ni rememoru hodiaŭ pri adverboj.**

<i>Vi lernas bone</i>	<i>Mi baldaŭ venos</i>	<i>Ni estas tre laboremaj</i>
<i>Li venis sufiĉe frue</i>	<i>Estas agrable labori</i>	<i>Vere estas, ke tiu arbo ĝenas nin</i>
<i>Elirante, ŝi kantis</i>	<i>Ni iras per la piedoj</i>	<i>Mi eklaboras en la mateno</i>
<i>Mi salutas vin el la tuta koro</i>	<i>Ĉiun tagon dum aprilo pluvis kaj pluvis</i>	<i>Vizaĝ altere la Luno cirkulas la teron</i>
<i>Tie ĉi vi trovos amikojn</i>	<i>Mia patro ankoraŭ vivas</i>	<i>Tiun junan homon ŝi preskaŭ ne konis</i>
<i>Ŝi apenaŭ kelkajn fojojn lin vidis</i>	<i>Adiaŭ por ĉiam!</i>	<i>Ĉi tie li deziras resti</i>
<i>Ĉi - matene okazis mirindaj 'oj</i>	<i>Tago festas, for aferoj</i>	<i>For la manojn de Kosovo!</i>
<i>For la revoj pri Granda Serbio!</i>	<i>Ilia voko sonis de supre</i>	<i>Profunde malsupre kuŝis la tero</i>
<i>Jam estas tempo iri domen</i>	<i>La verko estas jam preta</i>	<i>Ĵus batis la sesa horo</i>
<i>Mi ĵus parolis kun la mastrino</i>	<i>Io granda nun naskiĝas</i>	<i>Li ofte eraras</i>
<i>Mi malofte trinkas vinon</i>	<i>S'i volis diri ion plu, sed ŝi ne povis</i>	<i>Li iris kelkajn paŝojn plu</i>
<i>Li tuj kredas la plej nekredeblajn aferojn</i>	<i>Por vi mi farus ion ajn</i>	<i>Mi mensogis, kion ajn mi diris</i>
<i>Ĉu mi iru? Kial do vi ne laboras?</i>	<i>Ha, ĉesu do fari ŝercojn!</i>	<i>Sia buŝo eĉ momenton ne fermiĝis</i>
<i>Nu, vi ja estas virinoj!</i>	<i>Kaj mi ja mem venis al tiuj ideoj</i>	<i>Jen mi estas!</i>
<i>Jen pano</i>	<i>Ĉu vi venas?</i>	<i>Jes, la prezidanto mem preparas projekton</i>
<i>Ne venos rato mem al kato</i>	<i>Vi estimas vin mem, sed aliaj vin ne</i>	<i>Ĉu vi venas? Ne</i>
<i>Vi nepre devas tion sciiĝi</i>	<i>Jen nepre pagenda fakturo</i>	<i>Ju pli oni babilas, sed pli malbone</i>
<i>Ni havas nur unu buŝon</i>	<i>La du tagon nur vespere</i>	<i>Esperanto estas nur lingvo</i>
<i>Se nur vi estus mia amiko!</i>	<i>Ni povas fari nenion pli</i>	<i>Sur la tablo troviĝas plej bongustaj ĉerizoj</i>
<i>Lakto estas pli nutra, ol vino</i>	<i>Du homoj povas pli multe fari, ol unu</i>	<i>La tro multa parolado lacigas lin</i>

Tasko: Traduku c'i suprajn propoziciojn kaj montru la adverbojn en ili.

Nova teksto

Letero

Munkeno, la 23 - an de aŭgusto 1995
Karaj gepatroj,

Jam de kvar tagoj mi estas en Bavario kaj tute ne enuas. Mi mensogus kaj trompus vin se mi asertus, ke la kunveno ne estas agrabla. Male, mi trovis ĝin tre interesa. La interkonatiĝa vespero estis fakte vera spektaklo. Ĉio, kio estis montrita, estis prezentita de la partoprenantoj mem, ĉio estis ege vidinda. Mi iomete hontas ke mi, ne sciinte pri tiu tradicio, nenion kapablis proponi. Eble, vi nun pensas ke ni nur amuziĝas. Tute ne! Multo estas farenda en tiel granda domo kaj ĉiuj kunlaboras por konservi la domon pura. Iu helpas en la kuirejo, aliaj purigas la ĉambrojn. Sed mi rakontos al vi ĉion post mia reveno. Fartu bone! Marko.

Demandoj:

Kial Marko skribas al la gepatroj? Kio estas interkonatiĝa vespero? Ĉu li partoprenis iam ĝin? Ĉu Marko kontribuis al la programo?

Tasko: Traduku:

<i>Gladilo</i>	<i>Gladenda</i>	<i>Kudrilo</i>	<i>Kudrenda</i>	<i>Trikilo</i>	<i>Rompiĝi</i>
<i>Tablotuko</i>	<i>Nasztuko</i>	<i>Kovrilo</i>	<i>Vilaĝano</i>	<i>Partizano</i>	<i>Ŝtopilo</i>
<i>Ekverŝi</i>	<i>Trikaĵo</i>	<i>Vestaĉo</i>	<i>Elegantulino</i>	<i>Tirkesto</i>	<i>Pendigi</i>
<i>Ĉenero</i>					

Pronomo kiel konjunkcio

<i>La junulo, kiu skribas leteron estas Marko</i>	<i>La letero, kiun li skribas, ne estas longa</i>
<i>Ĉio, kio estis montrita estis interesa</i>	<i>Ĉiam estas io, kion mi ne amas</i>

Uzo de adjektivo

Modelo A :

<i>Diru al mi, ĉu tiu fromaĝo estas freŝa</i>	<i>Mi trovas ĝin freŝa</i>
---	----------------------------

Modelo B:

<i>Multo estis montrita</i>	<i>Ĉu vi memoras pri tio, kio estis montrita?</i>
-----------------------------	---

El Historio de Esperanto - Movado

Pri la fakaj organizaĵoj

Trans la limojn Esperanto ebligas la rilatojn inter samcelanoj kaj samfakanoj, apartigitaj de lingva diverseco. Tial en la Universalaj Kongresoj serĉis renkonton la homoj, kiuj deziris preparoli komunajn interesojn kaj reciprokan subtenon. Ekster la oficialaj kongreskunvenoj do naskiĝis la tiel nomataj fakkunsidoj, el kiuj multaj estas regule anoncataj en la kongresaj programoj. Oni serĉis rimedojn por komuna propagando en specialaj rondoj kaj volis liveri pruvojn de apliko de Esperanto en ĉiaj fakoj de la homa vivo. Kelkaj el la plej gravaj internaciaj fakaj organizaĵoj estas la jenaj:

Sennacieca Asocio Tutmonda **S.A.T**
Internacia ligo de esperantistaj Instruistoj **ILEI**
Internaciaj Asocioj de Poŝtistoj, Kuracistoj, Kristanoj, Katolikoj ktp.
Ĉerpita el “**Historio de E - Movado**” de Isbrucker

El Monda Poezio

Nederlando

Jacques Perk

Saliko kaj Poplo

*Amara devas esti gal' kaj dolĉa la miel'
Kolombo tolerema, aglo forta
Aŭskultu hom' al voĉ' de kor' por veni en ĉiel'*

Joost van den Vondel

Birdkantado

*Al best' valoras libereco
sen zorgoj pro deziro
sed avarulo ŝparas spezon
ho, sklavo, povra viro!*

Tasko: Traduku ĉi supre menciitaj fragmentoj el poeziaĵoj.

Esperantisti veteran Doc. Vasil Pistoli merr ne provim studentet

Mĉsimi i tetĉmbĉdhjetĉ - La Dekoka Leciono

Saluton! Hodiaŭ ni mencias ankaŭ la afiksojn - ne tiel kutimaj por ni sed kiuj uzatas en Esperanto. Ni ĉerpis ilin el “**ABC - Gramatiko de Esperanto**”, eldono de Internacia Esperanto Instituto en Hago.

Bon	<i>Bonŝanca</i>	<i>Bongusto</i>	
Ĉ e	<i>Ĉeesti</i>	<i>Ĉemane</i>	<i>Ĉetabla</i>
Ĉef	<i>Ĉefurbo</i>		
Ĉi	<i>Ĉi - kune</i>	<i>Ĉi - foje</i>	
Ĉirkau’	<i>Ĉirkaŭpremi</i>	<i>Ĉirkaŭaĵo</i>	
Ĉj	<i>Viktoro - Viĉjo</i>	<i>Onklo - oĉjo</i>	
De	<i>Demeti</i>	<i>Deveni</i>	
Dis	<i>disdoni</i>	<i>Disvastigi</i>	
Du	<i>dulingva</i>	<i>Dusenca</i>	
Duon	<i>duonplena</i>	<i>Duonvoĉe</i>	
Ek	<i>Ekbruli</i>		
Eks	<i>Eksedzino</i>		
Ekster	<i>Eksterlanda</i>		
El	<i>Ellerni</i>	<i>Elspezi</i>	
Fi	<i>Fidrinkejo</i>		
Fin	<i>Finlegi</i>		
For	<i>Forveturi</i>	<i>Foresti</i>	
Fremd	<i>Fremdlando</i>	<i>Fremdvorto</i>	
Fuŝ	<i>Fuŝlegi</i>	<i>Fuŝi</i>	
Grand	<i>Grandurbo</i>		
Ĝis	<i>Ĝisdatigi</i>		
Help	<i>Helplingvo</i>		
Inter	<i>Interlinio</i>		
Jun	<i>Junedzo</i>	<i>Junaĝo</i>	
Kelk	<i>kelkdek</i>		
Kontraŭ	<i>Kontraŭhare</i>	<i>Kontraŭvizaĝe</i>	
Krom	<i>Kromseĝo</i>	<i>Krompago</i>	
Krud	<i>Krudmaterialo</i>	<i>Krudfero</i>	
Kun	<i>Kunporti</i>	<i>Kunokazi</i>	<i>kunvoki</i>
Kvazaŭ	<i>Kvazaŭvira</i>		
Laŭ	<i>Laŭebla</i>	<i>Laŭvole</i>	
Mez	<i>Mezameriko</i>	<i>Mezepoko</i>	

Mis	<i>Miskompreno</i>	<i>Mistrafi</i>		
Mult	<i>Multekosta</i>	<i>multalingvulo</i>	<i>multsenca</i>	
Ne	<i>Neebla</i>	<i>Nesimetria</i>		
Nord	<i>Nordeŭropo</i>			
Nov	<i>Novzelando</i>	<i>Novedzo</i>	<i>novjaro</i>	
Okcident	<i>Okcident - Afriko</i>			
Orient	<i>Orient - Eŭropo</i>			
Per	<i>Perlabori</i>			
Plat	<i>Platpano</i>			
Plej	<i>Plejamato</i>			
Plen	<i>Plenmano</i>	<i>Plenluno</i>		
Pli	<i>Plibeligi</i>			
Plur	<i>Plurfoje</i>	<i>Plurforma</i>		
Po	<i>Podetale</i>	<i>Pogrande</i>		
Por	<i>Porvivaĵo</i>			
Post	<i>Postiri</i>			
Pra	<i>Pranepo</i>	<i>Prapatro</i>	<i>Prafilo</i>	<i>Praarbaro Prahomo</i>
Preter	<i>Preterlasi</i>	<i>Pretervidi</i>		
Pri	<i>Priparoli</i>	<i>Prikonstrui</i>	<i>prirabi</i>	
Pro	<i>Propeti</i>	<i>proparolanto</i>		
Pseŭdo	<i>Pseŭdoscienco</i>			
Rapid	<i>Rapidtrajno</i>	<i>Rapidperdo</i>		
Retro	<i>Retropaŝi</i>	<i>retrorigardi</i>	<i>retroiri</i>	
Sam	<i>Samlandano</i>			
Sen	<i>Senkora</i>	<i>Senarbigi</i>		
Sin	<i>Sinteno</i>	<i>Sindeteno</i>		
Sol	<i>Solinfano</i>	<i>Solfilo</i>		
Sovaĝ	<i>Sovaĝpomujo</i>			
Sub	<i>Subvestoj</i>	<i>Subskribi</i>		
Sud	<i>Suditalujo</i>			
Super	<i>Supersigno</i>	<i>Superhomo</i>	<i>supernutrado</i>	
Sur	<i>Suriri</i>			
Tra	<i>Traveturi</i>	<i>Travintri</i>	<i>trafrostita</i>	
Trans	<i>Transsalti</i>	<i>Transdoni</i>	<i>transformi</i>	
Tut	<i>Tutlana</i>	<i>Tutkore</i>	<i>tutlegi</i>	
Unu	<i>Unulita</i>			
Vic	<i>Vicprezidanto</i>	<i>Vicrado</i>	<i>vicpatrino</i>	<i>Vicfrato</i>

Vir *Virĉevalo* *Virŝafo*

Esk	<i>Vireska</i>	
Istik	<i>Lingvistiko</i>	<i>Stilistiko</i>
Iv	<i>Produktiva</i>	<i>Kreiva</i>
Pov	<i>Vivopova</i>	

Bone, ĉu vi laciĝis iomete pro tiom multe da afiksoj? Ne forgesu en Esperanto estas maltro da tiaĵoj ol en la aliaj naciaj lingvoj!

Tasko: Ĉu vi povas formi propoziciojn kun tiuj afiksoj? Provu!

Traduku:

La plej kosta ne estas la plej bela. La pli kosta ne estas la pli bela. Tio estas plej ŝatata sporto. Plej bone estus forgesi tion.

Ekzerco

Modelo A:

Ĉu vi memoras la perditajn gejunuloj? Fakte oni nur kredis ilin perditaj.

Modelo B:

Jen du pomoj; granda kaj malgranda. Kiun vi elektas? Mi elektas la pli grandan.

Tasko

Apliku du modelojn sur jenaj propozicioj:

Ĉu vi memoras la mankintan dorsosakon?

Ĉu vi memoras la vunditan knabinon? _____

Jen du aŭtoj; rapida kaj malrapida. Kiun vi elektas?

Jen du vojoj; rekta kaj malrekta. Kiun vi elektas?

Nova teksto

Ĉu oni konsideru ilin perditaj?

Ankoraŭ noktis, kiam ili estis forlasintaj la gastejon. Nun, post trihora grimpado, sur ofte krutaj vojetoj, la longa vico de marŝantoj iomete paŭzas; la dorsosakoj, sur kiuj estas fiksitaj skioj kaj skibastonoj, kuŝas dise apud la ripozantaj grimpemuloj. Peter, la gvidisto, montras la glaĉeron sur kiu ili baldaŭ skios. Ĝi estas atingebla per du vojetoj; per la kruta, ni bezonas nur unu horon, la dua estas malpli danĝera sed ni bezonas almenaŭ unu horon kaj duonon. Vi elektu! Ĉiuj elektis la unuan. La lastvintra neĝo igas la vojeton glita, kaj multaj ofte retroglitas kaj falas. Sed ĉiam helpema junulo montras sin preta helpi falintan junulinon. Tiel, ŝercante kaj ridante, ili atingas baldaŭ la glaĉeron. Finfine ili hejmeniras. Kiam la unuaj atingas la gastejon, la lastaj estas ankoraŭ unu horo for de ĝi. Ĉu revenis ĉiuj? Mankas John kaj japanino Noriko. Ĉiuj estas maltrankvilaj. Ĉu oni konsideru ilin perditaj?

Demandoj:

Kial la skiantoj elektis la pli danĝeran vojeton? Ĉu ili atingebli la glaĉeron? Ĉu ĉiuj revenis gastejon? Kial ?

El Historio de Esperanto - Movado en Albanio

La Aŭtoro de la Esperanto - Ŝlosilo por Albanoj

Ĉefo Fico, filo de juristo Rauf Fico naskiĝis en Gjirokaster je la jaro 1907. Post la morto de lia patrino, sia patro sendis lin eksterlanden, en Leĉe de Italujo por studado. Tiutempe la Itala Esperantistaro organizis konkurson pri internacia lingvo. Fico gajnis la konkurson. La premio estis la rajto por unu rondirado ĉirkaŭ la lando. Tio estis granda sukceso kaj ege stimulis junan Ficon por pluposedo Esperanton, same por disvastigi ĝin. Li finstudis pri konstru - inĝenierado en Torino kaj postmilita laboris en sia patrio, Albanio, en diversaj konstruejoj kaj en Ministrejo pri Konstruado. Lia ŝlosilo por albanoj estis vere praktika, simpla, rapida metodo akompanata de vortareto. Per ĝi ja lernis plurdekoj da albanoj.

Ĉerpita el “Albana Esperantisto”, 1992

Amuza matematiko

- La du montriloj de horloĝo kovras unu la alian, kiam estas la 12 - a horo. La sama stato okazas sur aliaj lokoj de la cifera rondo. Kiom ofte kaj kiam?

Unua ekvacio: $4+5 = 9$ - Certe senerara, ĉu ne?

Dua ekvacio: $4.4 + 4.5 - 5.9 = 4.4 + 4.5 - 5.9$ – Ankaŭ senerara.

Sumo de ambaŭ $5.4 + 5.5 - 5.9 = 4.4 + 4.5 - 4.9$

iom transformita $5 (4+5 - 9) = 4 (4 + 5 - 9)$

dividita per $(4 + 5 - 9) 5 = 4$

estas evidente, ke tiu ĉi kalkulo ie enhavas malkorektaĵon. Sed kie ĝi estas?

Ne shoqerine e nje esperantisti vendas, Torun, Poloni

Mĉsimi i nĉntĉmbĉdhjetĉ - La Deknaŭa Leciono

Saluton! Ni daŭrigu per gramatikaĵoj. Unue, ni ripetu kelkajn **konjunkciojn**. Nome:

Kies

*La amiko, kies patro laboras en fabriko, nomiĝas Marko.
La rivero, sur kies bordoj ni promenas, estas larĝa.*

Ties

*Tiu arbo estas granda.
Ni dormas sub ties branĉoj.
Esperanto estas ĉies kaj nenies propraĵo.*

Uzo de “Nur” kaj “Ne” depende de pozicio en propozicio.

*Nur la gvidisto riproĉis lin. La gvidisto riproĉis nur lin.
Marko ne deĵoras ĉi vespere. Ne Marko deĵoras ĉi vespere.
Ne ĉi vespere Marko deĵoras.*

Ĉu vi povas diri kia estas la diferenco je senco?

“Kia”, “Kio” kaj “Kiu” kiel rilataj pronomoj

*Mi kredis lin malsaĝulo, kia li ne estis envere.
Mi kredis lin studento, kio li ne estas.
Mi kredis lin profesoro, kiu li ne estas.*

Do, kia signas la karakterizon; kio - la statuton; kiu - la personecon.

Rilata adverbo

*Li venis la momenton, kiam mi ĵus eliris.
Diru min la manieron, kiel fari tion.
Ni ĉiuj konas la kaŭzon, kial tio ne plu funkcias.
Prenu mielon en tia kvanto, kiom vi bezonas.
Ni parolos laŭ tio, kiom permesas la deco.
Kiom da homoj, tiom da gustoj.
Tiu kiu ne laboras, ne manĝas. (ĉu vere? Ĉe ni oni diras ŝerce “kiu laboras,
tiu manĝas, kaj kiu ne laboras, tiu manĝas kaj drinkas. ha..ha.).*

Nova teksto

Kies manĝaĵo plej bongustos?

Trankviliĝu: John kaj Noriko ne perdiĝis. Eble vi divenis, ke ili tutsimple volis esti solaj. Post du horoj, ili fine alvenis, sin demandante kial la aliaj ankoraŭ ne dormas. Nur Peter severe admonis du malfruiĝintojn. Ĉu ili ne respondecis pri ilia vivo? La plejmulto vekiĝis nur posttagmeze, tiel lacaj ili estis. Ili nepre devis ripozi, ĉar vespere okazos adiaŭa vespero. Ĉiu havis ion por fari; iuj kolektis lignon, por la vespera tendar - fajro, aliaj preparis manĝaĵojn. Ĉar jen la ideo de la organizantoj: Ĉiuj fremdlandanoj prezentu simplan pladon el sia lando. Sekve ĉie ajn en la kuirejo staris miksantaj, gustumantaj kaj kuirantaj gejunuloj. Kies manĝaĵo plej bongustos? La vespero, aŭ pli ĝuste la nokto vigliĝas per kantoj kaj dancoj. Melodioj el ĉiuj kontinentoj aŭdiĝas kaj kunigas tiujn gejunulojn, kies plej granda ĝojo estas vivi kaj amuziĝi kune dum kelkaj tagoj. Dank' al la Internacia Lingvo tiaj renkontiĝoj estas plej fruktodonaj por ĉiuj.

Respondu:

Kion faris la gvidisto Peter, kiam alvenis John kaj Noriko? Kion proponis la organizantoj? Kies manĝaĵo bongustas? Kiel finiĝis la nokto?

Fragmento el la rakonto

“La Kanzono” de Ismail Kadare

Envere la novaj kanzonoj en la montaro estis tre raraj, tamen ili ekzistis, samtiel estis ankaŭ kanzonoj por la vivuloj. Ĉu neniu ne prikantos min iam? - li pensis kaj kunigis la brovojn ĉiam pli de tago al tago.

Unu tagon, en la merkato de fora urbo, li mortigis homon ĝuste en la mezo de unu kafeterio. Tiu homo devenis de familio, kun kiu sia gento devus sangvenĝi ekde jaroj. Sed ne estis sia vico fari tion, ĉar sia gento estis tre granda, kaj li estis la plej malproksima parenco de la lasta mortigito inter ambaŭ familioj. Tamen li sin endanĝerigis ĝuste en la mezo de kafeterio. Sed ankaŭ post ĉi tiu evento neniu ne prikantis lin. Dum mallumaj vesperoj, li envane atendis aŭskulti sian kanzonon. La vesperoj pasis unu post la alia, malvarmaj, enuigaj kaj mutaj.

Neniam, neniu? - li pensis pala, rigardante siajn lacajn kunvilaĝanojn, revenintaj ĉiuvespere portante dorsosakon da maizo el foraj lokoj.. Tio signifas neniam, neniu.

Elalbanigis Bardhyl Selimi

Tasko:

Traduku ĉi fragmenton kaj komparu vian tradukaĵon kun la originalo en la albana lingvo (Ismail Kadare, Verkaroj IV)

Kaj nun ni legu ion pri la vivo de fama albandevena virino, **Patrino Tereza**

RI ĈECO ESTAS BONA SERVUTULO SED MALBONA SINJORO

(Rakonteto pri granda albanino)

Ĉu vi aŭdis pri patrino Tereza, tiun grandan virinon bonfaran kiu mortis antaŭ en urbego Kalkuto de Hindio?

Ŝia vera nomo estas Gonxhe (Gonĝe) Bojaxhi (Bojaĝi) kio en la albana signifas respektive “ĵus malfermiĝonta floreto” kaj “farbisto”.

Patrino Tereza estis filino de riĉa familio el Prizeren, urbo en Kosovo, regiono loĝata pli ol 90% el albanaj etnuloj, kiu suferis lastatempe militon altruditan de serbaj ŝovinistoj. Prizeren troviĝas tuj apude de la landlimo kun Albanio kaj tra ĝi pasis centmiloj da rifuĝintoj, forpelitoj el Kosovo al Albanio pro teruraĵoj, murdoj, bruligoj kaj bombadoj fare de la serba armeo.

En Prizeren pli ol cent jarojn antaŭe kunvenis reprezentantoj el la tutaj albanaj teroj por decidi kiel defendi sian patrimon de ŝovinismaj balkanaj ŝtatoj.

Gonxhe Bojaxhi naskiĝis je 27 - a de aŭgusto en Skopje (albane Shkup - Ŝkup), alia urbo grandparte loĝata tiutempe de albanoj.

La patro de Gonxhe, Kola, estis homo tre bonkora. Mem Gonxhe skribas pri li la jenon: Mi memoras la vortojn ripetatajn de mia patro: “mia filino, neniam ricevu panpecon sen dividi ĝin kun la aliaj” aŭ “egoismo estas grava spirita malsano kiu sklavigas vin kaj igas vin servutulo de riĉeco malpermesante fari bonojn al la homoj. Ne forgesu ion: la riĉeco estas bona servutulo sed malbona sinjoro”

Ŝi havis feliĉan familion, gajplenan kaj amplenan kaj serenon infanecon. Kvankam ŝi studis en laika lernejo la tuta familio ricevis sanan kaj profundan religian edukitecon.

La patrino de Gonxhe, nomiĝis Drane. Ankaŭ ŝi devenis de fama urbo apud Prizereno, Gjakova (Ĝakova). Gonxhe skribas ke sia patrino prizorgis ĉion en la hejmo ĉar la patro ofte forestis pro laboro. Vespere la patrino iom hastis por finfari siajn laborojn por ke aranĝu kiel eble plej bone la alvenon de la patro. Ni tiam ne bone komprenis ŝian konduton, eĉ ni ridetis pro tio, sed nun mi scias kiom grava tio estas por la familio.

Post la morto de patro, Gonxhe memoras ke ilia hejmo ĉiam atendis kaj bonvenigis gastojn, ofte malriĉajn. - Kiam mi demandis kiuj estas tiuj homoj alvenantaj tagon post tage gaste, la patrino diris ke ili estas parencoj, sed poste mi komprenis ke ili ja estis malriĉuloj de la urbo.. Mi rememoras vidvinon kun multaj gefiloj kiu baldaŭ mortis kaj mia patrino kreskis ŝiajn gefilojn kiel la siajn.

Je 12 jaraĝo, kiel Gonxhe mem diras, ke ŝi aŭdis en la sino de familio la vokon de Dio kaj ekdeziris sin dediĉi al Li. Ses jarojn ŝi preĝis kaj poste findecidis fariĝi monaĥino. La 20 - an de aŭgusto 1928 ŝi alsendis leterpeton al “Fratinoj de Loreto” en Dublino, kiuj havis kelkaj misiejoj en Hindujo. La 26 - an de septembro ŝi ekvojaĝis trajne al Zagrebo akompanata de patrino Drane kaj fratino Age. Je 1 - an de oktobro 1928 Gonxhe kaj slovena samideanino Betilka Kajnc daŭrigis sian vojon tra Aŭstrio,

Svisujo, Francio, poste ŝipe al Londono kaj denove trajne al Dublino. Du monatojn poste, ĝuste 1 - an de decembro ŝi ekvojaĝis ŝipe al Hindujo. Dumvoje ŝi verkis poeziaĵon el kiuj ni elĉerpas nur strofon:

Mi lasas la hejmon kor - lanterna,
la naskiĝlokon kaj parencon,
mi iras al Bengalio malriĉa,
tien, al fora mondorando.

En sia juna nobla koro bolis ĉefdemando: Kion mi povas fari por tiuj ĉi malriĉuloj por ke kiel eble mildigu ilian suferon?

Pasis du jaroj da sinpreparo por la rolo de misiisto. Fratino Tereza, eksa Gonxhe nun helpas kvalifike la malriĉulojn laborante kiel flegistino, poste ankaŭ kiel instruistino de ĉirkaŭ 4000 knabinoj de la lernejo de St.Marija.

20 jarojn poste ŝi decidis sin dediĉi senpere al malriĉuloj, elirante de la misiiejo kaj aliĝante al la amasoj. Ŝi fariĝis tiel “misiisto de amo”. Ŝi arigis samideaninojn el 92 landoj, devenintaj de diversaj naciecoj, popoloj, kulturoj, tavoloj. Ĉirkaŭ 430 kunvenejoj estas jam starigitaj de ŝi en la tuta mondo.

Ŝi alvenis viziti sian patrolandon, Albanion nur je 1989 jaro ĉar antaŭe la eksa komunisma reĝimo ne permesis eniri la “religiulojn”.

En Albanio vivis kaj mortis sia patrino Drane je la jaro 1972 kaj fratino Age je jaro 1973. Frato Lazaro mortintis antaŭe.

La Patrino Tereza pluglorigis sian patrolandon, Albanion. Dum sia vizito en Budapeŝto en la jaro 1989 la kardinalo Paskaj diris: “Ne povas estis malgranda tiu popolo kiu jam donis tian Grandan Patrino, Patrino Tereza”.

Tasko:

Traduku la tekston kaj klopodu rediri tion per viaj propraj vortoj. Kuraĝu kaj sukcesu!

Ne shoqerine e esperantistëve vendase, Trieste, Itali

Mësimi i njëzetë - La Dudeka Leciono

Jen ni alvenis al la fino de nia lernokurso de Esperanto. Ni esperu ke vi jam profitis sufiĉe multe, posedis vortaron, gramatikon, sintakson kaj kapablas flue paroli kaj skribi en Esperanto. Ĉu ne?

Tasko: Traduku

<i>duobla</i>	<i>Kvarobla</i>	<i>triope</i>	<i>duonigi</i>	<i>triole</i>	<i>tricigaredingo</i>
<i>Ŝuldanto</i>	<i>Kasisto</i>	<i>fluideco</i>	<i>riparebla</i>	<i>Ŝparema</i>	<i>Ŝparkaso</i>
<i>tondilo</i>	<i>vitraj'o</i>	<i>Bankĉeko</i>	<i>Poŝtĉeko</i>	<i>Ŝraŭbingo</i>	<i>fingringo</i>
<i>sentiva</i>	<i>Produktiva</i>	<i>pagiva</i>	<i>elektrizi</i>	<i>kuprizi</i>	<i>malmunti</i>

Noto: Ne forgesu kion signifas “obl”, ing” “iv” “iz” !

Prepozicio kiel adjektivo

La tiea Esperanto - grupo estas tre vigla.

La hodiaŭa kunveno estis neinteresa.

Komparativo

La vivo ne ĉiam estas tia, kia ĝi devus esti.

Ĉu estas bone havi tiom da mono, kiom li?

Li estas tiel granda, kiel mi.

Ŝi estas tia bela, kia sia patrino.

La vorto “Ĵus”

Mi ĵus banis min. *Ŝi ĵus telefonis al mi.*

La artikolo “La”

Mi manĝis panon. *Mi manĝis la panon*

Ĉu vi povas diri la diferencon?

Parkerigu la jenan kanzonon verkita de Zamenhof

Ho, mia Kor'

Ho, mia kor', ne batu maltrankvile

El mia brusto nun ne saltu for

Jam teni min ne povas mi facile

Ho, mia kor'

Ho mia kor', post longa laborado

Ĉu mi ne venkos en decida hor'

Sufiĉe! Trankviliĝu de l' batado

Ho, mia kor'.

Lasta teksto

Flua parolado dank' al ĉiama praktikado

La postan tagon, ĉiuj partoprenintoj forlasis la gastejon. Ili interŝanĝis siajn adresojn kaj promesis viziti unu la alian kiel eble plej baldaŭ. Marko kaj John, kiuj decidis pluvojaĝi kune, nun troviĝas ĉe samideano en la sudo de Aŭstrio. Ties domon ili trovis facile: li loĝas en "Esperanto - strato". Ambaŭ ĝojas, ĉar li estas interesa, helpema viro, kies spertojn ili baldaŭ povus uzi. Marko kaj John estas estontaj sciencistoj kaj ĉi - rilatan profesion havas ankaŭ aŭstra esperantisto. La loka esperantista societo estas sufiĉe granda kaj pro alveno de eksterlandanoj, la nombro de ĉeestantoj duobliĝis. Kun plezuro niaj du amikoj parolis al ties anoj pri siaj landoj kaj kutimoj. La intereso estis tre granda kaj multnombraj estis la demandoj. Marko rimarkis, ke li nun parolas pli kaj pli frue. Ankaŭ en la germana lingvo li progresis pro la ĉiama ebleco ĝin apliki. Liaj gepatroj miros, kiam li hejmenvenos.

Demandoj:

Kial John kaj Marko pluvojaĝos kune? Kion faris ili ambaŭ en Aŭstrio? Kio helpis al ili igi pli fluan ilian paroladon?

Ankoraŭ fragmento el nia moderna literaturo. Nome el la romano de Ismail Kadare

La generalo de la Morta Armeo

Li rigardis malestime la specialiston, turnis la dorson kaj ekforiĝis.

- Atendu kamarado, - vokis al li la maljuna laboristo.

- Ho vi, haltu tie, - kriis al li la aŭtoĉara ŝoforo.

- Vi ne hontas, - diris la farmano sin turnante. - Vi opinias ke la homoj estas stultaj? Vi opinias ke ni ne vidis kiam vi alvenis antaŭ dek tagoj kaj fosis de matene ĝis vespere?

- Ankaŭ ĉi tio nin mankas, - diris la pastro je mallaŭta voĉo.

- Kiuj? Ni ?

- Vi, jes. Je ĉi tiu nigra veturilo kaj je ĉi tiu kovrita aŭtoĉaro.

- Ha, atendu, - diris senatendite la specialisto, - ĉu vi ĉeestis tie kiam okazis ĉi tio?

- Ne, ni vidis vin de malproksime.

La specialisto balancis la kapon.

- Ŝajnas ke mi komprenis, - diris li. Certe devus esti tiuj aliaj. Kia konfuzo!

- Al kio oni rilatas? - demandis la generalo.

- Al mi ŝajnas ke antaŭ ni pasis tiu leŭtenanto generalo kun lia civilulo.

- Ĉu tiuj faris ĉi tion?

- Mi estas certa. Ne povas esti alie.

La farmano, parolante je gestoj, rakontis ion al la laboristoj kaj al la ŝoforo.

- Kiel estas eble? - diris la generalo.

- Ili ne havas precizajn kartojn kaj notojn. Eble ili konsideris ke tiuj estis la tomboj de iliaj soldatoj.

- Ĉiukaze li povis demandi landanojn. Poste la medalionoj, - diris la pastro.

- Ĉi tio malspiritigis ankaŭ min, - diris la specialisto mordante iomete malsupran lipon.

- Ĉi tio estas grava perforto, - diris la generalo.

- Ne estas la unua fojo ke ili faras ĉi tiun aĵon, - diris la specialisto. - Oni rakontis al mi ke ie, sude, ili malkovris erare du faŝist - kunlaboristajn tombojn, dum en alia loko malkovris malnovan mahometanan tombon.

- Kaj ili prenis la ostojn?

- Jes.

- Reve! - diris la generalo.

- Ili senkonsciiĝas! Kiu devigis ilin fari ĉi tiu aĵon?

- Povas esti rezono, - diris enpensigita la specialisto. - Mi dubas pri unu rezono.

- Kion?

La specialisto hezitis respondi.

Elalbanigis Vasil Pistoli

Tasko: Traduku ĉi fragmenton kaj komparu vian tradukaĵon kun la originalo (Ĉapitro XV)

Me kursantet e Esperantos ne shkollen e gjuheve te huaja Tirane

Fjalor Minimum

Unua Parto : Esperanto - Albana

Verboj tranzitivaj

Aboni	abonoj	Frap	trokas
Aĉeti	blej	Friti	fërgoj
Akcepti	pranoj	Fuŝi	djallos
Ami	dashuroj	Ĝeni	bezdis
Amuzi	dëfrej	Ĝui	shijoj
Anonci	lajmoj	Gajni	fitoj
Aplaŭdi	duartroka	Gluti	gëlltis
Aranĝi	rregulloj	Gratuli	përgëzoj
Armi	armatos	Gvidi	prij
Ataki	sulmoj	Havi	kam
Atendi	pres	Helpi	ndihmoj
Atingi	arrij	Imagi	përfytyroj
Aŭdi	dëgjoj	Imiti	imitoj
Aŭskulti	dëgjoj	Informi	informoj
Bani	bëj banjë	Instrui	jap mësim
Bari	pengoj	Intenci	kam ndërmënd
Bati	rrah	Interesi	kam interes
Bedaŭri	më vjen keq	Inviti	ftoj
Bezoni	kam nevojë	Juĝi	gjykoj
Blovi	fryej	Ĵeti	hedh
Celi	synoj	Kapti	kap
Danki	falenderoj	Kaŝi	fsheh
Decidi	vendos	Klini	përkul
Defendi	mbroj	Kolekti	mbledh
Demandi	pyes	Kombi	kreh
Desegni	vizatoj	Komenci	filloj
Devi	kam detyrë	Kompari	krahasoj
Deziri	dëshiroj	Kompati	mëshiroj
Difini	përcaktoj	Kompreni	kuptoj
Direkti	drejtoj	Komputi	Kompjuteriz.
Diri	them	Komuniki	komunikoj
Dividi	ndaj	Koncerni	bëj fjalë
Dolori	dhëmb më	Konduki	përcjell
Donaci	dhuroj	Konfesi	rrëfej
Doni	jap	Koni	njoh
Dungi	marr në punë	Konservi	ruaj
Eduki	edukoj	Konsideri	konsideroj
Ekzameni	provoj	Konsili	këshilloj
Ekzerci	ushtroj	Konstrui	ndërtoj
Elekti	zgjedh	Kontroli	kontrolloj
Esperi	shpresoj	Konvinki	bind
Esplori	hetoj	Kopii	kopjoj
Esprimi	shpreh	Kovri	mbuloj
Estimi	çmoj	Kredi	besoj
Fari	bëj	Krei	krijoj
Fermi	mbyll	Kudri	qep
Festi	festoj	Kuiri	gatuaj
Fiksi	fiksoj	Kulturi	rris
Fini	mbaroj	Kuraci	mjekoj
Fondi	themeloj	Lasi	lë
Forgesi	harroj	Lavi	laj
Fosi	gërmoj	Legi	lexoj
Foti	fotografoj	Leki	lëpij

Lerni	nxë
Levi	ngrë
Ligi	lidh
Manë	ha
Memori	kujtoj
Mendi	porosis
Meriti	meritoj
Meti	vë
Mezuri	mas
Miksi	përziej
Moki	tall
Montri	tregoj
Movi	lëviz
Naski	lind
Noti	shënoj
Nutri	ushqej
Obei	bindem
Okupi	zë
Opinii	mendoj
Ordoni	urdhëroj
Organizi	organizoj
Ornami	zbukuroj
Pagi	paguaj
Paki	paketoj
Palpi	prek
Pardoni	fal
Pašti	kullos
Pentri	pikturoj
Perdi	humb
Permesi	lejoj
Pesi	peshoj
Peti	lus
Piki	quk
Planti	mbjell
Porti	bart
Postuli	kërkoj
Povi	mund
Preferi	parapëlqej
Premi	shtyp
Preni	marr
Prepari	përgatis
Presi	shtyp
Prezenti	paraqes
Produkti	prodhoj
Promesi	premtoj
Proponi	propozoj
Provi	provoj
Puni	ndëshkoj
Puşi	shtyj
Rakonti	tregoj
Raporti	raportoj
Redakti	redaktoj
Rekomendi	rekomandoj

Renkonti	takoj
Respondi	përgjigjem
Ricevi	marr
Rimarki	vë re
Ripeti	përsëris
Rompi	thyej
Rosti	pjek
Ruli	rrotulloj
Saluti	përshëndes
Savi	shpëtoj
Scii	dij
Sekvi	ndjek
Sendi	dërgoj
Senti	ndiej
Serçi	kërkoj
Signifi	don të thotë
Skribi	shkruaj
Solvi	zgjidh
Streçi	tendos
Studi	studjoj
Suçi	thith gj
Supozi	hamëndësoj
Şançi	ndryshoj
Şati	pëlqej
Şiri	këpus
Şlosi	mbyll
Şteli	vjedh
Televidi	shoh TV
Teni	mbaj
Timi	kam frikë
Tiri	tërheq
Tondi	pres
Traduki	përkthej
Trafi	qëlloj
Trakti	trajtoj
Trançi	pres
Trinki	pij
Trovi	gjej
Turni	kthej
Tuşi	prek
Uzi	përdor
Valori	vlej
Veki	zgjoj
Vendi	shes
Venki	fitoj
Verki	krijoj
Vidi	shoh
Vişi	fshij
Viziti	vizitoj
Voki	thërras
Voli	dua
Volvi	mbështjell

Ne transitivaj verboj

Agi	veproj	Krii	bërtas
Aparteni	i përkas	Kunveni	mbilidhem
Aperi	shfaqem	Kuri	vrapoj
Batali	bëj betejë	Kuşi	rri shtrirë
Blovi	fryn	Kutimi	e kam zakon
Boji	leh	Labori	punoj
Boksi	bëj boks	Loği	banoj
Boli	zien	Ludi	loz
Bruai	zhurmoj	Lukti	kacafytem
Bruli	digjem	Lumi	ndriçoj
Çesi	ndërprittem	Manki	mungoj
Danci	vallëzoj	Marşi	marshoj
Dañri	vazhdon	Mediti	meditoj
Diferenci	ndryshoj	Militi	luftoj
Diskuti	diskutoj	Miri	habitem
Dormi	flë	Morti	vdes
Drinki	pij	Naği	notoj
Dubi	dyshoj	Odori	bie erë
Efiki	sjell pasojë	Okazi	ndodh
Ekzisti	ekzistoj	Paroli	flas
Erari	gabo	Pas'i	ec me hap
Esti	jam	Pasi	kaloj
Evolui	zhvillohem	Pendi	varem
Fali	rrëzohem	Peni	përpiqem
Farti	jam	Pensi	mendoj
Flugi	fluturoj	Pezi	peshohem
Flui	rrjedh	Plaçi	më pëlqen
Gliti	rrëshqas	Plendi	ankohem
Goji	gëzohem	Plori	qaj
Halti	ndalem	Preği	lutem
Iri	ec	Prezidi	kryesoj
Kanti	këndo	Suferi	vua
Klopodi	mundohem	Sukcesi	kam sukses
Koleri	zëmërohem	Şajni	dukem
Komerci	bëj tregti	Şerci	bëj shaka
Konsenti	bie në ujdi	Taği	përshtatem
Konsisti	përbëj	Tondri	bubulloj
Kontribui	kontribuo	Vegeti	vegjetoj
Konveni	ujdis	Veni	vij
Korespondi	korespondoj	Veturi	udhëtoj
Kosti	kushtoj	Vivi	jetoj
Kreski	rritem	Zorgi	kam kujdes

Adjektivoj

Afabla	i njerzishëm	Kontenta	i kënaqur
Agrabla	i këndëshëm	Kruela	mizor
Akra	i mprehtë	Kulpa	fajtor
Aktiva	aktiv	Kurağa	kurajoz
Alia	tjetër	Laca	i lodhur
Alta	i lartë	Lama	i ngadaltë
Aparta	i veçantë	Larğa	i gjërë
Atenta	i vëmëndëshëm	Lasta	i fundit
Bela	i bukur	Lerta	i shkathët
Blanka	i bardhë	Libera	i lirë
Blua	blu	Longa	i gjatë
Bona	i mirë	Moderna	modern
Bruna	i murmë	Mola	i butë
Certa	i sigurt	Multa	i shumtë
Cetera	tjetër	Necesa	i nevojshëm
Dekstra	i djathtë	Neŭtrala	asnjanës
Densa	i dëndur	Nigra	i zi
Detala	i imtë	Normala	normal
Dika	i trashë	Nova	i ri
Diversa	i ndryshëm	Ordinara	ordiner
Dolça	i ëmbël	Originala	origjinal
Ebena	i rrafshët	Perfekta	i përsosur
Efektiva	efektiv	Plena	i plotë
Egala	i barabartë	Pluraj	të shumtë
Eventuala	eventual	Populara	popullor
Facila	i lehtë	Prava	i drejtë
Feliça	i lumtur	Preciza	i saktë
Flava	i verdhë	Preta	i gatshëm
Forta	i fortë	Profunda	i thellë
Fremda	i huaj	Proksima	i afërt
Freneza	i çmëndur	Propa	i vetë
Freša	i freskët	Pura	i pastër
Gaja	i hareshëm	Rapida	i shpejtë
Granda	i madh	Rekta	i drejtë
Grava	i rëndësish.	Riça	i pasur
Ĝenerala	i përgjith.	Ruğa	i kuq
Ĝentila	i sjellshëm	Sağa	i mënçur
Ĝusta	i përpiktë	Sama	i njëjtë
Hela	i kthjellët	Sana	i shëndet.
Inteligenta	inteligjent	Sankta	i shënjtë
Interna	i brëndëshëm	Sata	i ngopur
Juna	i ri	Seka	i thatë
Justa	i drejtë	Stulta	teveqel
Kalva	tullac	Subita	i befasishëm
Kapabla	i aftë	Sufic'a	i mjaftë
Kara	i shtrënjtë	Trankvila	i qetë
Kelka	disa	Tuta	i gjithi
Klara	i qartë	Universala	universala
Komuna	i përbashkët	Utila	i dobishëm
Konkreta	konkret	Valida	i vlefshëm
Konstanta	konstant	Varma	i ngrohtë

Kelkaj Gravaj Vortoj

Ajn	çfarëdo
Al	Tek
Almenaŭ	të paktën
Ambaŭ	që të dy
Ankaŭ	edhe
Ankoraŭ	ende
Anstataŭ	në vënd të
Antaŭ	para
Apenaŭ	mezi
Apud	pranë
Aŭ	ose
Baldaŭ	së shpejti
Cent	njëqind
Çar	sepse
Çe	te
Çef	shef
Çi	kjo
Çirkaŭ	për rreth
Çu	a
Da	-

De	nga
-----------	------------

Dek	dhjetë
Do	pra
Du	dy
Eĉ	madje
Ekster	jashtë
El	nga
En	në
For	larg
Ĝi	ai
Ĝis	gjer
Hieraŭ	dje
Ho	ah
Hodiaŭ	sot
Ili	ata
Inter	ndërmjet
Ja	vërtet
Jam	tashmë
Je	për
Jen	ja
Jes	po
Ĵus	sapo
Kaj	dhe
Ke	që
Kvankam	megjithë që
Kontraŭ	kundra
Krom	përveç
Kun	me
Kvar	katër

Kvazaŭ	thuaŭse
Kvin	pesë
La	artikull shques
Laŭ	sipas
Li	ai
Mem	vetë
Mi	unë
Mil	njëmijë
Miliono	një milion
Minus	minus
Naŭ	nëntë
Ne	jo
Nek	as
Nu	epo
Nun	tash
Nur	vetëm
Ok	tetë
Ol	se
Oni	ato
Per	me anë të
Plej	më i
Pli	më
Plu	më tej
Plus	plurs
Po	nga
Por	për
Post	pas
Preskaŭ	pothuajse
Preter	para
Pri	për
Pro	Për shkak të
Se	në se
Sed	por
Sen	pa
Sep	shtatë
Ses	gjashtë
Sub	ndën
Super	përmbi
Sur	mbi
Tamen	sidoqoftë
Tra	nëpër
Trans	përtej
Tre	tepër
Tri	tre
Tro	jashtëzakonisht
Tuj	menjëherë
Unu	një
Vi	ju
Video	pamje, vidio

Adverboj

Frue	herët
Prunte	borxh
Nepre	patjetër
Supre	sipër
Ofte	shpesh
Precipe	sidomos

Substantivoj

Adreso	adresë	Ĉapo	kapë
Aero	ajër	Ĉemizo	këmishë
Afero	çështje	Ĉevalo	kalë
Aĝo	moshë	Ĉielo	qiell
Akvo	ujë	Damo	damë
Amaso	masë	Danĝero	rrezik
Amiko	mik	Dento	dhëmb
Anaso	rosë	Dio	Zot
Angulo	qoshe, kënd	Disko	disk
Ansero	patë	Doktoro	doktor
Aparato	aparat	Domaĝo	dëm
Arbo	pemë	Domo	shtëpi
Arĝento	argjënd	Dorso	shpinë
Artikolo	artikull	Drato	tel
Arto	art	Edzo	bashkëshort
Asocio	shoqatë	Ekonomio	ekonomi
Aspekto	aspekt	Ekskurso	ekskursion
Aŭt(mobil)o	automobil	Ekspozicio	ekspozitë
Aŭtobuo	autobuz	Ekzemplo	shëmbull
Aŭtuno	vjeshtë	Elektro	elektricitet
Avo	gjysh	Energio	energji
Azeno	gomar	Etaĝo	kat
Banano	banane	Fadeno	pe
Banko	bankë	Fajro	zjarr
Bero	kokërr	Fako	specialitet
Besto	shtazë	Fakto	fakt
Biblio	bibël	Familio	familje
Biblioteko	bibliotekë	Famo	famë
Biciklo	biçikletë	Farmo	fermë
Biero	birrë	Femuro	kofshë
Bildo	figurë	Fenestro	dritare
Bileto	biletë	Ferio	ditë pushimi
Birdo	zog	Fero	hekur
Bluzo	bluzë	Filmo	film
Bordo	bord	Filo	bir
Botelo	shishe	Fingro	gisht
Bovo	ka	Fišo	peshk
Brako	krah	Flago	flamur
Branĉo	degë	Flanko	anë
Bremso	frenë	Floro	lule
Broŝuro	broshurë	Fojo	herë
Broso	furçë	Folio	fletë
Brovo	vetull	Fonto	burim
Brusto	gjoks	Forko	piru
Bufedo	bufe	Formo	formë
Buŝo	gojë	Forno	sobë
Butero	gjalpë	Fotelo	kolltuk
Butono	komçë	Frato	vëlla
Centro	qëndër	Fraŭlo	djalosh
Cigaredo	cigare	Frosto	cingërimë
Cirklo	rreth	Frukto	frut
Citrono	limon	Frunto	ball
		Fulmo	rrufe
Ĉambro	dhomë	Fumo	tym
Ĉapelo	kapele	Fungo	këpurdhë

Funkcio	funksion
Gas	gaz
Gasto	mysafir
Gazeto	gazetë
Genuo	gju
Gitaro	kitarë
Glacio	akull
Glaso	gotë
Grafiko	grafik
Graso	yndyrë
Greno	drith
Grizo	e hirta
Grupo	grup
Gusto	shije
Ĝardeno	kopësht
Haro	flok
Haŭto	lëkurë
Haveno	liman
Hejmo	shtëpi
Herbo	bimë
Historio	histori
Homo	njeri
Horloĝo	orë
Horo	orë
Hotelo	hotel
Hundo	qen
Idealo	ideal
Ideo	ide
Imposto	taksë
Industrio	industri
Infano	fëmi
Insekto	insekt
Insigno	stemë
Insulo	ishull
Jaro	vit
Jupo	fund
Kadro	kuadër
Kafo	kafe
Kaĝo	kafaz
Kajero	fletore
Kakao	kakao
Kalendaro	kalendar
Kalkulo	njehsim
Kalsono	brekë të gjata
Kampo	fushë
Kanzono	këngë
Kapo	kokë
Karbo	qymyr
Karto	kartë
Kasedo	kasetë
Kato	mace
Kaŭzo	shkak
Kazo	rast
Kesto	kuti
Kil(ogram)o	kilogram
Kilometro	kilometër
Kiso	e puthur
Klaso	klasë
Klubo	klub
Knabo	djalë

Koko	gjel
Kolo	qafë
Koloro	ngjyrë
Komforto	komfort
Komisiono	komision
Komitato	komitet
Kondiĉo	kusht
Konferenco	konferencë
Kongreso	kongres
Kontakto	kontakt
Korbo	shportë
Koro	zemër
Korto	oborr
Kosmo	kosmos
Kostumo	kostum
Koverta	mbulesë
Krajono	laps
Kravato	kravatë
Kremo	kajmak
Krokodilo	krokodil
Kruro	pulpë
Kubo	kub
Kuko	kek
Kulero	lugë
Kupono	kupon
Kurso	kurs
Kurteno	perde
Kuzo	kushëri
Kvadrato	katror
Kvalito	cilësi
Kvanto	sasi
Lago	liqen
Lakto	qumësht
Lampo	llampë
Lando	vend
Leciono	mësim
Leĝo	ligj
Legomo	perime
Letero	letër
Libro	libër
Ligno	dru
Limo	kufi
Lingvo	gjuhë
Linio	vijë
Lipo	buzë
Listo	listë
Literaturo	letërsi
Litero	gërmë
Lito	krevat
Loko	vend
Luno	hënë
Lupo	ujk
Lustro	llustër
Majstro	mjeshtër
Mamo	gji
Maniero	mënyrë
Mano	dorë
Mantelo	pelerinë
Marko	notë
Maro	det

Mašino	mašinë	Palpebro	qerpik
Maso	masë	Palto	pallto
Mastro	i zoti	Pano	bukë
Mateno	mëngjes	Pantalono	pantallona
Materialo	material	Papero	letër
Meblo	mobilje	Parado	paradë
Medio	mjedis	Parko	park
Membro	antar	Parlamento	parlament
Metalo	metal	Paro	çift
Metodo	metodë	Parolo	fjalë
Metro	metër	Partio	parti
Mezo	mes	Parto	pjesë
Minuto	minutë	Pasero	trumcak
Modo	modë	Pasto	brumë
Momento	moment	Patro	baba
Monato	muaj	Peco	copë
Mondo	botë	Pedalo	këmbëzë
Mono	pare	Periodo	periodë
Monto	mal	Persono	person
Muro	mur	Piedo	këmbë
Mușo	mizë	Pilko	top
Muso	mi	Pinto	majë
Muzeo	muze	Placo	shesh
Muziko	muzikë	Plafono	tavan
Nacio	komb	Plando	shputë këmbë
Najbaro	fqi	Planko	dysHEME
Naturo	natyrë	Plano	plan
Nazo	hundë	Plasto	plastikë
Nebulo	mjergull	Plezuro	kënaqësi
Neço	borë	Plumo	pendë
Nepo	nip	Pluvo	shi
Nevo	nip	Poemo	poemë
Nivelo	nivel	Poento	pikë
Nokto	natë	Poeto	poet
Nombro	numër	Poezio	poezi
Nomo	emër	Polico	policë
Nordo	veriu	Politiko	politikë
Novelo	novelë	Pomo	mollë
Nubo	re	Pompo	pompë
Numero	numër	Ponto	urë
Objekto	objekt	Popolo	popull
Oficiro	oficer	Pordo	derë
Ofico	post zyrtar	Porko	derr
Okcidento	përëndim	Poșo	xhep
Okulo	sy	Poșto	postë
Oleo	vaj	Poto	pus
Ondo	valë	Praktiko	praktikë
Onklo	dajë, xhajë	Prelego	ligjëratë
Opero	operë	Premio	çmim
Oranço	portokall	Prezo	çmim
Ordo	rregull	Principo	parim
Orelo	vesh	Printempo	pranverë
Organo	organ	Problemo	problem
Oriento	lindje	Programo	program
Oro	ar	Projekto	projekt
Osto	rrasht	Publiko	publik
Ovo	vezë	Punkto	pikë
Paco	paqë	Pupo	kukull
Paço	faqë	Radio	rreze
Palmo	palmë	Rado	rrotë

Rajto	e drejta	Ŝranko	raft
Rando	cep	Ŝtato	shtet
Rango	rang	Ŝtofo	stof
Reĝo	mbret	Ŝtrumpo	çorape
Regiono	rajon	Ŝtupo	shkallë
Regulo	rregullë	Ŝultro	sup
Reklamo	reklamë	Ŝuo	këpucë
Religio	fe	Tabelo	tabelë
Relo	shinë	Tablo	tryezë
Revuo	revistë	Tabulo	dërrasë
Rimedo	mjet	Tago	ditë
Ringo	unazë	Tapiso	qilim
Rivero	lumë	Tasko	detyrë
Rizo	oriz	Taso	tas
Robo	qyrk, fustan	Teatro	teatër
Romano	roman	Tegmento	çati
Rondo	rreth	Teksto	tekst
Rozo	trëndafil	Telefono	telefon
Rubriko	rubrikë	Telero	pjatë
Sako	thes	Temo	temë
Sako	thes	Tempo	kohë
Salajro	rrogë	Tendo	tendë
Salamo	sallam	Teo	çaj
Salono	sallon	Teorio	teori
Sandalo	sandale	Tero	dhe, tokë
Sango	gjak	Teruro	tmerr
Scienco	shkencë	Tipo	tip
Seĝo	karrige	Tradicio	traditë
Sekretario	sekretar	Trajno	tren
Sekso	seks	Tramo	tramvaj
Semajno	javë	Trotuaro	trotur
Senco	kuptim	Truo	vrinë
Serio	seri	Tuko	shami
Sezono	stinë	Turismo	turizëm
Signo	shënjë	Turisto	turisto
Sinjoro	zotëri	Ungo	thua
Sistemo	sistem	Universitato	universitet
Situacio	situatë	Urbo	qytet
Skatolo	kuti	Vagono	vagon
Socio	shoqëri	Valizo	valixhe
Soldato	ushtar	Varo	mall
Somero	verë	Ventro	bark
Speco	lloj	Vero	e vërteta
Spegulo	pasqyrë	Vespero	mbrëmje
Spezo	shpenzim	Vesto	veshje
Spico	erzë	Vetero	mot
Sporto	sport	Viando	mish
Stacio	stacion	Vico	rradhë
Stato	gjëndje	Vilaĝo	fshat
Stelo	yll	Vino	verë
Strato	rrugë	Vintro	dimër
Sudo	jugu	Viro	burrë
Sukero	sheqer	Vitro	xham
Sumo	shumë	Vizaĝo	fytyrë
Suno	diell	Vojaĝo	udhëtim
Ŝafo	dash	Vojo	udhë
Ŝanco	shans	Vorto	fjalë
Ŝau'mo	shkumë	Vosto	bisht
Ŝipo	anie	Vulpo	dhëlpër
Ŝnuro	litar		

Parto Dua Shqip - Esperanto

Foljet kalimtare

Abonoj	aboni	Kam	havi
Armato	armi	Kam detyrë	devi
Arrij	atingi	Kam dhimbje	dolori
Bart	porti	Kam frikë	timi
Bëj	fari	Kam interes	interesi
Bëj banjë	bani	Kam keqardhje	bedauri
Bëj fjalë	koncerni	Kam ndërmend	intenci
Besoj	kredi	Kam nevojë	bezoni
Bezdis	gëni	Kap	kapti
Bind	konvinki	Këpus	shiri
Bindem	obei	Kërkoj	postuli
Blej	açeti	Kërkoj	serçi
Çmoj	estimi	Këshilloj	konsili
Dashuroj	ami	Kompjuterizoj	komputi
Dëfrej	amuzi	Komunikoj	komuniki
Dëgjoj	audi	Konsideroj	konsideri
Dëgjoj	auskulti	Kontrolloj	kontroli
Dërgoj	sendi	Kopjoj	kopii
Dëshiroj	deziri	Krahasoj	kompari
Dhuroj	donaci	Kreh	kombi
Di	scii	Krijoj	krei
Djallos	fuçi	Krijoj	verki
Domethënë	signifi	Kthej	turni
Drejtoj	direkti	Kujtoj	memori
Dua	voli	Kullos	pašti
Duartroka	Aplaudi	Kuptoj	kompreni
Edukoj	eduki	Kuroj	kuraci
Fal	pardoni	Laj	lavi
Falenderoj	danki	Lajmoj	anonci
Fërgoj	friti	Lë	lasi
Festoj	festi	Lejoj	permesi
Fiksoj	fiksi	Lëpij	leki
Filloj	komenci	Lëviz	movi
Fitoj	gajni	Lexoj	legi
Fitoj	venki	Lidh	ligi
Fotografoj	foti	Lind	naski
Fryj	Blovi	Lus	preçi
Fsheh	kaçi	Marr	ricevi
Fshij	viçi	Mas	mezuri
Ftoj	inviti	Mbaj	teni
Gatua	kuiri	Mbaroj	fini
Gëlltis	gluti	Mbështjell	volvi
Gërmoj	fosi	Mbjell	semi
Gjej	trovi	Mbledh	kolekti
Gjykoj	juçi	Mbroj	defendi
Ha	mançi	Mbuloj	kovri
Hamendësoj	supozi	Mbyll	fermi
Harroj	forgesi	Mbyll me çelës	shosi
Hedh	jeti	Mendoj	opinii
Hetoj	explori	Meritoj	meriti
Humbas	perdi	Mëshiroj	kompati
Imitoj	imiti	Mund	povi
Informoj	informi	Ndaj	dividi
Jam mësim	instrui	Ndërtoj	konstrui
Jap	doni	Ndëshkoj	puni

Ndiej	senti
Ndihmoj	helpi
Ndjek	sekv
Ndryshoj	šang'i
Ngrë	levi
Njoh	koni
Nxë	lerni
Organizoj	organizi
Pagua	pagi
Paketoj	paki
Parapëlqej	preferi
Paraqes	prezenti
Pëlqej	plaçi
Pengoj	bari
Përcaktoj	difini
Përcjell	konduki
Përdor	uzi
Përfytyroj	imaji
Përgatis	prepari
Përgëzoj	gratuli
Përgjigjem	respondi
Përkthej	traduki
Përkul	klini
Përsëris	ripeti
Përshtëndes	saluti
Përziej	miksi
Pij	trinki
Pikturoj	pentri
Pjek mish	rosti
Porosis	mendi
Pranoj	akcepti
Prek	tuši
Prek me gisht	palpi
Premtoj	promesi
Pres	atendi
Pres	tondi
Pres	trançi
Prij	gvidi
Prodhoj	produkti
Propozoj	proponi
Provoj	ekzameni
Provoj	provi
Punësoj	dungi
Pyes	demandi
Qëlloj	trafi
Qep	kudri
Quk	piki
Raportoj	raporti
Redaktoj	redakti
Rekomandoj	rekomendi

Rrah	bati
Rrëfej	konfesi
Rregulloj	arançi
Rris	kulturi
Rrotullohem	ruli
Ruaj	konservi
Shëno	noti
Shes	vendi
Shijoj	gusti
Shkruaj	skribi
Shoh	vidi
Shoh TV	televide
Shpëtoj	savi
Shpreh	esprimi
Shpresoj	esperi
Shtyj	puši
Shtyp	premi
Shtyp	presi
Studjoj	studi
Sulmoj	ataki
Synoj	celi
Takoj	renkonti
Tall	moki
Tendos	streçi
Tërheq	tiri
Them	diri
Themeloj	fondi
Thërras	voki
Thith	suçi
Thyej	rompi
Trajtoj	trakti
Tregoj	rakonti
Tregoj	montri
Trokas	frapi
Urdhëroj	ordoni
Ushqej	nutri
Ushqej	ekzerci
Vë	meti
Vë re	rimarki
Vendos	decidi
Vizatoj	desegni
Vizitoj	viziti
Vjedh	šteli
Vlej	valori
Zbukuroj	ornami
Zë	okupi
Zgjedh	elekti
Zgjidh	solvi
Zgjoj	veki

Folje jo kalimtare

Ankohem	plendi	Mblidhem	kunveni
Banoj	loği	Meditoj	mediti
Běj betejë	batali	Mendoj	pensi
Běj boks	boksi	Mundohem	klopodi
Běj luftë	militi	Mungoj	manki
Běj shaka	șerci	Ndalem	halti
Běj tregti	komerci	Ndërpritet	çesi
Bërtas	krii	Ndodh	okazi
Bie erë	odori	ndriçoj	lumi
Bie në ujdi	konsenti	Ndryshoj	diferenci
Bubulloj	tondri	Notoj	naği
Digjem	bruli	Pëlqej	plaçi
Diskutoj	diskuti	Përběj	konsisti
Duket	șajni	Përkatësohem	aparteni
Dyshoj	dubi	Përpiqem	peni
Ec me hap	pași	Përshtatem	taūgi
Eci	iri	Peshoj	pesi
Ekzistoj	ekzisti	Peshoj	pezi
Është e udhës	konveni	Pij	drinki
Flas	paroli	Punoj	labori
Flë	dormi	Qaj	plori
Fluturoj	flugi	Rrëshqas	gliti
Fryj	blovi	Rrëzohem	fali
Gaboj	erari	Rri shtrirë	kuși
Gëzohem	ğoji	Rritem	kreski
Habitem	miri	Rrjedh	flui
Jam	esti	Shfaqem	aperi
Jam me shëndet	farti	Sjell pasojë	efiki
Jetoj	vivi	Udhëtoj	vojaği
Kaloj	pasi	Vallëzoj	danci
Kam sukses	sukcesi	Varem	pendi
Kam zakon	kutimi	Vazhdoj	daūri
Këndoj	kanti	vdes	morti
Kontribuoj	kontribui	Vegjetoj	vegeti
Korespondoj	korespondi	Veproj	agi
Kryesoj	prezidi	Vij	veni
Kujdesohem	zorgi	Vrapoj	kuri
Kushtoj	kosti	Vuaj	suferi
Leh	boji	Zëmërohem	koleri
Loz	ludi	Zhurmoj	brui
Luftoj	lukti	Zhvillohem	evolui
Lutem	preği	Ziej	boli
Marshoj	marși		

Mbiemrat

Afërt i	proksima	Mjaftueshëm i	sufiça
Aftë i	kapabla	Modern	moderna
Aktiv	aktiva	Mprehtë i	akra
Ashpër i	severa	Murmë i	bruna
Asnjanës	neutrala	Ndryshëm i	diversa
Barabartë i	egala	Nevojshëm i	necesa
Bardhë i	blanka	Ngadaltë i	lama
Befasishëm i	subita	Ngopur i	sata
Blu	blua	Ngrohtë i	varma
Brëndëshëm i	interna	Njëjtë i	sama
Bukur i	bela	Njerëzishëm i	afabla
Butë i	mola	Normal	normala
Çmëndur i	freneza	Ordiner	ordinara
Dëndur i	densa	Origjinal	originala
Disa	kelka	Pastër i	pura
Djathtë i	dekstra	Pasur i	riça
Dobishëm i	utila	Përbashkët i	komuna
Drejtë i	justa	Përgjithshëm i	generala
Drejtë i	prava	Përpiktë i	gusta
Drejtë i	rekta	Përsosur i	perfekta
Eventual	eventuala	Plotë i	plena
Efektiv	efektiva	Popullor	populara
Ëmbël i	dolça	Qartë i	klara
Fajtor	kulpa	Qetë i	trankvila
Fortë i	forta	Rëndësishëm i	grava
Freskët i	freša	Ri i	juna
Fundit i	lasta	Ri i	nova
Gatshëm i	preta	Rrafshët i	ebena
Gjatë i	longa	Saktë i	preciza
Gjërë i	larğa	Shëndetshëm i	sana
Gjithi i	tuta	Shënjtë i	sankta
Hareshëm i	gaja	Shkathët i	lerta
Hollësishëm i	detala	Shpejtë i	rapida
Huaj i	fremda	Shtrenjtë i	kara
Inteligjent	inteligenta	Shumtë i	multa
Kënaqur i	kontenta	Shumtë të	pluraj
Këndëshëm i	agrabla	Sigurtë i	certa
Konkret	konkreta	Sjellshëm i	gentila
Konstant	konstanta	Teveqel	stulta
Kthjellët i	hela	Thatë i	seka
Kuq i	ruğa	Thellë i	profunda
Kurajoz	kurağa	Tjetër	alia
Lartë i	alta	Trashë i	dika
Lehtë i	facila	Tullac	kalva
Lirë i	libera	Universal	universala
Lodhur i	laca	Veçantë i	aparta
Lumtur i	feliça	Vëmëndëshëm i	atenta
Madh i	granda	Verdhë i	flava
Mbetëse	cetera	Vetë i	propria
Mënçur i	sağa	Vlefshëm i	valida
Mirë i	bona	Zi i	nigra
Mizor	kruela		

Disa fjalë të rëndësishme

A	çu
Ai	ghi
Ai	li
Atëhere	tamen
Ato	oni
Bile	eç
Çfarëdo	ajn
Dhjetë	dek
Dje	hierau
Edhe	ankaü
Ende	ankoraü
Epo	nu
Ja	jen
Jashtë	ekster
Jashtëzakon.	tro
Jo	ne
Ju	vi
Katër	kvar
Kjo	çi
Kundër	kontraü
Larg	for
Mbi	sur
Më i	plej
Megjithë që	kvankam
Memzi	apenaü
Menjëherë	tuj
Milion	miliono
Ndën	sub
Ndërmjet	inter
Ne	ni
Në vënd të	anstataü
Nëntë	naü
Nëpër	tra
Nesër	morgaü
Nga	de
Nga	el
Nga	po
Një	unu
Një mijë	mil

Një qind	cent
Oh	ho
Ose	aü
Pa	sen
Pamje	video
Para	antaü
Para	preter
Pas	post
Për	por
Për	pri
Për	pro
Për rreth	çirkaü
Përmbi	super
Përtej	trans
Përveç	krom
Plus	plus
Po	jes
Por	sed
Pra	do
Pranë	apud
Që	ke
Sapo	jus
Së shpejti	baldaü
Sepse	çar
Shef	çef
Shtatë	sep
Sipas	laü
Sot	hodiaü
Tani	nun
Tashmë	jam
Të dy	ambaü
Të paktën	almenaü
Tek	al
Tek	çe
Tetë	ok
Thuajse	kvazaü
Tre	tri
Unë	mi
Vërtet	ja

Ndajfolje

Borxh	prunte
Herët	frue
Patjetër	nepre
Shpesh	ofte
Sidomos	precipe
Sipër	supre

Emrat

Adresë	adreso
Ajër	aero
Akull	glacio
Anë	flanko
Anie	šipo
Antar	membro
Aparat	aparato
Ar	oro
Argjënd	arĝento
Art	arto
Artikull	artikolo
Aspekt	aspekto
Autobuz	aŭtobuso
Automobil	aŭt(mobil)o
Baba	patro
Ballë	frunto
Banane	banano
Bankë	banko
Bashkëshort	edzo
Bibël	biblio
Bibliotekë	biblioteko
Biçikletë	biciklo
Biletë	bileto
Bimë	herbo
Bir	filo
Birrë	biero
Bisht	vosto
Bluzë	bluzo
Borë	neĝo
Botë	mondo
Breg	bordo
Brekë të gjata	kalsono
Broshurë	broŝuro
Brumë	pasto
Brushë	broso
Bufe	bufedo
Bukë	pano
Burim	fonto
Burrë	viro
Buzë	lipo
Çaj	teo
Çati	tegmento
Cep	rando
Çështje	afero
Çift	paro
Cigare	cigaredo
Cilësi	kvalito
Cingërimë	frosto
Çmim	premio
Çmim	prezo
Copë	peco
Dajë	onklo
Damë	damo
Dash	virŝafo
Degë	branĉo
Dëm	domaĝo

Derë	pordo
Derr	porko
Dërrasë	tabulo
Det	maro
Detyrë	tasko
Dhelpër	vulpo
Dhëmb	dento
Dhomë	ĉambro
Diell	suno
Dimër	vintr
Disk	disko
Ditë	tago
Ditë pushimi	ferio
Djalë	knabo
Doktor	doktoro
Dorë	mano
Drejtë e	rajto
Dritare	fenestro
Drith	greno
Dru	ligno
Dysheme	planko
Ekonomi	ekonomio
Ekskursion	ekskurso
Ekspozitë	ekspozicio
Elektricitet	elektro
Emër	nomo
Energji	energjo
Erzë	spico
Fakt	fakto
Famë	famo
Familje	familio
Faqe	paĝo
Faqe	vango
Fe	religio
Fëmijë	infano
Fermë	farmo
Ferr	infero
Figurë	bildo
Film	filmo
Fjalë	vorto
Flamur	flago
Fletë	folio
Fletore	kajero
Flok	haro
Formë	formo
Fqinj	najbaro
Frenë	bremso
Frut	frukto
Fshat	vilaĝo
Fund	fino
Fund	jupo
Funksion	funkcio
Fushë	kampo
Fustan	robo
Fytyrë	vizaĝo
Gaz	gaso

Gazetë	gazeto
Gërmë	litero
Gisht	figro
Gjak	sango
Gjalpë	butero
Gjel	koko
Gjëndje	stato
Gji	mamo
Gjoks	brusto
Gju	genuo
Gjuhë	lingvo
Gjysh	avo
Gojë	buŝo
Gomar	azeno
Gotë	glaso
Grafik	grafiko
Grup	grupo
Hekur	fero
Hënë	luno
Herë	fojo
Histori	historio
Hotel	hotelo
Hundë	nazo
Ide	ideo
Ideal	idealo
Industri	industrio
Insekt	insekto
Ishull	insulo
Javë	semajno
Jug	sudo
Ka	bovo
Kafaz	kaĝo
Kafe	kafo
Kajmak	kremo
Kakao	kakao
Kalë	ĉevalo
Kalendar	kalendaro
Kapë	ĉapo
Kapele	ĉapelo
Karrige	seĝo
Kartë	karto
Kasetë	kasedo
Kat	etaĝo
Katror	kvadrato
Kek	kuko
Këmbë	piedo
Këmbëzë	pedalo
Këmishë	ĉemizo
Kënaqësi	plezuro
Këngë	kanzono
Këpucë	ŝuo
Këpurdhë	fungo
Kilogram	kil(ogram)o
Kilometër	kilometro
Kitare	gitaro
Klasë	klaso

Klub	klubo
Kofshë	femuro
Kohë	tempo
Kokë	kapo
Kokërr	bero
Kolltuk	fotelo
Komb	nacio
Komçë	butono
Komfort	komforto
Komision	komisiono
Komitet	komitato
Konferencë	konferenco
Kongres	kongreso
Kontakt	kontakto
Kopësht	ĝardeno
Kostum	kostumo
Kozmos	kosmo
Krah	brako
Kravatë	kravato
Krevat	lito
Krokodil	krokodilo
Kuadër	kadro
Kub	kubo
Kufi	limo
Kukull	pupo
Kupon	kupono
Kuptim	senco
Kurs	kurso
Kushëri	kuzo
Kusht	kondiĉo
Kuti	kesto
Kuti	skatolo
Laps	krajono
Lëkurë	haŭto
Letër	letero
Letër	papero
Letërsi	literaturo
Libër	libro
Ligj	leĝo
Ligjëratë	prelego
Liman	haveno
Limon	citrono
Lindje	oriento
Liqen	lago
Listë	listo
Litar	ŝnuro
Llampë	lampo
Lloj	speco
Llustër	lustro
Lugë	kulero
Lule	floro
Lumë	rivero
Mace	kato
Majë	pinto
Makinë	maŝino
Mal	monto

Masë	amaso
Masë	maso
Material	materialo
Mbret	reço
Mbulesë	koverto
Mëngjes	mateno
Mënyrë	maniero
Mes	mezo
Mësim	leciono
Metal	metalo
Metër	metro
Metodë	metodo
Mi	muso
Mik	amiko
Minutë	minuto
Mish	viando
Mizë	mušo
Mjedis	medio
Mjegull	nebulo
Mjeshtë	majstro
Mjet	rimedo
Mobilje	meblo
Modë	modo
Mollë	pomo
Moment	momento
Moshë	aço
Mot	vetero
Muaj	monato
Mur	muro
Muze	muzeo
Muzikë	muziko
Mysafir	gasto
Natë	nokto
Natyrë	naturu
Ngjyrë	koloro
Nip	nepo
Nip	nevo
Nivel	nivelo
Njehsim	kalkulo
Njeri	homo
Notë	marko
Novelë	novelo
Numër	nombro
Numër	numero
Objekt	objekto
Oborr	korto
Oficer	oficiro
Operë	operu
Orë	horloço
Orë	horo
Organ	organo
Oriz	rizo
Pallto	palto
Palmë	palmo
Pantallon	pantalono
Paqe	paco

Para	mono
Paradë	parado
Parim	principo
Park	parko
Parlament	parlamento
Parti	partio
Pasqyrë	spiegulo
Patë	ansero
Pelerinë	mantelo
Pemë	arbo
Pendë	plumo
Penj	fadeno
Perde	kurteno
Përëndim	okcidento
Perime	legomo
Periodë	periodo
Person	persono
Peshk	fišo
Pikë	poento
Pikë	punkto
Piru	forko
Pjatë	telero
Pjesë	parto
Plan	plano
Plastikë	plasto
Poemë	poemo
Poet	poeto
Poezi	poezio
Polici	polico
Politikë	politiko
Pompë	pompo
Pompë	pumpilo
Popull	popolo
Portokall	oranço
Post zyrtar	ofico
Postë	pos'to
Praktikë	praktiko
Pranverë	printempo
Problem	problemo
Program	programo
Projekt	projekto
Publik	publiko
Pulpë	kruro
Pus	poto
Puthje	kiso
Qafë	kolo
Qen	hundo
Qëndër	centro
Qerpik	palpebro
Qiell	çielo
Qilim	tapišo
Qoshe	angulo
Qumësht	lakto
Qymyr	karbo
Qyrk	robo

Raft	ŝranko	Situatë	situacio
Rajon	regiono	Sobë	forno
Rang	rango	Specialitet	fako
Rast	kazo	Sport	sporto
Re	nubo	Stacion	stacio
Reklamë	reklamo	Stemë	insigno
Revistë	revuo	Stinë	sezono
Roman	romano	Sup	ŝultro
Rosë	anaso	Sy	okulo
Rradhë	vico	Tabelë	tabelo
Rasht	osto	Taksë	imposto
Rregull	ordo	Tas	tas
Rregullë	regulo	Tavan	plafono
Rreth	cirklo	Teatër	teatro
Rreth	rondo	Tekst	teksto
Rreze	radio	Tel	drato
Rrezik	danĝero		
Rrogë	salajro	Telefon	telefono
Rrotë	rado	Temë	temo
Rrufe	fulmo	Tendë	tendo
Rrugë	strato	Teori	teorio
Rubrikë	rubriko	Thes	sako
Sallam	salamo	Thua	ungo
Sallon	salono	Tip	tipo
Sandale	sandalo	Tmerr	teruro
Sasi	kvanto	Tokë	tero
Sekretar	sekretario	Top	pilko
Seks	sekso	Traditë	tradicio
Seri	serio	Tramvaj	tramo
Shah	ŝako	Tren	trajno
Shami	tuko	Trëndafil	rozo
Shans	ŝanco	Trotuar	trotuaro
Shëmbull	ekzemplo	Trumcak	pasero
Shënjë	signo	Trup	korpo
Sheqer	sukero	Tryezë	tablo
Shesh	placo	Turist	turisto
Shi	pluvo	Turizëm	turismo
Shije	gusto	Tym	fumo
Shinë	relo	Udhë	vojo
Shishe	botelo	Udhëtim	vojaĝo
Shkak	kaŭzo	Ujë	akvo
Shkallë	ŝtupo	Ujk	lupo
Shkencë	scienco	Unazë	ringo
Shkumë	ŝaumo	Universitet	universitato
Shoqatë	asocio	Urë	ponto
Shoqëri	socio	Ushtar	soldato
Shpenzim	spezo	Vaj	oleo
Shpinë	dorso	Valë	ondo
Shportë	korbo	Vëlla	frato
Shputë këmbë	plando	Vend	lando
Shtazë	besto	Vend	loko
Shtëpi	domo	Verë	somero
Shtëpi	hejmo	Verë	vino
Shumë	sumo	Veri	nordo
Sisë	cico	Vesh	orelo
Sistem	sistemo	Vetull	brovo

Vezë	ovo
Vijë	linio
Vit	jaro
Vjeshtë	aŭtuno
Vrimë	truo
Xham	vitro
Xhep	poŝo
Yll	stelo
Yndyrë	graso

Zë	voĉo
Zemër	koro
Zjarr	fajro
Zog	birdo
Zot	Dio
Zotëri	sinjoro
Zoti i	mastro
Zotni	fraŭlo

Shtojca

1 Disa njohur fillestare per gjuhen.

1 Te gjitha fjalet rrenjet jane marre nga gjuhët ekzistuese, ato me fonetiket dhe me nderkombetare.

Psh

muziko

sporto

doktoro

2 Fjalet lexohen sikurse shkruhen dhe anasjellas.

Psh popolo, Albano, poezio,

3 Theksi vihet gjithnje ne rrokjen e parafundit. (Kontrollo)

Shkronja "u" qe i pergjigjet anglishtes w, nuk eshte zanore, pra nuk llogaritet ne rrokjet.

Psh hodiau, (sot) theksi vihet te i dhe jo te a.

4 Nuk eshte nevoja per te krijuar fjale te reja me kuptim te kundert, sepse ato formohen nga kuptimi i pare. (ndonese pranohen edhe sinonimet kur fjalet e kunderta dalin pak te gjata, sidomos ne letersi e poezi)

Psh bela - i, e, bukur

malbela - i, e, shemtuar

granda - i, e madhe

malgranda - i, e vogel

5 Nuk eshte nevoja per frymoret te krijosh fjale te reja per femeroren, sepse ajo formohet nga mashkullorja

psh viro - burre

virino - grua

filo - bir

filino - bije

6 Nuk eshte nevoja te krijohen fjale te reja per pjellat, se ato formohen nga fjala e pare

Psh

cevalo - kale, ose pele

vircevalo - kale, hamshor

cevalino - pele

hundo - qen ose bushter

virhundo - qen mashkull

hundino - bushter

7 Profesionet formohen me prapashtesen ist

psh sporto - sport

sportisto - sportist

fero - hekur

feristo - hekraxhi

intruo - mesimdhenie

instruisto - mesues

8 Ne se dicka nuk eshte logjike nuk pranohet ndonese aparati per formim ekziston

psh

lerno - mesim

lernisto - s'ka kuptim se nuk eshte profesion te nxenit

mango - ushqim

mangisto - s'ka kuptim se nuk eshte profesion te ngrenit...

9 Veglat, mjetet formohen me prapashtesen il

psh

laboro - pune

laborilo - vegël pune

muziko - muzike

muzikilo - vegël muzikore

10 Foljet jo kalimtare behen kalimtare me prapashtesen ig

psh

mangi - me ngrene

mangigi - me ushqye (dike)

pensi - me mendue

pensigi - me vu ne mendim (dike)

11 Zvoglimi dhe zmadhimi fizik behet me prapashtesat et dhe eg
 psh
 pordo - dere
 pordeto - dericke
 pordego - porte keshtjelle (e stermadh)
 monto - mal
 monteto - koder
 montego - mal i stermadh
 rivero - lume -
 rivereto - perrua
 riverego - lume i stermadh (si anglishtja huge)

12 Prapashtesat ebl, ind dhe end
 ebl tregon mundesine: trinki - me pi,
 trinkebla akvo - uje i pijshem
 ind tregon meritim: legi - me lexu, leginda
 artikolo - artikull qe ia vlen te lexohet
 end tregon detyrim: fari - me ba, farena - duhet te behet

Psh nje liber mund te jete i lexueshem, qe ia vlen te lexohet ose qe duhet te lexohet
 patjeter (tekstet shkollore)
 pra kemi legebila, leginda, legenda...

13 Prapashtesat em, ec, aç, ul
 em tregon prirje: manço - ushqim,
 mançema - llupes
 ec tregon cilesi abstrakteL bona - i mire,
 boneco - miresi, dolça - i embel, dolçeco - embelsi
 aç tregon zvoglim bukurie fizike: domo - shtepi domaço - palo shtepi, homo - njeri, homaço - palo njeri (nga ana fizike por jo morale)
 Parashtesa fi tregon zvoglim nga ana morale: fihomo - pusht, fidomo - shtepi e pamoralshme, bordello, vend bixhozi etj
 ul tregon personin qe ka ate veti: scii - me dijte, sciulo - dijetar, forta - i forte, fortulo - njeri i forte

14 Lidhjet familjare permes martese tregohen me parashtesen bo

Psh
 patro baba, bopatro vjeher
 filo - bir, bofilo - dhender
 frato - vella, bofrato - kunat, bopatrino - vjehrrre, bofilino - nuse, bofratino - kunate...

Te dyja gjinte perfshihen m parashetsen ge
 psh
 gepatro - prind
 geamiko - mik ose mikeshe
 gekamarado - shok ose shoqe
 gefilo - bir ose bije

15 Ka nje varg parafjalesh, lidhezash, mbaresash, te cilat mund te formojne fjale me vete, psh
 per - me anen e.. (si anglishtja by) mi vidas
 per okulo - une shoh me sy
 pere - nepermjet, mi atingis tion pere de... - une a arrita ate nepermjet...
 en - ne si ne anglisht in
 ene - brenda

16 Peremrat e pakufishem, pergjithsues, deftor, pyetes etj formohen krejt lehtesisht sipas nje skeme te thjeshte (shin ne tekstin e gjuhes)

Psh
 iu - dikush
 kiu - kush
 çiu - gjithkush
 neni - askush
 tiu - ai, ajo

Ose ie - diku
 kie - ku
 çie - gjithkund
 tie - atje

17 Emrat shquhen me artikullin La. Ne se nuk vendos peremrin vetor para foljes nuk merret vesh veta.
 Psh floro - lule
 la floro - lulja
 urbo - qytet

la urbo - qyteti

Mi legas - lexoj
ci legas - lexon (ti)
li legas - ai lexon
ŝi legas - ajo lexon
ni legas - lexojme
vi legas - lexoni
ili legas - lexojne

Per kafshet perdoret peremri ĝi si it ne anglisht
Koha e shkuar (e thjeshte) behet duke nderruar as me is, ndersa e ardhmja me os
Psh li legos - ai do lexoje
ili legis - ata lexuan.

Ekziston peremri vetvetor si
Psh li lavis sin - ai lau veten. Po ta shkruanim Li lavis lin - mund te kuptoje sikur ai lau ate, dike tjeter.
Ne shqip ne nuk ngaterrohem!.
Kjo per veten e trete njejes e shumes.

Ekziston dhe peremri vetvetor oni
Psh oni diras - thuhet (s'eshte e qarte kush e thote..)
Oni parolas - thuhet
Oni faras - behet.

Shqipja s'ka nevojë për këtë.

Ka shume rregulla te tjera, por gjithnje jashtezakonisht me pak se ne gjuhet kombetare.
Pra, duke pakesuar numrin e fjaleve qe duhen mesues permendesh, duke perdorur sistemin e afikseve dhe mbaresave fikse, Esperanto mesohet te pakten dhjete here me shpejt e me qendrueshem se gjuhet e tjera. Njekohesisht ajo eshte nje ure per mesimin e gjuheve kombetare te tjera, sepse eshte me nje strukture te thjeshte dhe parimi nga e thjeshta tek e perbera zbatohet kudo ne mesimdhenie. Duke mesuar rrenjet e Esperantos qe nuk e kalojne sot 2500 mund te formosh deri ne 30 fjale te reja nga cdo rrenje.
Psh juna - i ri (ne moshe)
junulo - djalosh
junulino - vashe
juneco - rini (si kohe)
junularo - rini (si bashkesi e te rinjeve)
junigi - me ba te ri
juniĝi - me u rinu
etj etj

2 Afikset në Esperanto

Sistemi i afikseve (i parashtesave dhe i prapashtesave) të Esperantos është një nga shpikjet më të mëdha të Zamenhofit. Me anë të afikseve – dhjetë parashtesa, dyzetë prapashtesa teknike dhe jo zyrtare – Esperanto ka një mjet të shquar për ta thjeshtuar për nxënësin sasinë e fjalëve për t' u mbajtur mend.

Si mund ta ilustrojmë këtë?

Le të krahasojmë dy situata, të atij që nis të mësojë Esperanton dhe të atij që nis të mësojë anglishten si një gjuhë të dytë të huaj.

Ta zemë se ai i ka mësuar elementët kryesorë të morfologjisë të gjuhës; nxënësi i Esperantos i zotëron afikset dhe mënyrën e përdorimit të tyre.

Ai mëson psh një fjalë të re, foljen **manĝi** (me ngrënë). Ai e di që kjo fjalë përbëhet nga rrënja **manĝ** dhe mbaresa foljore i. (për paskajoren). Menjëherë ai mund të krijojë një masë fjalësh të tjera me rrënjën **manĝ**, kuptimin e të cilave ai mund edhe të mos e mësojë, falë lidhjeve të rregullta ndërmjet tyre.

Veprimin e ngrënies mund ta quajë **manĝo**, atë që hamë (ushqimin) e quan **manĝaĵo**.

Nxënësi tjetër që mëson anglishten niset nga fjala **to eat** Por ai duhet të mësojë një fjalë të re për veprimin e të ngrënies, **a meal** dhe një fjalë për atë që hamë **food**.

Këto nuk janë rrjedhime të rregullta që krijohen nga folja **to eat**, por forma krejt arbitrare. Prandaj duhen mësuar përmëndësh veçan..

Veprimi i përsëritur në Esperanto dhe anglisht nuk përbën problem, **manĝado** dhe **eating**.

Esperantisti i ri vazhdon me fjalët **manĝejo** (mensë), **manĝujo** (ena e gjellës), **manĝilaro** (mjetet e ngrënies). Ndërsa nxënësi i anglishtes djersin për të mbajtur mend **dining – hall** ose **canteen, manger, cutlery, crockery**.

Për esperantistin diçka mund të jetë **manĝebla**, (e ngrënëshme) **manĝinda** (ia vlen për t' u ngrënë) ose edhe **manĝenda** (që duhet ngrënë).

Në anglisht janë fjalët **eatable** dhe **edible**. Asnjë fjalë për **manĝinda**. Mund ta krijojë vetë **eatingwarth**, por kjo nuk ekziston në fjalor.

Për fjalën **manĝema** (llupës) kemi vetëm formën pa lidhje **hungry**.

Çdo folës i Esperantos mund të vazhdojë: **manĝeto** (ngrënie e vogël), **manĝeti** (ha pak), **manĝegi** (ha shumë), **manĝaĉi** (ha keq).

Në anglisht duhen mbajtur mend katër fjalë të reja **a snack, to nobble, to eat heartily, to guzzle**.

Pastaj vjen deti i idiomave, që nga **a square meal** deri te **to fall to, to tuck in** dhe **to do justice to**. (me ra në të, me u palos, me ba drejtësi), që të gjitha sinonime të fjalës **manĝi**.

Po japim një shembull se si nga një rrënjë mund të krijohen shumë fjalë të reja:

Rrënja san – shëndet

Sano	Shëndet
Sana	I shëndetshëm
Sane	Shëndetshëm
Sani	Me qenë i shëndetshëm
Sanu	Ji i shëndetshëm
Saniga	Shëndetsues
Saneco	Të qëniti i shëndetshëm
Sanilo	Mjet shëndeti
Sanigi	Shëndetsoj
Sanigî	Shëndetsohem
Sanejo	Vend shëndeti
Sanisto	Shëndetsues
Sanulo	Njeri i shëndetshëm
Malsano	Sëmundje
Malsana	I sëmurë
Malsane	Sëmurë
Malsani	Me qenë i sëmurë
Malsanulo	Njeri i sëmurë
Malsaniga	Sëmurëse
Malsanigî	Me u sëmur
Malsaneta	Pakëz i sëmurë
Malsanema	I prirë për sëmundje
Malsanulejo	Sëmundjetore - spital
Malsanulisto	Punëtor i sëmundjetores
Malsanero	Element sëmundjeje
Malsaneraro	Elementët e sëmundjes
Sanigebila	Shëndetsuese
Sanigisto	Shëndetsues
Sanigilo	Mjet shëndetsues
Resanigi	Me shëndetsue
Resaniganto	I shëndetsuar
Sanigilejo	Vendi i mjeteve shëndetsuese
Sanigejo	Vend shëndetsimi
Malsanemulo	Njeri i prirë për t'u sëmurur
Sanilaro	Mjetet e shëndetit
Malsanaro	Sëmundjet
Malsanulido	Fëmijë i të sëmurit
Nesana	Jo i shëndetshëm
Malsanado	Sëmundësimi
Sanulaço	Diçka për njeriun e shëndetshëm
Malsaneco	Sëmundësi
Malsanemeco	Sëmundshmëri
Saniginda	Ia vlen ta shërosh
Sanilulo	Vendi i mjeteve të shëndetit
Sanigilulo	Vendi i mjeteve shëndetsuese
Remalsano	Risëmundje
Remalsanigî	Risëmurje
Malsanulino	Femër e sëmurë
Sanigista	E shëndetsuesit
Saniligista	E bërësit të mjeteve shëndetsuese

Sanilista E bërësit të mjeteve të shëndetit
 Malsanulista E sëmundjebërësit

3 Konversacia vortaro Esperanto-Albana

Laŭ la iniciato de fraŭlino Marija Beloŝeviĉ (Kroatio), kiu jam verkis similaĵon por la kroata, mi pretigis la ĉi suban konversacian vortareton, kiu povus esti utila por samideanoj vizitontaj iamfoje Albanion? Ĉu ne?
 Dankon Bardhyl

Literoj kaj vortoj albanaj

Estas entute 36 literoj, el kiuj 29 konsonantoj kaj 7 vokaloj (**a, e, ĉ, i, u, o, y**). Estas du diakritikaj literoj **ë** kaj **ç** kaj 9 diftongoj (**ll, xh, sh, nj, zh, th, dh, gj, rr**)

Nr	. Litero	Albane	Kiel en la angla	Esperanto
1	A	Ari	Uncle	Urso
2	B	Bari	Bull	Paŝtisto
3	C	Cicë	Tsar	Cico
4	Ç	Çikë	Cherry	knabino
5	D	Derë	Door	Pordo
6	DH	Dhe	That	Tero

7	E	Erë	E nergy	Vento
8	Ë	Ëndërr	P er	Sonôo
9	F	Flok	F lock	Haro
10	G	Gur	G urgle	štono
11	GJ	Gji	L egion	Mamo
12	H	Hi	H unger	Cindro
13	I	Inat	L anguish	Kolero
14	J	Jetë	Y et	Vivo
15	K	Kalë	D ark	êevalo
16	L	Luan	L ight	Leono
17	LL	Lullë	P ull	Pipo
18	M	Mi	M ajor	Muso
19	N	Natë	N ight	Nokto

20	NJ	Një	On ion	Unu
21	O	Orë	O cean	Horo
22	P	Plug	Pl ough	Plugilo
23	Q	Qiell	Stock ky ard	çielo
24	R	Re	Desire	Nubo
25	RR	Rreze	Nar rr ow	Radio
26	S	Sy	Super	Okulo
27	SH	Shi	Sh awl	Pluvo
28	T	Tel	Tr unk	Drato
29	TH	Thi	Th ree	Porko
30	U	Urë	Loo m	Ponto
31	V	Vezë	V ase	Ovo

32	X	Xixë	Adze	Fajrero
33	XH	Xham	Jacket	Vitro
34	Y	Yll	Étude (in French)	Stelo
35	Z	Zi	Zeal	Funebro
36	ZH	Zheg	Vision	Varmego

Nota: En la albana mankas la artikolo. La difina formo de la masklaj vortoj formiĝas per finaĵoj **u,i**, dum por inaj per **a**. Ekz. **Ariu-** la urso, **bang**-la benko, **mësuesi-** la instruisto.

Salut-esprimoj kaj aliaj

Agrablan vojaĝon	<i>Udhëtim të këndshëm.</i>
Bonvolu skribi tion	<i>Ju lutem shkruajeni atë.</i>
Dankon	<i>Faleminderit.</i>
Dankon, bone kaj vi?	<i>Faleminderit, mirë, po ju?</i>
En ordo / bone	<i>Në rregull / mirë.</i>
Jes/Ne	<i>Po/Jo</i>
Kie estas la hotelo/kafejo?	<i>Ku është hoteli/kafeneja?</i>
Kiel vi elparolas ĝin?	<i>Si e shqiptoni ju atë?</i>
Kio estas via nomo?	<i>Cili është emri juaj?</i>
Mi (ne) komprenas.	<i>(Nuk) kuptoj.</i>
Mi bedaŭras	<i>Më vjen keq.</i>
Mi estas feliĉa	<i>Jam i lumtur.</i>
Mi ĝojas	<i>Gëzohem.</i>
Mi iras al	<i>Po shkoj te</i>
Mi lernas la albanan lingvon.	<i>Unë mësoj gjuhën shqipe</i>
Mi ne scias	<i>Nuk e di.</i>
Mi petas	<i>Ju lutem.</i>
Mia nomo estas...	<i>Emri im është...</i>
Pardonu	<i>Më falni.</i>
Parolu malrapide	<i>Fol ngadalë.</i>

En la landlimo Në kufi

Diplomata	Diplomatike
Doganimposto	Taksa doganore
Elira	Dalje

Enira	Hyrëse
Estu bonvenita	Mirë se erdhët
Eŭroj, frankoj, paundoj	Euro, franga, paunde
Fotoaparato	Fotoaparati
Grupa	Grupore
Juvelaĵoj	Bizhuteri
Mi havas objektojn	Kam objekte
Mi petas	Ju lutem
Monŝanĝo	Këmbim parash
Nur por priservado	vetëm personale
Ofica	Shërbimi
Oraĵoj	Sende të flarinjtë
Ordinara	E zakonshme
Pasporto	Pasaportë
Radoricevilo	Radiomarrëse
Televidilo	Televizor
Transita	Kalimtare
Valorajoj	Sende me vlerë
Valuto	Valutë
Vizo	Vizë

Vojaĝo **udhëtim**

Agokampo, agrokampo	Fushë veprimi, arë
Agrablan vojaĝon	Udhëtim të këndshëm
Akvoinstalaĵo	Instalim uĵor
Atendejo	Sallë pritje
Atentu	Ki vëmëndjen, <i>Kujdes</i>
Aŭtolavejo	<i>Vendlarje veturash</i>
Aŭtoriparejo	<i>Vendriparim veturash</i>
Aviadilo	Avion
Aviadilo	Avion
<i>Azotsterko, drogherbo, tabako Pleh azotik, bimë mjeksore, duhan</i>	
Bagaĝo	Bagazh
Benzino/motoroleo	<i>Benzinë/ vaj motori</i>
Benzinstacio	Stacion benzine
Biletoj "ire kaj revene"	Bileta "vajtje-ardhje"
Boato	Varkë
Bonvolu ripeti, ne aŭdis	Lutem përsërite, nuk dëgjova
<i>Bordregiono</i>	<i>Bregdeti</i>
Brutbredado, brutaro	Mbarështim bagëtish, bagëti
Bufedo	Bufe
Bus-haltejo	<i>Vendndalesë autobuzi</i>
Bus-stacidomo	<i>Stacion autobuzi</i>
<i>Ĉevalrajdanto, fortifikaĵo kalorës, fortifikatë</i>	
Ĉu oni rajtas ĉi tie kampi? A lejohet të fushojmë këtu?	
Ĉu oni rajtas ĉi tie parki? A lejohet parkimi këtu?	
Ĉu tiu buso veturas al... A shkon ky autobuz për..	
Ĉu tiu ĉi estas la vagonaro al	A është ky treni për
Ĉu tiu ĉi sidloko liberas	A është e lirë kjo ulëse
Ĉu tiu strato kondukas al..? A të shpie kjo rrugë për..?	
Ĉu vi fumas	A pini duhan
Ĉu vi povus helpi min	A mund të më ndihmoni
<i>Disvolviĝinta</i>	<i>E zhvilluar</i>
<i>Draŝmaŝino, elektrokamioneto Makinë shirë, elektrokarro</i>	
<i>Dumtaga labornormo</i>	<i>Norma ditore</i>
<i>Ekloĝis</i>	<i>Nisën të banonin</i>
Enirejo/elirejo	Hyrje/ Dalje

Enremizigo	Parkim
Entreprenejo	Ndërmarrje
Fervoja stacidomo	Stacion treni
Flughaveno	Aerodrom
Forestlernanto	Nxënës pa shkëputje nga puna
Fruktoĝardenoj	Kopshte frutash
Ĝis revido	Mirëupafshim
Glupecetoj, gluaĵoj	Copa ngjitëse, ngjitëse
Ĝojan tempopasigon	E kalofshi gëuar
Golfo, marbordo	Gji, bregdet
Grejnokombajno	Kombajn ◀ gruri
Historia evoluado	Zhvillim historik
Horaro	Orari
Horo/minuto/sekundo	orë/ minutë/sekondë
Informoficejo	Zyrë informimi
Instali tendon	Vendos çadrën
Je kioma horo alvenas	Në cilën orë vjen
Je kioma horo ekveturas	Në cilën orë niset
Je la 12a horo	Në orën 12
Jen mia fervojbileto	Ja bileta ime e trenit
Jes, estas. Bonvolu	Po, është. Urdhëroni.
Karakteriza, ellaborita	Karakteristik, e përpunuar
Kia majstrecko, beleco	Çfarë mjeshtërie, bukurie
Kiam alvenas la buso/trajno?	Kur vjen autobuzi/ treni?
Kiam forveturos/forflugos?	Kur niset/fluturon?
Kiam ĝi atingos celon?	Kur mbërrin ai në destinacion?
Kiam ĝi estos preta?	Kur është gati?
Kie estas la benzinstacio?	Ku është stacioni i benzinës?

Kie estas la kuracisto/apoteko? Ku është mjeku/ farmacia?

Kie mi devas ŝanĝi la buson? Ku duhet ta ndërroj autobuzin?

Kie ni troviĝas nun	Ku ndodhemi tani
Kien vi veturas	Për ku udhëtoni
Kilomentro/mejlo	kilometër/milje
Kiom estas la produktado	Sa është prodhimi
Kiom kostas la bileto?	Sa kushton bileta?
Kiom longa estas la vojo ĝis..	Sa zgjat rruga për..
Kiom mi ŝuldas al vi	Sa ju detyrohem
Kiu estas la vojo al	Cila është rruga për
Kiu estas tiu ĉi urbo	Kush është ky qytet
Kombinumo	Kombinat
Kultivata, prilaborata	E kultivuar, e punuar
Kunglui	Me ngjitë
Kupeo por fumantoj	Kupe për duhanpirësit
Kuŝseĝo	Karrige e gjatë
Kvalifikado	Kualifikim
La bruo estas tre forta	Zhurma është tepër e fortë

La hospitalo

Spitali

Botelo	Bidon metalik
Legomproduktado	Prodhim perimesh
Lignoskulptaĵo	Gdhendje druri
Litvagono	Vagon fjetje
Lumreflektilo, lumĵetilo	Drita makine
Malfruiĝo	Vonesë
Malpermesata	E ndaluar

<i>Malpeza, nutra, teksa</i>	<i>E lehtë, ushqimi, tekstile</i>
Marmalsano	Sëmundje e detit
<i>Mezkvante</i>	<i>Mesatarisht</i>
Mi bezonas	<i>Kam nevojë</i>
Mi havas doloron/vundon	<i>Kam dhimbje/plagë</i>
Mi petas biletën al	<i>Ju lutem një biletë për..</i>
Mi petas, riparo tion.	<i>Ju lutem, ndreqeni këtë</i>
Mi urgas, hastas	E kam urgjente, nxitoj
Minkarbo, karbominejo	Qymyrgur, minierë qymyri
Moleo, lumturo	Mol, far
<i>Monahejo, pentrajoj</i>	<i>Manastir, piktura</i>
Motoro, flugilo, stuparo	Motor, krah, shkallë
Navigado	Lundrim
Ne, estas okupata	Jo, është e zënë.
Pakaço	Pako
Permesu	Lejomë
<i>Pitoreska, malkovrita</i>	<i>Piktoresk, e zbuluar</i>
Planto, tritiko, maizo	Bimë, grurë, misër
Pneumatiko krevis	Goma pëllciti
Pordisto	Portieri
Porkobredado, bovinbredejo	Mbarështim derrash, stallë lopësh
Portisto	Hamall
<i>Produktokosto</i>	<i>Kostua e prodhimit</i>
Promto, akiro	E ardhur, prodhim
<i>Regno</i>	<i>Mbretëri</i>
Relparo	Shina
Restoracio	Restorant
Rikoltmaşino	Makinë korrëse
Rivero	Lumë
<i>Romianoj, bizancianoj</i>	<i>Romakë, bizantinë</i>
<i>Rondveturado</i>	<i>Udhëtim rreth e qark</i>
<i>Ruinoj, regado</i>	<i>Gërmadha, qeverisje</i>
Şafbredado, dombirdoj	Mbarështim dhensh, zogj shtëpiakë
<i>Samnaciano, datumas</i>	<i>Bashkëkombësm daton</i>
Savboatp, savzono	Varkë shpërimi, brez shpëtimi
Sekulo, hordeo	Thekër, elb
Semmaşino	Makinë mbjellje
Sendanşerigo, asekurado	Mbrojtje nga rreziku, sigurim
Şipanaro, maristo	Ekipazh anie, detar
Şiphaveno, pramhaveno	<i>Port detar, port trageti</i>
Şipo, pramo	<i>Anie, traget</i>
Skribu, telefonu	Shkruamë, telefonomë
<i>Skulptita en la rokoj</i>	<i>Gdhendur në shkëmbinj</i>
Sojo, helianto, kolzo	Sojë, luledielli, kolz
Şoseo, vojkurbişo	Autorrugë, kthesë rruge
<i>Şparado, efektivigas</i>	<i>Kursim, siguron</i>
Stevardino	Stjuardesë
Supernorma	Mbi normë
<i>Superplenumi</i>	<i>Me tejkalue</i>
Surterişo	Tokëulje
Tabakplanto, sukerbeto	Bimë duhani, panxhar
Taksenda	Me taksë
Taksio/autobuso/tramo	<i>Taksi/autobuz/tramvaj</i>
Teknikisto- riparejo	Teknik, ofiçinë
Tempesto	Stuhi
<i>Tornilo, akumulilo</i>	<i>Torno, akumulator</i>
<i>Tracoj, helenoj</i>	<i>Trakë, helenë</i>
Trajno	Tren
Traktora plugilo	Plugues me traktor
Trankvila maro	Det i qetë

Vagonaro (Trajno)**Tren**

Vaporŝipo	Avullore, vapor
Verŝu benzinon	Hidh benzinë
Vetero, videbleco, alteco	Moti, kthjellësia, lartësia
Vilaĝo	Fshat
Vitkulturado	Vreshtari
Vojaĝsako	Çantë shpine
Vomemo, vomsaketo	Vjellësi, qese për të vjellë

En la urbo**Në qytet**

Adreso, strato, numero	Adresa, rruga, numri
Atingi ĝustatempe	Me arritë në kohë
Enbusiĝi, elbusiĝi	Hyp, zbres nga autobuzi
Enlande/eksterlande	Brenda vendit/jashtë vendit
Fremda valuto	Valutë e huaj
Haltu ĉi tie	Ndalo këtu
Kie haltas aŭtobuso	Ku ndalet autobuzi
Kien kondukas	Ku të çon
La adreso	Adresa
La banko	Banka
La doganejo	Dogana
La informejo	Zyra e informacionit
La katedralo	Katedralja
La mapo	Harta
La monŝanĝejo	Këmbimorja e parave
La pasporto	Pasaporta
La policano	Polici
La policejo	Stacioni i policisë
La poŝtoficejo	Zyra postare
La preĝejo	Kisha
La teatro	Teatri
La turisma oficejo	Zyra turistike
Lek (albana mono)	Lek (paraja shqiptare)
Letero/bildkarto	Letër/kartolinë
Malsupreniri	Me zbritë
Mi deziras iri al	Dua të shkoj në
Monaĥejo	Manastir
Muzeo	Muze
Pagu monerojn	Paguaj të hollat
Pakaĵo	Pako
Pasu antaŭen	Kalo përpara
Per aviadilo	Me avion
Placo, vojo	Shesh, rrugë
Poŝtmarko	Pullë postare
Prospekto	Fletëpalosje
Stratkruciĝo	Kryqzim rruge
Telefonbudo	Kabinë telefonike
Telefonkarto	Kartë telefonike
Tiu strato kondukas	Ajo rrugë ju çon
Veturigu pli rapide	Jepi më shpejt

Hotelo/restoracio**Hotel/restorant**

Banejo/kun necesejo	<i>Banjo/me nevojtore</i>
Biero, vino, limonado	Birrë, verë, limonadë
Ĉambro sunumata, bruoplena	<i>Dhomë me diell, plot zhurmë</i>
Cindrujo	Tavëll
Ĉu estas artisma programo	A ka program artistik
Ĉu estas poŝtaĵo por mi	A ka poŝtë për mua
Ĉu ĝenas vin fumo de la cigaredo	A ju bezdis tymi i cigares
Ĉu hodiaŭ iu serĉis min	A më ka kërkur ndonjë sot
Ĉu ni dancu kune	A vallëzojmë bashkë
Ĉu vi fumas? Bonvolu	A pini duhan? Urdhëroni
Ĉu vi havas liberan ĉambron?	<i>A keni një dhomë të lirë?</i>
Ĉu vi povas danci	A mund të vallëzoni
<i>Dormokovrilo</i>	<i>Batanie</i>
Ekbruligilo	Ndezës
Fenestro/pordo/ŝlosilo	<i>Dritare/derë/çelës</i>
Ĝis kiam horo estas	Deri në ç'orë është
Hola, la sinjoro	Alo, zoti
Je via sano	Për shëndetin tuaj
Kelnero	<i>Kamarier</i>
Kiom kosta la ĉambro?	<i>Sa kushton dhoma?</i>
Malfermita la restoracio	I hapur restoranti
Matenmanĝo	<i>Mëngjes</i>
Menuo	<i>Menu</i>
<i>Mi dezirus bani min</i>	<i>Doja të bëja banjo</i>
Mi forvojaĝos hodiaŭ	<i>Do iki sot</i>
Mi jam stamanĝis	U ngopa
Mi restos kvar tagojn	<i>Do rri katër ditë</i>
Morgaŭ vespere	<i>Nesër në mbrëmje</i>
Preparu mian konton	Më bëj llogarinë
Salujo, fruktosuko	Kripore, lëng frutash
Tagmanĝo	<i>Drekë</i>
<i>Tolaĵo, gladi</i>	<i>Të brendshme, me hekurosë</i>
Trinkakvo	Ujë i pijshëm
<i>Tualetejo</i>	<i>Vend-tualeti</i>
Vespermanĝo	<i>Darkë</i>
<i>Vestkroçilo</i>	<i>Varëse rrobash</i>
Vištuko/sapo	<i>Peshqir/sapun</i>

Manĝaĵo**Ushqime**

Almanĝaĵo	Pjatë e parë
Baklavao, kadaifo	Bakllava, kadaif
Boligita/fritita/rostita	<i>E zier/ te fërguar/ e pjekur</i>
Bonvolu alporti	<i>Ju lutem më sillni</i>
Bovaĵo, bovidaĵo	<i>Mish lope, mish viçi</i>
Bovidaĵo bolkuirita	Mish viçi i zier
Butera torto	Tortë me gjalpë
Butero/fromaĝo	<i>Gjaltë/ djathë</i>
Deserto	Ėmbëlsirë
Dolĉaĵoj kun siropo	Ėmbëlsira me shurup
Fiŝo/viandaĵo	<i>Peshk/mish</i>
Frukto/fruktosuko	<i>Fruta/ lëng frutash</i>
Glaciaĵo	<i>Akullore</i>
Glaso da prunbrando	Një gotë raki kumbulle
Kafo, teo	Kafe, ĉaj
Kekso, bombono	Kek, karamele
Kion vi deziras	Çfarë dëshironi

Kokidaĵo	<i>Mish zogu pule</i>
Kradrostaĵo	<i>Mish zgare</i>
Kremdolĉaĵo, kremaĵo	<i>Ĝembelsirë me krem, kremkaramel</i>
Kuko	<i>Kek</i>
Lakta glaciaĵo	<i>Akullore</i>
Legommanĝaĵo	<i>Gjellë me perime</i>
Manĝokarto	<i>Menu</i>
<i>Matenmanĝi</i>	<i>Me ngrënë mëngjes</i>
Pano	<i>Bukë</i>
Porkaĵo	<i>Mish derri</i>
Ŝafidaĵo	<i>Mish qengji</i>
Salato	<i>Sallatë</i>
Sandviĉo	<i>Sandviç</i>
Siropgriaĵo	<i>Revani</i>
Supo el jogurto	<i>Supë kosi</i>
Supo el kokidaĵo	<i>Supë me zog pule</i>
Supo/legomo	<i>Supë/perime</i>
Tablo rezervita	<i>Tryezë e rezervuar</i>
<i>Tagmanĝo</i>	<i>Drekë</i>
Terpomo, plezure	<i>Patate, me kënaqësi</i>
Terpomo/rizo	<i>Patate/oriz</i>
Tomato	<i>Domate</i>
Vermuto, konkako	<i>Vermut, konjak</i>
Vespermanĝo	<i>Darkë</i>
Volvokuko	<i>Pastë e mbështjellë</i>

Trinkaĵo

Pije

Akvo/biero/vino	<i>Ujë/ birra/ verë</i>
<i>Blovas forta vento</i>	<i>Fryen erë e fortë</i>
Bonvolu la fakturon	<i>Ju lutem faturën</i>
Ĉampano	<i>Shampanjë</i>
Ĉu mi rajtas inviti vin?	<i>A mund t'ju ftoj juve?</i>
Ĉu vi deziras trinki ion?	<i>A don të pish diçka</i>
Ĉu vi havas...?	<i>A keni...?</i>
Dankon, mi prenos bieron.	<i>Faleminderit, do marr birra.</i>
Je via sano	<i>Për shëndetin tuaj</i>
Kafo kun kremo	<i>Kafe me kajmak</i>
Kafo kun lakto	<i>Kafe me qumësht</i>
Kia estas la prognozo	<i>Si është parashikimi i motit</i>
Kie estas la butikoj?	<i>Ku është dyqani?</i>
Kiom ĝi kostas?	<i>Sa kushton?</i>
Lakto	<i>Qumësht</i>
Mi deziras	<i>Dëshiroj, dua</i>
Minerala akvo	<i>Ujë mineral</i>
Tio estas multekosta/malmultekosta	<i>Është e shtrënjtë/ e lirë.</i>
Tio ne plaĉas al mi	<i>Kjo nuk më pëlqen</i>

Vetero

Moti

Ne estas bela vetero	<i>Nuk është kohë e bukur</i>
<i>Neĝas, hajlas</i>	<i>Bie borë, bie breshër</i>
Plenluno, novluno	<i>Hënë e plotë, hënë e re</i>
Proksimiĝas tempesto	<i>Afrohet stuhi</i>
Ŝajnas ke pluvos	<i>Duket se do bjerë shi</i>
Suko	<i>Lëng</i>
<i>Suna, nuba, malhela</i>	<i>Me diell, me re, e ngryset</i>
Suno aperas (subiras)	<i>Dielli lind, perëndon</i>

Teo/citrono	Çaj / limon
Tondras, fulmas	Gjëmon, shkrepstin
Varma, malvarma, pluva	E ngrohtë, e ftohtë, me shi
Venu/ni iru	Eja/ shkojmë

<u>Tempo</u>	<u>Koha</u>
Brakhorloço, murhorloço	Orë dore, orë muri
Horloço antaûas	Ora shkon para
Horloço çesis funksii	Ora ndaloj
Je kioma horo mi atendu	Në cilën orë të pres
Kioma estas la horo	Sa është ora
Ni ĝustigu horloçojn	Të saktësojmë orët
Vekhorloço	Orë zgjimi

<u>La Nombroj</u>	<u>Numrat</u>
--------------------------	----------------------

1	Një
10	Dhjetë
100	Njëqind
1000	Njëmijë
11	Njëmbëdhjetë
12	Dymbëdhjetë
13	Trembëdhjetë
14	Katëmbëdhjetë
15	Pesëmbëdhjetë
16	Gjashtëmbëdhjetë
17	Shtatëmbëdhjetë
18	Tetëmbëdhjetë
19	Nëntëmbëdhjetë
2	Dy
20	Njëzetë
21	Njëzete një
22	Njëzetedy
23	Njëzetetre
24	Njëzete katër
25	Njëzetepesë
26	Njëzetegjashtë
27	Njëzeteshtatë
28	Njëzetetë
29	Njëzetënëntë
3	Tre
30	Tridhjetë
4	Katër
5	pesë
6	Gjashtë
7	Shtatë
8	Tetë
9	Nëntë

Aĉetoj

Blerje

Akvomelono, melono	Shalqi, pjepër
Alikolorigu	Ndryshoi ngjyrën
Alumeto	Shkrepe
Aromigitaj cigaredoj	Cigare të aromatizuar
Banloko, somerrestadejo	Kurortë, vendpushimi veror
Banmantelo	Peshqir banjo
Bantrikotaĵo	Kostum banje
Bareleto	Poçe
Birdoj, kolbasoj	Zogj, sallame
Biskvitoj, butero	Biskora, gjalpë
Bluzo, vakstola mantelo	Bluzw, mushama
Bonodora sapakvo	Shampon
Bonvolu monerigi al mi 5000 lekojn	Ju lutem më thyesi 5000 lekë
Bonvolu, montru al mi	Lutem, më tregoni
Boteloj	Shishe
Bovaĵo, ŝafaĵo	Mish lope, mish dashi
Bovidaĵo, bifstekoj	Mish viçi, biftek
Brakringo, orelingo	Rreth dore, vëth
Brasiko	Lakër
Brilbunta koloro	Ngjyrë e ndezur
Bukedo el tulipoj	Buqetë tulipanesh
Butono	Kopsë
Ĉambreto por provoj	Dhomëzë prove
Celulozlano	Lesh sintetik
Ĉemizo	Këmishë
Cent lekoj	Njëqind lekë
Citrone, mandarino, oranĝo	Qitër, mandarinë, portokall
Ĉu ĝi plaĉas al vi	A ju pëlqen
Ĉu vi ne havas alian modelon, koloron	A nuk keni tjetër model, ngjyrë
Dek lekoj	Dhjetë lekë
Dekoltaĵo	Gjë e hapur
Denstrikitaĵo	Të thurrura dendur
Desertaj forketoj	Pirunj ëmbëlsirash
Dianto, kajero	Karafil, fletore
Difektiĝas de frapo	Dëmtohet nga goditja
Domrobo kun la punto	Robdeshambër me tantellë
Donaco	Dhuratë
Du mil lekoj	Dy mijë lekë
Ducent lekoj	Dyqind lekë
Dudek lekoj	Njëzet lekë
Duono da kilogramo	Gjysmë kilogrami
Ekspoziciitaĵo, elmontrataĵo	Të ekspozuara, të shpërfaqura
Elektra forno	Furnelë elektrike
Elektra forno	Sobë elektrike
Elektra kaserolo	Tenxhere elektrike
Elektroampolo de 60 ŭatoj	Llampë elektrike 60 vatëshe
Elektrokonduka ŝnuro	Kordon elektrik
Elektu pli bonkvalitajn	Zgjidh më cilësoret
Elektu por vi	Zgjidhni për ju
Elektu vi mem kion	Zgjidh vetë cilën
Elstara pentristo	Piktur i shquar
Envolvuj pakon	Mbështjelle në pako
Etvalora monero	Të holla
Fadeno	Pe

Famekonata
 Farboj, akvarelaj, oleaj
 Farbokrajonoj
 Faruno, farunaĵo
 Fasko da karotoj
 Felo, ledο
 Feltŝuoj (feltpantofloj)
 Flava fromaĝo, kaĉkavalο
 Florbrasiko, kukumo
 Forigu fiŝinternaĵojn
 Forkoj, supkuleroj, tranĉiloj
 Freŝa fiŝo
 Freŝa pano
 Frostigita legomkonservaĵo
 Frukta butero
 Funkciigu la radioricevilon
 Gantoj, subgarnitaj
 Globetformaj, mentaromaj
 Globetkrajono, plumo
 Gramo
 Grandeco, mezuro
 Grasa, facile maĉebla
 Hararpinĉiloj
 Hela griza koloro
 Iom pli peza, aldonpago
 Jahurto (jogurto)
 Jupo, ĵaketo
 Ĵurnalo, ilustrita poŝkarto
 Juvela kolĉeno
 Juvelkomerco, horloĝoj
 Kafo, kakao, pipro
 Kalkanumo
 Kapsiko, ĉerizo
 Kaserolo, pato
 Katuno, rulaĵo
 Kaŭĉuka ventrozono
 Kaŭzas, premas
 Kaviaro, marfiŝo
 Kie mi povas provi la robon
 Kie mi povas trovi
 Kie oni vendas
 Kiom kostas
 Klasikulo
 Kokido buĉita kaj senplumigita
 Kolonivaroj, nutraĵaro, butikajoj
 Kolumo
 Kompotservico, tortoservico
 Kotonŝtofoj
 Kovertο, leterpapero
 Krajono, mola grafito
 Kravato, papilio
 Kremo, freŝa lakto
 Kudrolinio
 Kuireja servico
 Kuketo, bulketοj
 Kukumsuka
 Kukurbetoj
 Kuleretoj, tranĉiletoj
 Kuntiriĝas, densiĝas
 Kvarono da kilogramo

E famshme
 Ngjyra akuarel, vaj
 Lapsa me ngjyra
 Miell, produkte mielli
 Tufē karrotash
 Lēkurē shtaze, lēkurē
 Papuĉe
 Djathē kaĉkavall
 Lulelakēr, trangull
 Hiq tē brendēshmet e peshkut
 Pirunj, lugē supe, thika
 Peshk i freskēt
 Bukē e freskēt
 Konservē perimesh tē ngrira
 Gjalp 7 frutesh
 Ndize radion
 Dorashka, tē qepura
 Ruazore, me aromē menteje
 Stilolaps, pendē
 Gram
 Madhësia, masa
 I dhjamosur, e lehtë në tē përtypur
 Shtrënguese flokësh
 Ngjyrē e hirtē e hapur
 Pak më e rëndē, pagesē shtesē
 Kos
 Fund, xhakētē grash
 Gazetē, kartolinē
 Gjerdan
 Bizhuteri, orē
 Kafe, kakao, piper
 Thundër, takē
 Spec, qershia
 Tenxhere, tigan
 Basme. Topth
 Korse
 Shkaktoj, shtyp
 Haviar, peshk deti
 Ku mund ta provoj fustanin
 Ku mund tē gjej
 Ku shiten
 Sa kushton
 Klasik
 Zog pule i therrur pa pupla
 Ushqimore
 Jakē
 Servis kompostoj, torte
 Stofra tē pambukta
 Zarf, letër
 Laps, grafit i butē
 Kravatē, papion
 Kajmak, qumësht i freskēt
 Vijē e qepjes
 Servis gatimi
 Sandviç, simite tē vogla
 Me lëng kastravec
 Kungulleshka
 Lugē tē vogla, thikē tē vogla
 Tkurret, dendësohet
 Një çerek kilogrami

Kvin lekoj	Pesë lekë
Kvin miloj lekoj	Pesë mijë lekë
Kvincent lekoj	Pesëqind lekë
Kvindek lekoj	Pesëdhjetë lekë
Laktajo, konservajo	Bulmet, conserva
Lanštofo, silkaj ofoj	Stof leshi, stof mëndafshi
Largëco	Gjerësi
Ledaj tekoj	Çanta lëkure
Lekanto, rozo	Margaritë, trëndafil
Likvoro, konjako	Liker, konjak
Limonado, fruktosuko	Limonadë, lëng frutash
Lina teksaço	Tekstil lini
Litro	Litër
Maçebila	E përtyrshme
Makaronioj, nudelo	Makaraona, jufka
Maldikaj štrumpoj	Çorape të holla
Mangetaçoj	Ushqime të vogla
Mangotuko, tualetpapero	Grykore, letër tualeti
Maniko, manikrefaldo	Mëngë, manshet
Mankremaço	Krem duarsh
Marmelado	Marmelatë
Marvarmigilo, lavmašino	Frigorifer, makinë larëse
Mi petas donu al mi	Ju lutem më jepni
Mi volas fari iajn ačetojn	Dua të bëj disa blerje
Mil lekoj	Një mijë lekë
Miopeco, presbiteco	Miopi, presbiti
Mokasonoj	Opinga
Monero albana	Monedha shqiptare
Muelita viando	Mish i grirë
Natura lano	Lesh natyror
Natura, artefarita silko	Mëndafsh mnatyror, artificial.
Ne komprenas, skribu la prezon	Nuk kuptoj, shkruaj çmimin
Neliniitaj, kvadratumitaj	Të pavijëzuara, me katrore
Nepaligebla koloro	Ngjyrë e pazvetenueshme
Nilona teksaço	Tekstil najloni
Nilonaj, kapronaj, silonaj	Najlon, kapron, silon
Nokta, taga, kontraŭsuna	Nate, dite, kundër diellit
Notlibreto, notkajero	Blok shënimesh
Okulvitroj kontraŭ	Syze kundra
Ovo, olivolio	Vezë, vaj ulliri
Pagneteto	Fletëpagesë
Pagu al la kaso	Paguaj në arkë
Pakoj	Paketa
Pantalono, jako	Pantallone, xhakëtë
Papriko, teo	Piper i kuq, çaj
Parfumo, tualetsapo	Parfum, sapun tualeti
Peklita (fumaĵita) fiŝo	Peshk i kripur, i tymosur
Peltaj vestoj	Veshje gëzofi
Pentrokajero	Fletore vizatimi
Permane trikita	Të thurrur me dorë
Permašine ellaborita	E punuar me makinë
Persiko, abrikoto, pruno	Pjeshkë, kajsi, kumbull
Persona priservado	Vetëshërbim
Pijamoj, poplina	Pizhamë, puplini
Pinglo, harpingloj	Karficë, kapse flokësh
Piro, bokalo da kompoto	Dardhë, kavanoz komposte
Pizo, spinaco	Bizele, spinaq
Plandledo, kaŭçuko	Lëkurë e sheshtë, gomë
Platvazo (Por bakado)	Tavë (për pjekje)
Plensuka, siropo	Plotlëng, shurup

Plumingo, fontoplumingo	Mbajtëse pene, stilograf
Pluvmantela štofo	Stof xhakovente
Pluvombrelo	Çadër
Porcelana teoservico, kafservico	Komplet porcelani, kafeje
Porkaço, kotleto	Mish derri, bërthollë
Poşlanterneto	Fener xhepi
Poto, hiacinto	Saksi, zymbyl
Pudro, lipşminko	Pudër, të kuq buzësh
Pulovero	Pulovër
Razlingoj, sapunbroso	Brisqe rroje, brushë rroje
Riverfišo, karmo	Peshk lumi, krrap
Robo	Fustan
Rostaço	Mish i fërguar
Rozakvo, rozoko	Ujë trëndafili, vaj trëndafili
Rustiçi, tralasa akvon	Me u ndryshkë, e lejon ujin
Şafidaço, femuraçeto	Mish qengji, pjesë kofshe
Şaltilo, kontaktilo	Çelës drite, spin
Sandaloj, babuşuoj	Sandale, opinga
Sapo, razkremaço	Sapun, krem rroje
Sekala pano, bakita	Bukë e theke pjekur
Servico (manşilaro)	Servis për ngrënie
Şinko, grasoriça	Proshutë, me dhjamë
Siteletoj	Kavanoza
Skatoloj	Kuti
Skombrego, rombofišo	Pallamud, kallkan
Skrapgumo, gluo	Gomë, ngjitëse
Şnureto, kudrilo	Kordon, gjilpërë
Spegulo, farbo	Pasqyrë, ngjyrë
Stando	Banak
Ştrumpoj	Çorape
Subrobo	Këmishë nate
Subtegaço	Ndënrrrobe, astar
Sukeritaj fruktoj	Frute të sheqerosura
Sukero, oleo, tualetsapo	Sheqer, vaj, sapu larje
Şultrodorsaço, skapolaço	Shpatull, gjoks
Şuonumero	Numër i këpucës
Surmeti, piedvesti	Mbath
Teksajoj	Tekstile
Telero	Pjatë
Teokuleretoj	Lugë çaji
Termoso	Termus
Tolaçoj, trikotaçoj	Të pëlhurta, të trikotuara
Trakuruso, sardino	Safrid, sardele
Trikvaronaj	Treçerekëshe
Trikvaronaj da kilogramo	Tre çerek kilogrami
Tualetujo por razado	Kuti tualeti për rroje
Tuko	Beze
Ungo, lako	Thua, llak
Unu leko	Një lek
Unukolora, desegnaço	Një ngjyrëshe, disenjo
Vaflo, lokumo	Vafer, llokumm
Valvo, televidilo	Llampë radio, televizor
Varmiga, kuireja	Ngrohëse, gatuese
Velura	Kadife
Vermiçelo, rizo, salo	Fide, oriz, kripë
Vešto	Jelek
Vestoj kaj şuoj	Veshje dhe këpucë
Viando, viandaço	Mish, produkte mishi
Viandokonservaço	Konservë mishi
Vinagro, alkoholaço	Uthull, pije alkolike

Vinbero
 Vintra palto, surtuto
 Vitрино, montrofenestro
 Vizaĝkremaĵo
 Zipo, zono

Rrush
 Pallto dimri, pardezy
 Vitrinw, dritare treguese
 Krem fytyre
 Zinxhir, rrip

Servoj

Shërbime

Alkudro de rimensrio
 Barbharoj
 Bonvolu esplori ĝin
 Ĉirkaŭtondado, haŭto
 Horloĝo ĉesis funkcii
 Kaŝtankolora, blonda
 Kvin minutoj potage
 Nerompebla horloĝvitro
 Nigra, ruĝeta, duonruĝa
 Postrestas
 Retriko de maŝosiraĵo
 Risorto ŝirita
 Surmeto de plandumoj

Qepje e rrypit
 Qimet e mjekrës
 Lutem kqyreni atë
 Qethje rreth e qark, tullë
 Ora ndaloj
 Ngjyrëgështenjë, bjonde
 Pesë minuta në ditë
 Xham ore i pathyeshëm
 E zezë, e kuqerremtë, gjysmë e kuqe
 Mbetet prapa
 Kapja e çorapeve
 Sustë e prishur
 Mbivendosje e gjysmave

Poŝto, telegrafo, telefono

Postë, telegraf, telefon

Antaŭnomo, familia nomo
 Aŭdigas sin (parolas)
 Centra poŝtoŝticejo
 Ĉu estas hejme sinjoro
 Ĉu hodiaŭ estas
 Ĉu li estas hejme
 Ĉu vi scias kiam revenos
 Ĉu vi transdonas
 Elpago de poŝtmandatoj
 Hola! Ĉu je la telefono estas
 Invitilo por poŝtpakaĵo
 Je la deka horo
 Ke lin serĉis
 Kontaktigu min kun
 La telefono intermitas
 Letero adresita al
 Mi devas surglui
 Ordinara, luksa koverto
 Pardonu, estas eraro
 Po kiom lekoj
 Por ke aŭdigu sin al numero
 Por kioma horo mi mendu
 Poŝtmarko
 Poŝto restanta
 Poŝtoŝticeja filio
 Poŝtpakaĵo
 Telefonbudo
 Telegramo kun pagita respondo

Emri, mbiemri
 Flet
 Zyra postare qendrore
 A është në shtëpi zoti
 A është sot
 A është ai në shtëpi
 A e dini kur do vijë
 A mund t'i thoni
 Pagesa e mandatposteve
 Alo! A mos është në telefon
 Ftesë për pako postare
 Në orën dhjetë
 Që e ka kërkuar
 Me lidhni me
 Telefoni u ndërpre
 letër me adresë
 Duhet të ngjis
 Zarf i zakonshëm, luks
 Më fal, gabim
 Nga sa lekë
 Për të folur me numrin
 Për cilën orë ta porosis
 Pullë poste
 Postë restante
 Dega e zyrës postare
 Kolipostë
 Kabinë telefonike
 Telegram me përgjigje të paguar

Amuzoj

Dëfrime

Agrablan tempopasigon
 Akompani, montri

E kalofsh këdshëm kohën
 Me shoqërue, me tregue

Aktorensemblo, roluloj	Aktorët që luajnë
Akvobiciklo, kavernoj	Biçikletë deti, shpella
Akvofonto, rifuĝejo	Burim uji, strehim
Aldo, uverturo	Alt, uverturë
Alfabeto, objekta, sistema katalogo	Katalog alfabetik, sendor, sistematik
Alpismo, skiado, skisporto	Alpinizë, ski, sport skish
Anticipe, biletejo	Më parë, biletari
Aperis vento	Po fryen erë
Atendas vin je la sepa	Ju pres kah ora shtatë
Averto, surfaco glata	Paralajmërim, sipërfaqe e lëmuar
Baraĵlago	Rezervuar uji
Basobaritono, baso	Basbariton, bas
Bela strato	Rrugë e bukur
Bildo, renesanco	Tabllo, rilindje
Blovinstrumento	Instrument fryme
Bone prizorgata	E mirëmbajtur
Ĉu vi scipovas naĝi	A din të notosh
Ĉu vi timas naĝi	A ke frikë të notosh
Devas lasi la vestojn	Duhet lënë rrobat
Dirigento, reĝisoro	Dirigjent, regjisor
Disaŭdigas	Dëgjohet
Disdoni	Me shpërnda
Dissendas laŭ kanalo	Transmeton në kanalin
Dramo enkondukita	Dramë e futur
Ekspozita	Ekspozita
Elparolmaniero	Diksion
Emocian	Emocionuese
Enketo	Pyetësor
Enscenigo	Vënie në skenë
Esplorpromenado	Shëtitje hulumtuese
Finkonstruita komplekso	Kompleks i përfunduar së ndërtuari
Fluto, klarineto	Flaut, klarinetë
Forta ondigado	Valëzim i fortë
Frapinstrumentoj	Instrumenta me goditje
Fumejo, spektaklo	Vendpirje duhani, shfaqje
Futbalo matĉo	Ndeshje futbollit
Gastas, ĝuas	Është i ftuar, gëzon
Ĝustadire	Pikërisht
Haŭto suninflamiĝinta	Lëkurë e skuqur nga dielli
Havis eblecon aŭdi	Kisha mundësinë të dëgjoja
Ĥoro, paŭzo	Kori, pushim
Impresoj	Përshtypje
Je la kontraŭa flanko	Në anën e kundërt
Kablodromo, telfero	Tram me kablo, teleferik
Kia fabrikaĵo	Çfarë prodhimi
Kiam okazos	Kur do ndodhë
Kiel bela estas la maro	Sa i bukur është deti
Kiel ĝi estas nomata	Si quhet ajo
Kiel plej facile mi	Qysh më lehtë unë
Kien ĝi kondukas	Ku të çon ajo
Kien ni iru ĉi vespere	Ku të vemë këtë mbrëmje
Kiom mi scias	Me sa di
Kion oni prezentas	Çfarë paraqesin
Klara figuro	Figurë e qartë
Komponisto	Kompozitor
Koncerto estas vizitata	Koncerti vizitohet
Konigu al mi	Më njih
Konkurado	Garë
Konsisto, fonduso	Përmbajtje, fond
Konstruaĵo de la universitato	Ndërtesë e universitetit

Korbopilko
Kordainstrumento
 Kortuŝas
 Kruta, ŝtonhava
 Kuracŝlimo, termofonto
 Kurta, longa
 Kurteno, ŝminkado
 Kvalitoj, proprecoj
 Laborilo, brodaĵoj
 Larĝekrana
 Legejo, fako
 Li kreis konvinkan figuron
 Libra riĉaĵo
 Libroprunta ligo
 Loĝejbloko
 Loĝejkvartalo
 Ludfilmo, dokumenta
 Ludo de aktoro
 Malkara, malmultekosta
 Malplilaŭtigu
 Manuskripto
 Mi atendis iom pli
 Mi bezonas kuracadon
 Mi estas ravita de li
 Mineralakva banejo
 Motorboato, velboato
 Muta naturo
 Nekonvena
 Nova erao
 Novaĵoj
 Oni plenumos
 Operejo, operteatro
 Para, nepara
 Partero, loĝio
 Pereinto
 Placo, justicpalaco
 Plenumanto
 Portanto
 Porteto, pejzaĝo
 Povus ricevi tiun ĉi eldonon
 Preĝejo, templo
 Prembutono, radioondo
 Prezoj
 Privata aŭ ŝtata
 Projekcias filmon
 Reproduktaĵo
 Retpilko
 Rimarkindaĵo
 Rolplenumo, interpreto
 Romia
 Rosti, remilo
 Ŝajnas, aspektas
 Ŝaltu radioaparaton
 Sanatorio, apotekoj
 Savservo, lavango
 Scenaro
 Sciencpopulara
 Senvestigejo
 Senviva naturaĵo
 Somerrestadejo

Basketboll
Harqe
 Të prek zemrën
 E thepisur, me guriĉka
 Baltë kurimi, burim i ngrohtë
 I shkurtër, i gjatë
 Perde, grim
 Cilësi
 Vegël pune, qendisma
 Me ekran të gjerë
 Vend leximi, degë dijesh
 Krijoi figurë bindëse
 Pasuri librore
 Lidhje librahudhënëse
 Bllok banimi
 Lagje banimi
 Film artistik, dokumentar
 Lojë aktori
 E lirë
 Ule zërin
 Dorëshkrim
 Prita diçka më tepër
 Kam nevojë për kurim
 Më ka bërë për vete
 Banjë me ujra minerale
 Varkë me motor, varkë me vela
 Natyrë e shurdhët
 E papërshtatshme
 Era e re
 Të reja, lajme
 Do të kryejnë
 Operë
 Çift, joçift
 Parte, lozhë
 I zhdukur
 Shesh, pallati i drejtësisë
 Interpretuesi
 Mbajtësi
 Portret, pejsazh
 Mund ta marr këtë botim
 Faltore, tempull
 Buton, radiovalë
 Çmime
 Private apo shtetërore
 Shfaqin film
 Riprodhim
 Volejboll
 Diçka për t'u vënë në re
 Kryerje e rolit, interpretim
 Romake
 Me skuqë, rremë
 Duket
 Ndize radion
 Sanatorium, farmaci.
 Shërbim shpëtimi, ortek
 Skenar
 Shkencor popullor
 Vend zhveshje
 Natyrë e qetë
 Vendpushimi veror

Sonas bone	Tingëllon mirë
Soprano, mezosoprano	Soprano, mezosoprano
Spegulo, travidebla	Pasqyrë, e tejdukshme
Ŝtona epoko, bronza	Epoka e gurit, e bronzit
Subtila sablo	rërë e butë
Sunbrunigita	I nxirë nga dielli, i rreshkur
Sur la strando	Në plazh
Surbendigo	Regjistrim
Televidado	Shikim në elevizor
Televidcentro	Qendër televizioni
Tenoro, baritono	Tenor, bariton
Timbalo, tamburo	Xhez, lodër
Tranokti, ŝargbrutaro	Me kalue natën, kafshë bartëse
Unua prezentado	Premierë
Vestgardado, vico	Garderobë, rresht
Vigla dialogo	Dialog i gjallë
Vojeto, pado	Shteg
Vojplano, trapasi	Plan udhëtimi, me kapërcye
Klerigado	Arsimi

Belarta gimnazio	Gjimnaz artistik
Bone ekipitaj kabinetoj	Kabinete të pajisura mirë
En kiu nkurso	Në cilin kurs
Enmatrikuligo	Regjistrim, amzim
Instruado	Mësimdhënie
Kiom da lekcioj kaj ekzercoj	Sa mësim dhe ushtrime
Kion vi studas	Çfarë studion
Kurso de deviga instruado	Kurs i arsimit të detyruar
Medicino, inĝenierfako	Mjekësi, inĝinieri
Mezaj profesiaj lernejoj	Shkolla të mesme profesionale
Ripozo de studentoj	Pushim studentësh
Stipendio, ekzamensesio	Bursë, sesion provimi
Studfakoj, forstscienco	Degë studimi, shkenca pyjore
Studinstitucioj	Institucione studimore

Polikliniko

Poliklinikë

Ĉu vi havas febron	A keni ethe
Ĉu vi suferas de sendormeco	A vuani nga pagjumësia
Demetu viajn vestojn	Hiqi rrobat
Dentkroneto	Urë dhëmbi
Enhospitaligi, recepto	Me shtrue në spital, recetë
Gingivito	Gingivit
Gingivoj inflamitaj	Gingive të majosura
Haŭtmalsanoj	Sëmundje lëkure
Interna kuracisto	Mjek i sëmundjeve të brendshme
Internaj malsanoj	Sëmundje të brendshme
Kamforhava alkoholo	Alkol me kamfor
Kapo, gorĝo, orelo, stomako	Koka, fyti, veshi, stomaku
Kie vi havas dolorojn	Ku i keni dhimbjet
Kiu korpoparto doloras vin	Cila pjesë e trupit ju dhëmb
Kuracelo, observi dieton	Qëllim kurimi, me vëzhgu dietën
Kuracilo, absoluta alkoholo	Ilaç, alkol i pastër
Malfermu buŝon	Hape gojën
Mi havas plialtigitan temperaturon	Kam temperaturë të ngritur
Mi ne fartas bone	Nuk jam mirë
Nazkatarto, tuso	Rrufë, kollë
Oksigenakvo, jodo, bandaĝgazo	Ujë i oksigjenuar, jod, garzë
Okulmalsanoj	Sëmundje syri
Oni devas plombi la denton	Duhet ta mbushim dhëmbin

Oni devas retiri ĝin
 Plenumu recepton
 Po dek gutoj
 Prenu po unu tablojdo
 Preskribi injektaĵon
 Pri kio vi plendas
 Rentgena ekzameno
 Sango, urino
 Spiru profunde, tusu
 Stomaka malordo, supertensio
 Supkulero, teokulereto
 Termoforo, korpovarmigilo
 Termokuseneto, akvovarmigilo
 Trifoje, antaŭ manĝado

Duhet ta nxjerrim atë
 Më plotëso recetën
 Nga dhjetë pika
 Merr nga një tabletë
 Me shënue injeksionin
 Për se ankoheni
 Ekzaminim rentgenoskopik
 Gjak, urinë
 Merr frymë thellë, kollitu
 Çrregullim në stomak, tension i lartë
 Lugë supe, lugëz çaji
 Termofos, ngrohës trupi
 Termojastëk, ngrohës uji
 Tre herë, para ngrënies

Sporto

Sport

Alo, kunliganto
 Ampleksi, speco de sporto
 Arbitracianto
 Atakanto
 Baseno, naĝbaseno
 Biciklosporto
 Bloko
 Ĉampioneco pri
 Ĉevalsporto
 Defendanto
 Dromo, ŝoseo
 Duontempo, gongo
 Dureko (paralela rekparo)
 Egalrezulto
 Eksteren, flanken, preteren
 Enkorbigi
 Figura glitado
 Finalo, duonfinalo
 Finiĝo, vetkurado
 Glitŝuoj, glitiloj
 Golulo, golejgardisto
 Ĝui popularecon
 Hokeo sur glacio
 Hokepilko, hokebastono
 Internacia renkontiĝo
 Je lia loko eniras
 Ĵetado de disko
 Ĵetado de lanco
 Kian sporton vi ekzercas
 Kiel finiĝis la matĉo
 Kiom da poentoj signis
 Kiu golumis
 Komenca frapo
 Kurado, malpezatletikuloj
 Kvaroble cent metrojn
 Kvaronfinalo
 Kvinludo, dekludo
 La baton plenumos
 La pilko eltuŝis la reton
 Laŭ kia stilo vi naĝas
 Laŭorda loko

Anësor, ndërlidhës
 Me përfshi, lloj sporti
 Arbitrues
 Sulmues
 Basen, pishinë
 Sport me bicikleta, ĉiklizëm
 Bloko
 Kampionat për
 Sport me kuaj, hipizëm
 Mbrojtës
 Pistë kuajsh, rrugë
 Raund, gong
 Paralelet, tra ekuilibri
 Barazim
 Jashtë, anash, përbri
 Me futë në shportë
 Rrëshqitje figurative
 Finale, gjysmëfinale
 Finish, garë vrapimi
 Patina
 Golshënues, portier
 Me gëzue popullaritet
 Hokej në akull
 Hokej, shkop hokei
 Ndeshje ndërkombëtare
 Në vendin e tij hyn
 Hedhje disku
 Hedhje shtize
 Cilin sport ushtroni
 Si përfundoi ndeshja
 Sa pikë shënoi
 Kush shënoi gol
 Servis i topit
 Vrapim, atletë të lehtë
 Katër herë njëqind metrash
 Çerekfinale
 Pesë garësh, dhjetë garësh
 Goditjen do ta bëjë
 Topi e preku rrjetën
 Sipas cilit still notoni
 Vend klasifikimi

Levo de pezaĵoj
 Libera stilo por viroj
 Malsupreniĝo per skioj
 Matĉo
 Merita sportmajstro
 Naĝado per braklevado
 Naĝkonkurado
 O, o nulo je nulo
 Pendringoj, trapezo
 Portanto de ora medalo
 Premiovazo, futballudantoj
 Preterangula pilkfrapo
 Profundeco, longeco
 Purbato distance
 Puŝjetado de fuglobo
 Rekordulo, ĉampiono
 Remkonkurado, boato
 Respublika rekordo
 Restas ĝis
 Retpilkisto
 Rewgulrompo
 Ripozpaŭzo
 Saltoturo, saltotabulo
 Ŝanĝo de ludanto
 Ŝatanto de la futbalo
 Signita unua rezultato
 Skermado, ŝako
 Skibazoj, kie oni okazigas
 Skikurado
 Skikurejo, skisaltoj
 Skisaltejo
 Sporta pafekzercado
 Sporta placeto, sporta ilaro
 Sportejo (stadiono), sportumi
 Sporthalo, spektanto
 Sportludoj, olimpikoj
 Sportsupereco
 Stafetkurado, sprinto
 Stangosalto, trobla salto
 Supersalti altecon
 Surakva motorboata sporto
 Tablotenis
 Teamo, konkuranto
 Tranaĝis, surdorse, surbruste
 Trejnisto, sportjuĝisto
 Tuŝi la laton
 Unu je la nulo
 Vi membra
 Vintra restadejo

Ngritje peshash
 Stil i lirë për meshkuj
 Zbritje me ski
 Ndeshje
 Mjeshtër i merituar sporti
 Notim stil flutur
 Gara noti
 Oh zero me zero
 Unazat, trapez
 Mbajtës i medaljes së artë
 Kupë çmimi, futbollistë
 Goditje nga këndi
 Thellësi, gjerësi
 Goditje dënimi në largësi
 Hedhje gjyleje
 Rekordmen, kampion
 Gra me rrema, varkë
 Rekord republike
 Mbetet deri
 Volejbollist
 Shkelje e rregullit
 Pushim loje
 Kullë kërcimi, trampolinë
 Ndërrim lojtari
 Tifoz futbollit
 Është shënuar rezultati i parë
 Skermë, shah
 Bazë skish, ku bëhen
 Garë skish
 Pistë skish, këscim me ski
 Vend kërcimi me ski
 Qitjesportive
 Shesh sporti, vegla sportive
 Stadium, me u marrë me sport
 Sallë sporti, shikues
 Lojra sportive, olimpike
 Epërsi sportive
 Vrapim stafetë, sprint
 Kërcim me shkop, kërcim trehapësh
 Me kapërcye lartësinë
 Sport me motobarka në ujë
 Pingpong
 Skuadër, garues
 Notoi, në shpinë, në gjoks
 Trajner, gjyqtar sporti
 Me prekë latën
 Një me zero
 Jeni antar
 Vendpushimi dimëror

Komunikiĝo

Adiaŭ, bonan venon
 Agrablan ripozon
 Antaŭnomo, nomo
 Aŭskultano
 Bonvenon
 Ĉu vi estas edziĝinta
 En neniuj okazo
 Estas neebla

Ndërlidhje

Lamtumirë, mirë se të vish
 Pushim të këndshëm
 Emri, mbiemri
 Dëgjues
 Mirëse vjen
 A je martuar
 Në asnjë rast
 Është e pamundur

Estas tre agrable al	Është kënaqësi
Fraŭlo, infano	Beqar, fëmijë
Ĝis revido	Mirupafshim
Kia vi estas laŭ profesio	Çfarë profesioni keni
Kia vi estas la nacieco	Çfarë kombësie keni
Kiam vi naskiĝis	Kur keni lindur
Kiujn lingvojn vi parolas	Cilat gjuhë i flisni
Konatiĝi kun vi	Të njihem me ju
Mi bedaŭras ke mi ne venos	Më vjen keq që nuk do vi
Mi devas rifuzi al vi	Duhet t'ju kundërshtoj
Mi estas nomata	Quhem
Mi haavs nenion kontraŭan	Nuk kam kundërshtim
Mi komprenas	Kuptoj
Mi petas, nedankinde	Lutem, s'ka përse
Ne estas ĝuste	S'është e saktë
Nepo, nevo	Nip (vertikalisht), nip (horizontalisht)
Onklino, kuzo	Teze (hallë), kushëri
Pardonu, senkulpigu	Më fal, më shfajso
Permesu ke mi prezentu	Më lejo t'ju paraqes
Rifuzo, malakcepto	Mospranim
Salutoj, deziresprimoj	Përrshëndetje, urime
Salutparoloj	Përrshëndetje
Samnaciono, parenco	Bashkëkombës, fis
Sanon al vi	Shëndett
Socia organizaĵo	Organizatë shoqërore
Vi estas konsenta	Jeni në ujdi

Kvalitoj

Cilësité

Flava, griza	I verdhë, i hirtë
Gaja, grava	I hareshëm, i rëndësishëm
Grizeflava	Bezhë
Heleruĝa	I kuq i hapur
Helviolaj	I zëmbaktë
Interesa, kara, larĝa	Interesant, i shtrënjtë, i gjerë
Oranĝkolora	Portokalli
Sala, sana	I kripur, i shëndetshëm
Seka, stulta	I thatë, budalla
Utila, bruna	I dobishëm, brun

Surskriboj kaj avertoj

Mbishkrime dhe lajmërimo

Akvo por trinkado	Ujë për pirje
Atenton	Kujdes
Aŭtejo, garaĝo	Garazh
Danĝere por la vivo	Rrezik jete
Frizsalono, Juvelejo	Floktore, bizhuteri
Fumado malpermesata	Ndalohet duhani
Kofro, kukaĵoj	Valixhe, ëmbësira
Magazeno je mempriservado	Magazinë me vetëshërbim
Ne deŝiru la florojn	Mos i këput lulet
Ne kliniĝi eksteren	Mos u përkul jashtë
Observu silenton	Mbani qetësi
Parkado pagenda	Parkimi me pagesë
Piediranto, mendo	Këmbësor, porosi
Sidloko por invalidoj	Vendulje për invalidë

La Jarsezonoj Stinët

Printempo *Pranverë*

Somero *Verë*

Aŭtuno *Vjeshtë*

Vintro *Dimër*

La Semajno Java

Lundo *E hënë*

Mardo *E martë*

Merkredo *E mërkurë*

Ĵaŭdo *E enjte*

Vendredo *E premte*

Sabato *E shtunë*

Dimanĉo *E dielë*

Partoj de la tago pjesët e ditës

Antaŭhieraŭ *Pardje*

Antaŭtagmezo *Paradite*

Aŭroro *Agim*

Hieraŭ *Dje*

Hodiaŭ *Sot*

Mateno *Mengjes*

Morgaŭ *Nesër*

Noktomezo *Mesnatë*

Postmorgaŭ *Pasnesër*

Posttagmezo *Pasдите*

Tagmezo *Mesditë*

Vespero *Mbremje*

Monatoj muajt

Januaro *Janar*

Februaro *Shkurt*

Marto *Mars*

Aprilo *Prill*

Majo *Maj*

Junio *Qershor*

Julio *Korrik*

AÛgusto	<i>Gusht</i>
Septembro	<i>Shtator</i>
Oktobro	<i>Tetor</i>
Novembro	<i>Nëntor</i>
Decembro	<i>Dhjetor</i>

Korelativaj vortoj- Lidhëze

Kiu	Tiu	Iu	Çiu	Neniu
Kush	Ai, Ajo	Dikush	Kushdo	Askush
Kio	Tio	Io	Çio	Nenio
Çfarë	Ay	Diçka	Gjithë-çka	Asgjë
Kie	Tie	Ie	Çie	Nenie
Ku	Atje	Diku	Gjithë-kund	Askund
Kien	Tien	Ien	Çien	Nenien
Për ku	Andej	Dikah	Gjithëkah	Për askund
Kiam	Tiam	Iam	Çiam	Neniam
Kur	Atëhere	Dikur	Gjithnjë	Asnjëherë
Kia	Tia	Ia	Çia	Nenia
Qysh	E tillë	Njëfarësoj	Gjithëfarësoj	Asnjëfarësoj
Kiel	Tiel	Iel	Çiel	Neniel
Si	Kështu	Disi	Gjithësesi	Asesi
Kiom	Tiom	Iom	Çiom	Neniom
Sa	Aq	Pak	Sado	Aspak
Kial	Tial	Ial	Çial	Nenial
Pse	Prandaj	Për ndonjë shkak	Për çdo shkak	Për asnjë shkak
Kies	Ties	Ies	Çies	Nenies
I kujt	I tyre	I dikujt	I gjithëkujt	I askujt

Kapaku i pasmë

ESPERANTO JU FTON

Këtë gjuhë ndihmëse ndërkombëtare e kam mësuar mbi 40 vjet më parë, në moshën 16 vjeç në shtëpinë e kulturës Tiranë me ing. Çefo Ficon e doc. Vasil Pistolin. Është bindja ime tanimë që Esperanto është veçanërisht e nevojshme për popujt e vegjël, por edhe për ata të mëdhenj, sepse ajo i mbron gjuhët dhe kulturat e tyre nga zhdukja dhe diskriminimi, lehtëson dhe demokratizon komunikimin ndërkombëtar, përvetësohet më shpejt, është logjike, e thjeshtë, fonetike dhe natyrore. Unë mund t'ju siguroj nga përvoja ime, se Esperanto më ka ndihmuar shumë për të komunikuar me kombësit e ndryshëm, për të vjelur informacion të përgjithshëm dhe special, shkencor, për të përvetësuar e kuptuar më mirë gjuhët e tjera. Përkundër skepticizmit, përbuzjes, talljeve, nënvlerësimeve ndaj Esperantos, kjo ka mbijetuar dhe ka funksionuar për mrekulli. Me siguri ajo do përhapet dhe pranohet nga njerëzimi mbarë ashtu sikurse ndodhi më në fund, pas 500 vjetësh, me sistemin “arab” të numrave dhe sistemin dhjetor të njësive të matjeve, ashtu sikurse do ndodhë me çdo zbulim dhe metodë të re dobiprurëse. Prandaj, ju ftoj ta mësoni Esperanton!

